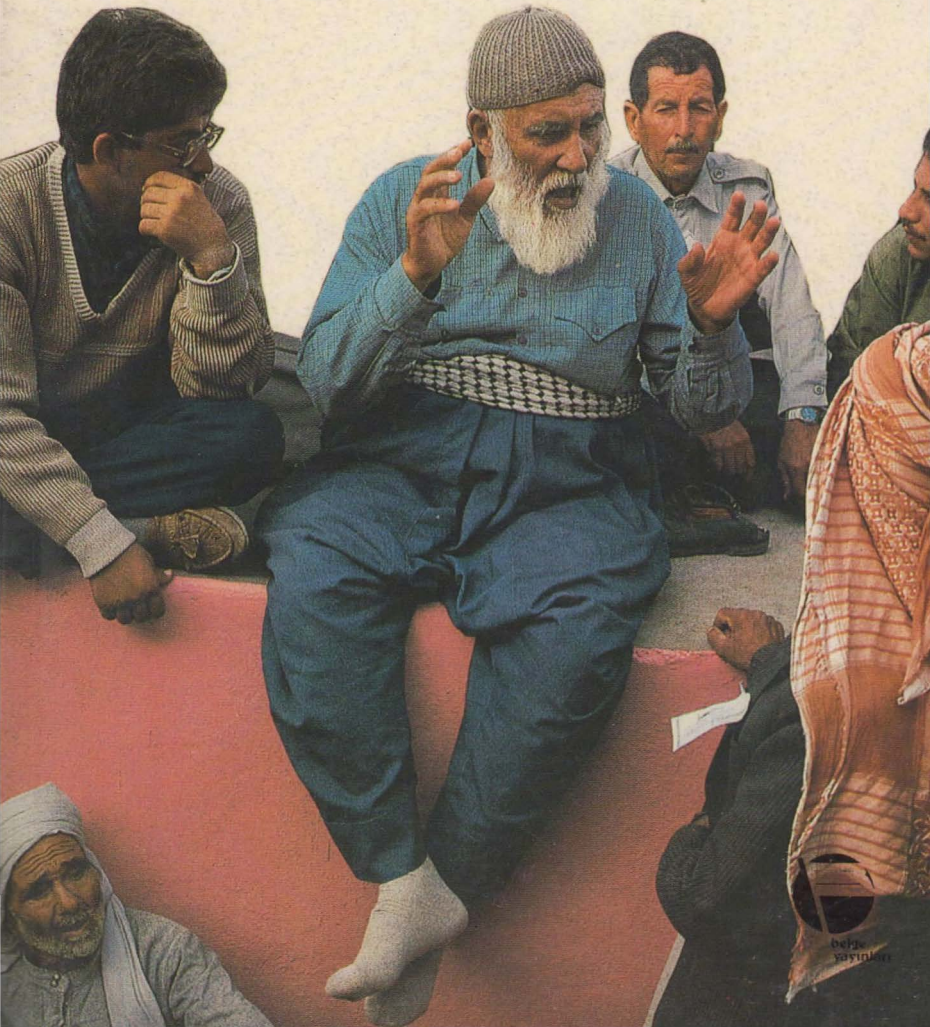

EMEKÇİYE MEKTUPLAR-I

Türkiye'nin Düzeni ve Kürt Sorunu

Haluk Gerger

Beja
yayıncılık

DÜŞÜNCE DİZİSİ

TÜRKİYE'NİN DÜZENİ VE KÜRT SORUNU

Haluk Gerger, Türkiye'de sol geleneğin en onurlu isimlerinden biri. Tarihimizin en kritik dönemlerinden birinde, ulusal sorun konusunda marksist bir tavır alan ve insanlara bu mesajı açıklıkla aktaran bir bilim adamı. Bu kitap bu onurlu tavır alışın bir "sesi"dir.

BELGE YAYINLARI: 203
İkinci Baskı: Ocak 1995

Baskı: Ceylan Ofset / Kapak Düzeni: Zehra Şenoğuz /
Kapak Baskı: Orhan Ofset / BELGE ULUSLARARASI YA-
YINCILIK Divanyolu Cad. Işık Sok. Ali Faik Han Kat 3
Daire 5 Sultanahmet - İSTANBUL Telefax: 516 81 98

Haluk Gerger

**EMEKÇİYE
MEKTUPLAR
I**

TÜRKİYE'NİN DÜZENİ

Önsöz

90'lı yılların başında hem uluslararası alanda, hem Türkiye'de etkileri kuşaklar boyu sürecek olaylar yaşandı. Dünyada Körfez Bunalımı ve Savaşı ile başlayan, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki rejimlerin yıkılmasıyla süren, Yeni Dünya Düzeni ile doruğa çıkan gelişmeler gündemi belirledi. Beynelmül sermayenin insanlık ve Emek karşısındaki zaferleri, askeri müdahaleler, savaşlar, özelleştirme, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik harcamalarının kısılması, işsizlik, enflasyon, bunalım, medya terörü, yükselen değerler gibi olgularla sürdü. Sosyalizm düşüncesi, sosyalist örgütler ve genel olarak işçi sınıfı ve Emek kuşkusuz dünyanın her yerinde bu gelişmelerden olumsuz etkilendi.

Türkiye'de ise, ekonomik bunalım, işsizlik, hayat pahalılığı, bunların toplumsal-ahlaki etkileri, 12 Eylül sonrası genel tahribata katlanarak eklendi. Kürt Sorunu, inkar ve imha politikalarının cenderesinde korkunç bir savaşla boyutlandı. Demokrasi ve insan hakları alanında 21. yüzyıla girerken insanlık adına utanç verici bir tablo ortaya çıktı. Yaşamın her alanında Emegin ve insanlığın temel kazanım ve değerlerine çok boyutlu bir saldırı gerçekleştirildi.

İşte böylesi bir durumda, bu gelişme ve süreçleri esas olarak emekçilere aktarıp yorumlamak; onların sınıf çıkarlarını ve dolayısıyla da sosyalizmi savunmak; Kürtlerin ve mazlum insanlığın kavgasına destek olmak; barış ve temel insan haklarının elde edilmesi mücadelesine katılmak; ve nihayet, ezilenlerin öfkesini paylaşarak yansıtmak benim temel amacım oldu.

Öyle de yaptım. Bütün bir dünyaya ve egemenlere, günün gerçeğine ve geçerli olana, güç'e ve zor'a karşı durdum!..

Tabii bu kişisel bir kahramanlık olarak değerlendirilmemeli. Böylesi bir tavır, bir yöntem, anlayış ve inanç sorunudur. Herşeyden önce, yazılarımın kaynağındaki Marksist yöntemi

görmeden onları anlamak da mümkün değildir. Bu bağlamda Marks'ın yönteminin temelinde bulunan "tarihsellik" özelliği üzerinde durmak gerekli.¹ Lukacs, Marks'ın yöntemi için "özünün özünde tarihseldir"² der. Bu öz, yani toplumsal realiteye tarihsel yaklaşım, bu realitenin bizzat kendisinin veya herhangi bir parçasının, örneğin bir sosyal formasyonun , bir toplumsal sistemin, *geçici, değişebilir, değiştirilebilir* olduğuna isaret eder. Bu "geçici olma özelliği"ne koşut olarak da, her toplumsal yapıya *eleştirel* bakabilmek gerekli ve mümkün olur. İşte insanoğlu kendi tarihini verili koşullarda ancak böylesi bir yöntemsel anlayışla yapabilir; devrimci pratik ancak devrimci teoriyle mümkün olabilir. Sosyal pratik içindeki bir aydın içinse devrimci yöntem gereklidir, çünkü "aydın ...özünde bir sosyal eleştirmendir."³ Bu misyonun gerektirdiği umut ve cesaret ise, işte Marks'ın yönteminin özünde mevcuttur. Dolayısıyla da, bir aydın sadece gerçeği anlamak ve açıklamak için zorunlu bilimsel araçları değil, aynı zamanda, onu değiştirme eylemine katılabilmek için gerekli olan moral değerleri de Marksizmde bulabilir. Ve işte ancak o zaman bütün bir dünyaya ve egemenlere karşı durabilmek, hayata, onu değiştirmenin önkoşulu olarak, *eleştirel* bakmak mümkün olabilir. Dolayısıyla, Marks'ın deyişiyle, "...var olan herşeyin, ulaşılabilecek sonuçlardan ve kim olursa olsun dönemin güçleriyle çelişkiye düşmekten korkmamak anlamında acımasız eleştirisi" öncelikle bir yöntemsel sorundur, hayata bakış ve teoriyle ilgilidir.

Hayat amacımın kökeninde ve dolayısıyla da yazılarımda ise, Marks ve Engels'in *Kutsal Aile*"de özlü bir biçimde dile getirdikleri şu anlayış bulunur: "Bütün insanlığın özü (abstraction of humanity) ve hatta görüntüsü (appearance) gelişkin proletaryada ifadesini bulduğu için, proletaryanın yaşam koşulları çağdaş toplumdaki bütün insanlık dışı koşulların odak noktasını temsil ettiği için, proletarya içinde kaybolan insan yitikliğin teorik bilincine kavuştuğu ve kaçınılmaz ve kesinlikle zorunlu bir ihtiyaçla...bu insanlık dışı duruma isyan etmeye zorlandığı için-bütün bunlar proletaryanın neden kendini özgürleştirebileceğinin ve özgürleştirilmesi gerektiğinin gerekçeleridir."

Haber, bilgi, çözümleme, yorum, değerlendirme içeren yazı-

lar, polemikler, gerektiğinde slogan ve duygu yüklü satırlar, hepsi işte Emek yönünde yapılmış bu kişisel tercihin gerekleri ve sonuçları olarak kağıda döküldü.

Bu yazılar, onyılların alınterinin, göznurunun, birikiminin, kısaca yolun yarısını çoktan geçmiş bir yaşamın hülasasının. Emegin hizmetine sunulması görevinin ürünleridirler. İşçiye, emekçiye, yoksula, ezilene, kısacası yeryüzünün lanetlilerine yazıldılar; onlara, onlar için, onların penceresinden, onların kavgasında, onların dilinden seslenmeye çalıştım.

Bu yazılar, gerçekten de, benim, yaşam tercihini Emek'ten yana yapmış bir sosyalist aydının, emekçilere yazdığı mektuplardı.

Onlara bir de bu kitapla ulaştırmaya çalıştım mektuplarımı.

Emekçiye Mektuplar'ımı konularına göre bölüp iki cilde sığdırdım; "Yeni Dünya Düzeni, Türkiye, Sosyalizm" ve "Türkiye'nin Düzeni ve Kürt Sorunu". Uzun bir zaman dilimi içinde benzer sorunlar ve konularla ilgili çok sayıda yazı arasında kuşkusuz tekrarların, yer yer çelişkilerin olması kaçınılmaz. Ayrıca, zaman içinde eskimiş, aşılmış yada yanlış kanıtlanmış düşünceler de görülebilir. Okurun yazıların yazılış tarihlerine dikkat etmesi bu açıdan önemli.

Günün yakıcı ihtiyaçlarının belirlediği bu kısa yazılarda, kuşkusuz, bir konuyu tüm boyutları ve gerekli ayrıntı ve nüanslarıyla işlemek mümkün değildi. Ayrıca, içinde yaşadığımız militarist ortama ve devlet terörüne karşın düşüncelerimden ve onları ifade özgürlüğümden asla ödün vermemeye çalıştım ama yine de bu durumun yıkıcı etkileri de yazılara yansımış olabilir. Bu nedenlerle birçok önemli sorunda meramımı tam anlatamamış olmamın yanısıra yanlış anlamaların ortaya çıkması da olası. Okurun işin bu boyutlarını da dikkate almasını dilerim. Yazılarda işlediğim bütün konu ve olguları, becerebildiğim ölçüde, tarihsel bir perspektifle, başka ilgili olgu ve gelişmelerle ilinti ve bağlantılarıyla, iç ve dışsal çelişkileri çerçevesinde ele almaya çalıştım. Hayata genel bakışımın teorik ve dolayısıyla da soyut çerçevesi içinde somutlukları incelerken aynı zamanda onlardan kalkarak yeni soyutlama ve genellemelere ulaşmayı denediğim yazılar da oldu. Ne salt somutun kaba sığınağına, ne de saf soyutun uçuk be-

lirsizliğine düşmemeye gayret ettim. Bütün bunları kısa, güncel, politik amaçlı ve çok yoğun kaleme alınmış yazılarda yetkin bir biçimde gerçekleştirebildiğimi ise tabii iddia edemem.

Emekçiye Mektuplar'ın basılmasını sağlayan Ayşe ve Ragıp Zarakolu dostlarıma, kitapların hazırlanmasında emeği geçenlere, yazıların basıldığı yayın organlarının sorumlularına, kavgayı birlikte sürdürdüğümüz tüm dostlara, bu yazıların yazılması sürecinde ve sonrasındaki güçlükleri benimle paylaşan Rennan'a ve çabalarımı anlamlı kılan okurlara teşekkür ediyorum.

Haluk Gerger
Ankara, 14 Ocak 1994

¹ Bu konuda çok yararlı kısa bir özet için bkz. Paul Sweezy, "The Theory of Capitalist Development; Chapter I, 'Marx's Method'", **Monthly Review**, vol. 44, No.7, Dec. 1992, s. 14-27.

² Georg Lukacs, **Geschichte und Klassenbewusstsein**, Berlin, Der Malik-Verlag, 1923, s. 7'den nakleden Ibid., s.24.

³ Paul A. Baran, "The Commitment of the Intellectual", **History As It Happened: Selected Articles From Monthly Review, 1949-1989**, Comp. by Bobbye S. Ortiz, New York, Monthly Review Press, 1990, s. 58.

Türk Burjuvası Kıyıcıdır!

Türk burjuvası, tarih sahnesine geç çıkmış, kendinden daha ileri ve doğası gereği sömürüye karşı bir sınıfın, işçi sınıfının, soluğunu hep ensesinde hissetmiştir. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası, tarih sahnesine dünyanın ilk işçi devletinin kurulduğu koşullarda çıkmış, politik iktidara "sosyalist inşa" sistemleriyle kapitalist dünyanın kapıştığı ve bir "uluslararası iç savaş" olarak algıladığı soğuk savaş yıllarında tırmanmıştır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası, bireyin kul saydığı zorba Osmanlı devlet geleneğinin "Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli" kültüründen gelmiş, cumhuriyete sığınarak yetişip palazlanmıştır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası, görgüsüz, birikimsiz, bilgisizdir. Buna karşın eline, kendine ve yeteneklerine bir türlü yakıştıramadığı, muazzam bir para gücü geçirmiştir. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası hâlâ köylüdür. O sınıfın, sınıf değiştirmiş bireylerinin belirgin özelliklerini, kurnazlık ve ezikliğini, ufuksuzluk ve harisliğini, hırslarını, umarsızlıklarını, geriliğini genlerinde duyumsamaktadır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası, kendi başına, beyninin ve bileğinin hakkıyla değil de çeşitli ittifaklarla iktidarını kurmuştur; kâh kendinden üstün kalem, silah ve mühür sahiplerine biat etmiş, kâh toplumun en gerici sınıflarıyla işbirliğine girerek iktidar yolunda hep sırat köprülerinden geçmiştir. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyıcıdır!

Türk burjuvası, atmaca ağababalarının egemen olduğu bir dünyada tutunabilmek için kısa zamanda yükünü tutmak zorunda kalmıştır. Bu, onun genlerindeki iflah olmaz oburluktaki kâr tut-

kusu ve yabancı kırk haramilerle eşitsiz ortaklığıyla da birleşince. tahammül edilmez bir sömürü oranı tutturmasını gerektirmiştir. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Türk burjuvası, politik iktidara, düşman bellediği geniş yığınların hoşnutsuzluklarının bayraktarlığını yaparak, onların yükselen özlem ve beklentilerini okşayarak yürümüştür. İktidarı sırasındaysa, onların sınıfsal taleplerine yanıt verecek güce asla ulaşamamıştır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Türk burjuvası, toplumun en basit ve temel ihtiyaçlarını dahi tek başına karşılayacak, ekonomik ve sosyal yaşamın çarklarını çevirecek güç ve olanaklara sahip olamamış, iktidarını ancak şiddet, hile, desise ve yabancı desteğiyle sürdürebilmiştir. Özellikle sığındığı emperyalizme yoktan var edip rant ödemiş, fedailik yapmış, çaresizliği oranında kul köle olmuş, sözde milliyetçiliği, pratikte uşaklığı mecederek şizofrenik bir yaşam sürdürmüştür. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Türk burjuvası, toplumu bir arada tutan ve iktidarını kalıcılaştıran değerler hegemonyasının hep pamuk ipliğine bağlı olduğunu görmüş, elindeki militarizm sopasını hiç bırakmamıştır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Türk burjuvası, işçiyi, emekçiyi düşman; Kürt'ü hain, aydını tehdit, genci suçlu görmekte; toplumun büyük çoğunluğuna yabancı; yaşam sevincinden yoksun, gününü gün etmeye çabalamaktadır. Kendi kompleksli şovenizmi içinde uygarlığa kapalı, kozmopolit işbirlikçiliğiyle sadece öykünmeci, geriliğiyle insanlık değerlerinden yoksun, çağdaş gelişmelerden habersiz, bilime, sanata, kültüre düşmandır. Görgüsüzlüğüyle ilerlemeye, tutuculuğuyla değişime, ufuksuzluğuyla da gelişmeye karşıdır. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Türk burjuvası, şimdilerdeyse, süreli bunalımı derinleştikçe, emperyalizme sığıyor, işkencede kurtuluş arıyor, "ölü ele geçirmeler" in umarsız şiddeti içinde debeleniyor, geleceksizliğinin karanlığını, sonun başlangıcındaki paniği yaşıyor. Türk burjuvası bu nedenle de ürkek, korkak ve kıyııcıdır!

Gündem
13 Ağustos 1992

Ulusal Güvenlik Devleti

Türkiye tam bir ulusal güvenlik devleti. Söz konusu kavram, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, başta ABD ile onun bağlaşıklarını, zamanla da aynı mantığa mahkûm olmak durumunda kalan "Doğu Bloku" üyelerini, yani soğuk savaşın taraflarını belirleyen bir kavram olarak doğdu.

Ulusal Güvenlik Devleti, kabaca, devlet ve düzenin emniyetini bir fetiş düzeyine getiren, toplumsal yaşamın her boyutunu bu emniyetin en üst düzeyde sağlanması amacıyla düzenleyen bir yapıyı ifade ediyor. Buna göre, tüm ulusal politikaların, egemenlerce belirlenmiş iç ve dış düşmanların abartılı tehdidini yok etmeye göre oluşturulması gerekiyordu. Bu çerçevede halkın enerjisinin ve bütün gelişmenin bu hedefe hizmet eder hale getirilmesi yönünde manipülasyonunu da öngörüyordu. Yaratılan ulusal güvenlik paranoyası, bir ideolojik kült olarak yaşamın militarizasyonunu kalıcılaştırıyor. Şiddeti kutsuyordu.

Bunun yönetici sınıf ve katmanlara toplumsal psikolojiyi yönlendirme, egemenliklerini sürdürme, demokratik katılım ve talepleri sınırlama, iç ve dış düşman korkutmacasıyla iç disiplini artırma gibi olanaklar sunduğu kuşkusuzdur. Uluslararası şiddet ve düşmanlıktan kâr ve yarar uman tüm çevreler, silah tekellerinden uluslararası tefecilere kadar beynelmîl sermaye, sınıf düşmanlarını bile tutsak alan bir mantığı insanlığa böylece dayatmış oldu.

Bu soğuk savaşçı militarist mantığın, egemenlere sağladığı olanaklar ölçüsünde demokratizmin kazanılmasına, kültürel ilerlemenin gerçekleştirilmesine, kalkınmaya, barışa, militarizmin ve şovenizmin yenilmesine ve emeğin kurtuluşuna, kısacası insanlığın gelişmesine büyük darbeler vurduğu kuşkusuzdur. Sonuçta, bu kültürün yıkıcı etkileriyle insanlık yitirmiş. beynelmîl sermaye ve gerici kazanmıştır.

Bu tabii Türkiye hakim sınıflarının tam da istediği ve ge-

reksindiği bir ortamdı.

Türkiye egemenleri, soğuk savaşta emperyalist kampın ateşli ve militan yandaşı oldular; emek ile sermaye arasındaki bir "uluslararası iç savaş" olarak gördükleri bu çatışmada tüm saldırganlıkları ile yer aldılar, bütün boyutlarıyla ülkeyi emperyalizmin emir-komuta zincirine teslim ettiler.

Bu ölçüde de, kendi ulusal güvenlik kültlerini yaratıp o devlet yapısını pekiştirdiler.

Tabii egemenlerin ellerinde kendi ilkelik, korku ve kısıcılıklarına uygun bu ulusal güvenlik devletini yaratmaları sürecinde, uluslararası konjonktür ve emperyalist etkiler kadar önemli başka araçları da vardı.

Bunların başında yaratığı oldukları ceberrut Osmanlı geleneği geliyordu. Devlet kurup onu Kürt halkına karşı tarihsel olarak haksız temellere oturtan, emekçi yığınlara karşı da sömürü ve baskıya dayanan bir eşitsiz çerçeve içine yerleştiren Kemalist bürokrasinin "devleti iç ve dış düşmanlardan, vatan hainlerinden koruma" fobisi de uygun ideolojik iklimi, insan potansiyelini ve aygıtı yaratmada eşsiz olanaklar sunuyordu burjuvaziye.

Müslümanlar, komünistler ve Kürtler "iç düşman" heyulasının üç sacayağını, Moskova da dış düşmanlığın merkezini oluşturdular.

Osmanlı mirası, Cumhuriyet'in haksızlıklar üzerine inşa edilmiş karakteri, bürokrasinin militarizmi, burjuvazinin ve mütefiklerinin kısıcılığı ile emperyalizmle işbirliği ve soğuk savaşın yıkıcı etkileri, hep birlikte, Türkiye'de hepimizi yutup tüm demokratizmi eriten o "ulusal güvenlik devleti" denen cadı kazanını yarattı!

O zamandan beri de şiddete müptela egemenlerin elinde ve bu her taşın altında ezilecek düşman arayan militarist "ulusal güvenlik kültü"nü cenderesi içinde boğulup duruyoruz hep birlikte.

"Ulusal Güvenlik Devleti", giderek büyüyor ve büyüdükçe ucubeleşiyor. 12 Eylül'de "kutsal devlet" mertebesine yükseltildi. Hala da öyle.

Şimdi sosyal demokratlarla liberal demokratların elinde tarihe yeni kısıcılık örnekleri eklemekle meşgul.

Şimdi, yaşaması için doğası gereği zorunlu, su gibi, hava gibi ihtiyaç duyduğu iç ve dış düşmanları yaratmadaki başarısının da doruğunda.

Şimdi acımasız kıyıcılığının doruğunda ve şiddetin çözümsüzlüğünün çukurunda.

Ve artık ölüm döşeğinde; bu iflah olmaz şiddet tutkusunda, bu onulmaz öfkesinde, bu işkencesinde, kuytadaki suikastinde, yargısız infazında, Şırnak'taki kışkırtmasında ve Ankara'daki moral iflasında, kendi yarattıkları kan gölünde boğuluyor bu aygıtın sahibi egemenler.

Aydınlık
23 Eylül 1992

Kutsal Devlet

Dikkat ediyor musunuz, Sezgin, İnönü, Demirel hep aynı şeyi yırıteyip duruyorlar Kürt direnişi karşısında. Tüm yetkililer "devlet" diye tutturmuşlar, başka bir şey dedikleri yok; hep aynı terane. "Devlet yenilmez", "Devlete karşı çıkılmaz", "Devlet güçlüdür", "Devlet ezer, yok eder" vb. "Devlet", "Devlet", başka bir şey yok!

Ne bir analiz, ne bir umut, ne de bir çözüm arayışı var bu ufuksuz söylemde. Bilim, analiz, hak, adalet arayışı da yok bu tümüyle içeriksiz retorikte. Sadece güce tapan, devleti fetişleştiren, şiddeti yücelten kaba bir otorite anlayışı, sığ ve kof bir militarizm sırtıyor "devlet büyükleri"nin "iç savaş"a ilişkin tepkilerinde.

Belki bir de korkudan kurtulmak için kendi kendine bir telkin, hurafelere sığınma, bir temenninin dile getirilmesi söz konusu.

Çözumsuzlük; çaresizlik, ufuksuzluk diz boyu!

Kutsal devlet, her şeyden önce sadık bendelerinin gözlerine mil çekiyor, vicdanlarını köreltiyor. duyu ve yetilerini iğdiş ediyor.

Ve kutsal devlet korku salmış; her şeyden çok, sadık bendelerinin yüreklerine! Yenilirken, "yenilmez" diyen sadece onlar; çürürken, "güçlüdür" diyen sadece onlar; ezerken. "şefkatlidir" diyen sadece onlar!

Birkaç arkadaşla birlikte evinde yaptığımız bir sohbette, henüz muhalefetteki, yani "dün dündür"deki Demirel bir ara şöyle demişti de yüreğindeki "devlet korkusu"nun boyutlarını bir kez daha görmüştüm: "Ben, devletin içinde de dışında da bulundum. Ben onun neler yapabileceğini iyi bilirim. Devlet çok güçlüdür beyler!" Sistemin kıyıcılığının ve başta da sadık bendelerinin kafasını uçurmakta tarihsel tutkusunun bir itirafıydı belki de bu.

Ve Türk burjuvasının "kutsal devlet"e biat edişinin muhaliflerine karşı bir örtük tehdide dönüştürülmesi de gizliydi Demirel'in ifadesinde.

"Devlete karşı çıkılmaz, o yerde ve göktedir ve en güçlüdür,

her şeye kadirdir ve asla yenilmez..." söyleminin boşluğu, kofluğu, içeriksizliği bir temel gerçeği gizlemeye yetmiyor tabii. O da bu iç savaşta devlet tarafının fikirsizliği, haksızlığı, çaresizliğidir.

Fikir, çare ve adalet yanınızda değilse, şiddet ve kısıcılığa sığınmaktan başka umarınız olabilir mi ki?

İşte kutsal devlettir sığınılan çaresizlik kapısı.

Ama boş sözler bir yana, iç savaş sürüyor!

Var olmayan, var olmaması gereken ve varsa da toplumun, bireyin kutsal hakları için değiştirilip dönüştürülmesi gereken bir kutsal devlet uğruna hayatla inatlaşmak, aymazlık değil midir?

Bu aymazlıkla da kardeş Türk ve Kürt halklarını telef etmek, ülkeyi kan gölüne çevirmek, tüm toplumsal yapı ve dokuyu kirli bir savaşın uğruna çürümeye terk etmek "devlet adamlığı" mıdır?

Olmayan, olmaması gereken bir Kutsal Devlet'e her gün Türk ve Kürt gençlerini , bölgenin sivil halkından insanlarını kurban vermek, bırakın politikacılığı, demokratlığı, şunu bunu; insanlık mıdır, memleketseverlik midir, vatanperverlik midir?

"Vururuz, kırarız. dan "barışırız, çözeriz"e, kutsal devlet'ten demokratik bir yeniden yapılanmaya ve aslında "idare-i maslahatçılık"tan gerçekten devrimci bir toplumsal dönüşüme geçmeden bu akan kan'ın duracağı yok.

İçeriksiz kutsal devlet demagojisiyse, emin olunuz, demokratik tartışma ortamını zehirleyen, toplumun önyargılarını pekiştiren, bağınazlık ve şovenizmi körükleyen, acı gerçekleri gizleyen ve giderek de, çözümsüzlüğü dayatan bir yıkıcı ve kendi kendini yiyici ideolojik saldırı, bir ölümcül propaganda olmaktadır.

Kutsal devlet anlayışı, kutsal barış sularının gürül gürül akmasını önleyen militarist tıkaçtır ve onu Türk egemenlik sisteminden söküp atmak gerekmektedir.

Gündem
25 Ağustos 1992

Taşlaşmış Düzen

Her ülkede olduğu gibi Türkiye'de de, sistemin bunalımı, bariz etkinliklerini birçok alanda birden gösteriyor. Ülkede sadece hayat pahalılığı, işsizlik, sefalet, çocuk ölümleri ve zenginlerin oburluğu, israfı artmıyor. Sadece ahlaksızlık, görgüsüzlük, ikiyüzlülük ve hırsızlık, rüşvet, yalan diz boyu değil. Şiddet, imha, işkence ise hastalığın had safhasının belirtileri. Bir kez çöküş başlayıp bunalım derinleşince, çürüme her yanı sarıyor.

Tabii düzenin sefaleti kendini politik alanda da gösteriyor. Şu hale bakın; herkes piyasacı, herkes özelleştirmeci ve herkes Yeni Düzen'den yana, Amerikancı, NATO'cu. Düzenin bütün partileri ezberledikleri benzer şeyleri her gün yineleyip duruyorlar. Düzen dışı partilere ise hayat hakkı yok. SP kapatıldı, HEP'in kapatılması gündemde, yöneticileri idamla yargılanıyor, IP'nin, STP'nin üzerinde baskı, terör, suskunluğun sansürü.

Düzenin bütün partileri diz çökmüş ve görücüye çıkıyor patronların önüne. Kaskatı bir sınıf diktatörlüğü, hiç saklamaya bile gerek duyulmaksızın çökmüş ülkenin üzerine. Zenginler ittifakı, demirden pençesi içine almış bütün politik yaşamı, fethetmiş tüm partileri, başkasına hayat hakkı tanımadan, hükümeti, parlamentoyu, yargıyı, medyayı, idareyi, eğitim sistemini, giderek bütünyle devleti, sınıfsal iktidarının basit araçlarına dönüştürmüş. Elindeki temel kozuysa, militarizmin şiddeti!

Egemenlerin gözü dönmüş, gözlerini kan bürümüş! Umarsız ve çıkışsız; saldırgan ve acımasız.

Artık kendi aralarında göz boyayıcı bir çoksesliliğe ve çoğulculuğa dahi tahammülleri yok. En ufak bir çatlak sesi bile kaldıramıyorlar, kandırmacacı demokrasinin görüntüsü bile üstlenemeyecekleri bir yük olmuş. Yalancılıktan da olsa haktan, emekten yana olanı bile kalmamış.

Hepsi serbest piyasacı, özelleştirmeci, Yeni Düzençi, IMF'ci. Hepsi Amerikancı, NATO'cu.

Sosyaldemokratlar en şahin: Ecevit'in elinden gelse tüm Kürtleri kesecek; Deniz Baykal, patron egemenliğinin en hası Güney Kore sistemini açıktan savunuyor, TÜSİAD'm parlak yıldızı oluyor; Sosyaldemokratların hükümet kanadıysa, işkencede de, yargısız infazda da, yolsuzlukta da, çıkarıcılıkta da, özelleştirmede de, Amerikancılıkta da, velhasıl düzene yandaşlıkla ilgili her konuda ne ANAP'ın ne de DYP'nin gerisinde, hatta çoğu kez onların da önünde.

Sosyaldemokratlar, muhalefette emekçileri kandırmak için ne söyledilerse, şimdi iktidarda tam tersini yapıyorlar ve Özal'ın, Demirel'in, hatta Evren'in gerekçelerinin aynısını kullanıyorlar! Türkiye'de sivil politikacıların güvenilmezliğinin, demokrasinin sadece halkı kandırmanın bir aracı olarak kullanıldığının, partilerin, patronların halk içindeki Truva atları olduğunun en güzel kanıtı sosyaldemokrat politikacılar.

Demirel ise, sistemin tipik özelliklerinin ve çaresizliğin en güzel örneği. 30 yıldır hep aynı teraneyi yineliyor ve 30 yıldır da Türkiye'de pahalılık artıyor, işsizlik artıyor, sömürü ve baskı artıyor, işkence, ölüm, şiddet artıyor. 30 yıldır Demirel hep aynı, çünkü sistemin kendisi her türlü barışçıl değişime, reforma kapalı. Varsa yoksa Bizans oyunları, ayak oyunları, partcilik oyunları, halkla oynamak, demokrasiyle oynamak, kumar, hile ve desise.

12 Eylül'ün partisi ANAP ise, Mesut Yılmaz ne denli pompalanırsa pompalansın, ne denli değişimin, liberalliğin, gelişimin partisi olarak lanse edilirse edilsin, doğumundaki militarizm damgasından, genlerine sinmiş resmi ideolojiden kurtulamıyor, gericiliğin ve sömürünün, bağınazlığın, düzeysizliğin 12 Eylül versiyonu olmaktan öteye gidemiyor.

Bunalım içindeki patronlar düzeni, işçi ve emekçilere örgütlenme olanağı vermediği, düzen dışı partilere yaşam hakkı tanımadığı için de hani hep akraba içinden evlilikler sonunda genlerdeki bozukluklar nedeniyle yozlaşmaya mahkûm her topluluk gibi, için için çürüyor, bütün yaşam belirtilerini yitirerek taşlaşıyor.

Düşünebiliyor musunuz ki, bu sistem ancak düzen içinden liberalizmin versiyonlarından "alternatif muhalefet" çıkartabiliyor; ufku bu denli dar, hoşgörüsü bu denli sınırlı, kendine güveni bu denli az ve birikimi bu denli sığ. Artık halkı aldatma yeteneğini

dahi yitirmiş, solcuları da bu işi yüzlerine gözlerine bulaştırıyorlar. Söylemde olsun "sol" bir oluşumu da sadece psikolojik savaşın bir unsuru olarak piyasaya sürebiliyor.

Bu düzende tek muhalefet düzen içi ve o da İkinci Cumhuriyetçiler! Şimdi ancak Özal'ın değişim ve muhalefet odağı olarak ortaya çıkabildiği bir düzenin pespayeliğini ve antidemokratlığını artık uzun uzadıya anlatmaya gerek var mı?

İkinci Cumhuriyet liberalizminin ise bu düzende hiçbir maddi dayanağı yok; bu, sadece kimi Amerikan özentileriyle düzenin iflasını gören, ama ayağı yere basmayan umarsız ve çıkışsız aydınların zihinsel, iradi senaryoları ya da daha doğrusu, kuruntulu dilekleridir. Bunlar, enselerinde duyumsadıkları emekçi iktidarı karşısındaki korkularının paniğinde Yeni Dünya Düzeni'nin ipine ancak böyle sarılabileceklerini düşünmektedirler.

Yarın iktidara gelseler ve bu düzenin iflasının maddi temeliyle karşılaşsalar, bilin ki, onlar da ilk iş olarak militarizme başvuracaklar, emeğe karşı savaş açacaklar, Kürtleri vuracaklar ve emperyalizme sığınacaklardır. Bunların liberalizmi de sonunda sömürü özgürlüğüne toslayacak ve o noktada duracaktır. Zaten yapabileceklerinin teminatı bizzat Özal'ın ta kendisidir!

Bir emekçi iktidarını öngören ve sınıfsız topluma yürüyecek sosyalist devrim projesi, bugün Türkiye'de oluşturulabilecek gerçek ve mümkün tek muhalefet seçeneğidir!

Gündem
22 Aralık 1992

Teksesliliğin Terörü!

Türkiye'deki korkunç teksesliliğin boğucu cenderesindeki terörden bunalıyor musunuz?

Türkiye'de görünürde çok partili bir siyasal sistem var. Çok renklilik içinde bir basın, çeşitli televizyon kanalları da mevcut. Ama tüm bu çoğulcu görüntünün altında monolitik, hatta totaliter bir teklik, aynılık, sıradanlık, giderek de hiçlik yok mu?

Karşımızda, her temel konuda aynı şeyleri söyleyen, aynı çözümleri dayatan, seçenek kabul etmeyen, herkesten ve her kurumdan benzer tavırları bekleyen, davranışları, söylemi, talepleri bir, "milli birlik ve beraberlik içinde" taşlaşmış, hayatiyetini yitirmiş bir yapı var.

Bu yapı, ölümün soğukluğu ve mermerin katılığıyla bir heyula gibi çökmüş tepemize, boğuyor bizi, geleceğimizi karartıyor.

Sistem artık, tüm barışçıl değişime kapalı, kendini bir reforma tabi tutmaktan aciz, kendi içinde olsun seçenek yaratamamaktan, dinamizmini yitirmiş, sadece eskiyi yineliyor, umarsız bir çırpınısı içinde suçluyor, vuruyor, kırıyor, öldürüyor.

Düzen, kendini tekrarlayarak tükeniyor, sürekli olumsuzluklarını yeniden üreterek yok olmaya gidiyor, çürüyor!

Düzen tüm kurumlarıyla sadece düşman arıyor, düşman yaratıyor, düşmanlarla savaşıyor!

Düzen çaresiz, şaşkın, panikte!..

Dış politikaya bakın; Kıbrıs, Bosna-Hersek, NATO... Koyun her partiyi yan yana, var mı bir değişik görüş, bir farklı yaklaşım, bir başka perspektif? Lafa bakmayın, dil lastikli ve politikacılar laf ebesi, ama içerik sıradan ve tıpkısının aynısı.

Ekonomiye bakın; serbest piyasa, özelleştirme, enflasyon... Dizin hepsini bir sıraya, lafa değil de içindeki öze bakın hiç farklılık göremezsiniz, nüanslarda boğuşup dururlar, milleti de boşuna yorurlar.

Kürt sorununa bakın; inkar ve imha taktiklerindeki basit fark-

lılıklar dışında temelde bir ayrılık gayrılık var mı aralarında?

Şayet şu ya da bu nedenle farklı şeyleri arada söyleyen varsa, bilin ki, o da iktidara geldiğinde herkesin yaptıklarını, üstelik aynı gerekçelere sığınarak yapacaktır. İşte bu işin ustası aslan sosyal demokratlar buna harika bir örnek!

Sistem çözüm üretemiyor ki, çare bulamıyor ki, çıkış yolu, bir değişik yöntem bilmiyor ki, onun temsilcileri, onu sürdürmekle görevli olanlar farklı olabilsin.

"Alternatif yok" diyorlar; haklılar, gerçekten başka seçenekleri yok!

Bu nedenle de bizde particilik, daha çok, sömürü nimetlerini kendi aralarında, iktidar blokunun içinde paylaşmanın didişmesi. Kendi dışındakilere yer olmadığı için de siyasette yozlaşma, tekseslilik, seçeneksizlik egemen. Onun için öz yerine görüntü, iş yerine laf, gerçek yerine yalan hâkim.

Bir kapalı egemenlik sistemi tepemizde boza pişiriyor, hepimizi boğuyor.

Halk gerçeğe, çoksesliliğe, demokratik açılımlara, katılıma susamış aslında. Bakın, Refah Partisi aykırı tekseki dillendirince, Türkiye'nin en gelişmiş ilinde, kültür ve emek merkezinde patlama yapıyor.

Refah Partisi'nin başarısı, umarsız sistemden ziyade, daha çok düzen dışı, yani gerçek sola, devrimci sosyalistlere halkın yaptığı uyarının bir göstergesi.

Bize dayatılan bu suskunluk çerçevesini yırttığımız gün, bu sistem ayakta duramayacaktır, çünkü düzen ve efendileri karanlıkta yetişip büyüdüler, güneşin aydınlığı ve sıcaklığında yaşayamazlar!

O gün geldiğindeyse, emeğin özgürlük ve barış bahçesinde rengârenk umut ağaçları, onur çiçekleri, bağımsızlık gülleri boy verecek, özgürlük şarkılarının en güzelleri seslendirilecek!..

Gündem
12 Aralık 1992

Yırtılan Sessizlik

Liberal demokratlarla sosyal demokratların koalisyonu, gelmiş geçmiş en militarist yönetimlerle yarışıyor.

Ölü ele geçirmelerde var mı bunları geçebilecek? Ah o kurşunlarla delik deşik duvarların dili olsa da konuşsalar, ağıt yaksalar da ağlasalar.

Hakkını arayan işçiye yaklaşımları, hangi sermaye hükümetinden daha az saldırgan? Belediye işçilerine sorsak da anlatsalar bize demokrat belediyelerin nasıl kamuoyu oluşturduklarını, holding basınıyla el ele nasıl çarpıttıklarını gerçekleri, nasıl da bildiklerini karşı karşıya getirmeyi; yoksul halkla temizlik işçisinin insanca yaşama özelemlerini.

Dış politikada bugünkü gibi bir militarizm diplomasisini, ülkenin dış ilişkiler tarihi yazmadı. Gizli belgeler açılrsa da okusak "Yeni Dünya Düzensizliği"nin mimarlarının bile nasıl da bundaldığını Türkiye'nin inatçı askeri müdahale isteklerinden, kıskırtmalarından, isterik şiddet tutkunluğundan.

Kürtlere karşı girişilen çok boyutlu ve esas olarak kitleyi cezalandırıcı saldırının, 12 Eylül'den fazlası var eksiği yok. 12 Eylül insansızlaştırmayı başlatmıştı; bunlar onu bitirdi, en son Şırnak'ta sokaklarda takır takır hayvanları vurdular! Ah, Kürdistan'ın dağlarından yankılansa Kürtün çilesi.

Bu nasıl bir sistemdir ki, tüm ideolojileri çarpıtıp dönüştürüyor, aynılaştırıp kendine benzetiyor?

Bu nasıl bir yapıdır ki, düşünceleri, özelemleri, talepleri başkalaştırıyor, öğütüp sıradanlaştırıyor, içini boşaltıp yok ediyor?

Bu nasıl bir egemenlik sistemidir ki, çok partililikte tek bir devlet partisi; rengârenk yayın furyasında tek bir resmi basın; akademik yaşamın çoğulculuğunda tek bir YÖK "bilimi"; Anadolu mozayiginde tek bir millet yaratıp dayatıyor?

Şu politikacılara, devlet büyüklerine bir bakın. Bir dinleyin nutuklarını. Sadece ses tonlarıyla, gırtlak tınlarıyla ayırt edi-

lebiliyorlar, sadece biçim ve biçem farklı; içerik ve öz aynı!

Her şeyin, sistemin; korkutucu bir benzerlik, hatta aynılık yok mu?

Bütün bir toplum monolitik bir yapının cenderesi içinde biçimlendirilmiyor mu?

Boğucu bir teksesliliğin ürpertici sessizliğinde bunalıyor muyuz toplumca?

Ve direnenlerin bastırılmış, sessiz çığlığını duyuyor musunuz?

Ve arka planda makineli tüfeklerin monoton takırtısını...?

Totaliter bir rejimin üzerinize yürüyen, sizi ölü ele geçirmeye gelen ayak sesleridir onlar...

Bütün bu kakafonide bir mezarlık sessizliğidir egemen olan.

Sessizlik, sessizlik, sessizliktir dayatılan.

Ve arka planda ölüm kusan tabanca sesidir ya da kiminin ensesine sıkılmış bir kurşunun yılan ıslığıdır veya bayraklı tankların homurtusudur bize duyurulmak istenen bu sessiz cehennemde.

Peki ya biz?

Ölü ele geçirilenlerin asla teslim olmayan direniş haykırışını duymayacak mıyız?

Ya geride kalanların hıçkırıklarını?

Ve kalın duvarların ardından gelen "insan onuru işkenceyi yenecektir!" andını?

Dinleyin, "Ora"dan, fabrikadan, işkencehanelerden ve mahpustan gelip bize dayatılan korkunç sessizliği yırtan o umut nağmelerini.

Dinleyin ve o görkemli koroya siz de katılın ve geleceğe bir ses verin!

Gündem
5 Eylül 1992

Şiddet!

Şiddet deyince çoğumuzun aklına hemen top tüfek, vurma kırma, yani, fiziki şiddet gelir. Oysa, şiddeti sadece böyle gözle görülen, açık ve fiziki boyutuyla tanımlamak yetersiz. Bir de görünmeyen, yapısal ve fiziki sonuçları önde olmayan şiddet türleri var; bunlar, gizlenebildikleri için daha da tehlikeli, çoğu kez sonuçları açısından da daha acımasız, daha ölümcül.

Şiddet, kabaca, birey ya da toplumun, maddi ya da manevi yetilerini sınırlamak ve bunların gelişme potansiyelini engellemek olarak tanımlanabilir. Böyle olunca da bir insanı silahla öldürmek kadar, bir bebeğin önlenebilir hastalıklar nedeniyle ölmesi ve dolayısıyla mümkün olan yaşama potansiyelinin böyle engellenmesi de şiddet'in örneği olmaktadır.

Kocanın karısını dövmesi bir açık şiddet uygulamasıysa onun eğitimini, sosyal yaşamını engellemesi ve emeğini sömürmesi de görünmeyen, yapısal şiddettir.

Bir insanı zincire vurmaya karşı fiziksel şiddet kullanmaksa, onu cahil bırakmak da manevi bir şiddet uygulaması olarak ortaya çıkar. Kişinin dünya nimetlerine ulaşmasını, ellerine kelepçe vurarak da alın terini çalıp cebini boşaltarak da engelleyebilirsiniz; her ikisi de şiddet'in farklı görünümü, aynı maddiyonun iki ayrı yüzüdür.

Bu açıdan bakınca, şiddet'in kapitalizmin doğasında, yapısında, özünde var olduğunu görürüz. Bir başka ifadeyle şiddet uygulamadan kapitalizm var olamaz, şiddet onun olmazsa olmaz parçasıdır.

Kişiyi ya da milyonlarca insanı ifade eden sınıfları, emeği, baskı altında tutmak, sömürmek, haksızlık ve adaletsizlik zincirleriyle tutsak alıp maddi-manevi gelişme olanaklarını sınırlamak da şiddetin ta kendisidir, dik âlâsıdır.

Kuşkusuz kapitalizm, halk yığınlarına karşı açık, fiziki şiddeti de sıkça kullanır, paylaşım savaşlarıyla, milliyetçi çatışmalarla, ceza yasaları, hapishaneleri ve kolluk kuvvetleriyle, devlet ay-

gıtının bütünüyle açık şiddetin tüm unsurlarını özünde barındırır, ama bununla da yetinemez.

Kapitalizm, eşitsizliğiyle, sömürüye dayanmasıyla, emekçilerin yaşamına getirdiği tüm maddi-manevi sınırlılıklarıyla gözle görünmeyen şiddeti de yapısında barındırır. Kapitalizm, insana ve doğaya karşı açık ve kapalı, fiziki ve manevi, günübürlük ve yapısal şiddeti her gün üretir ve yeniden üretir. Kapitalizm, sömürsüz, dolayısıyla da şiddetsiz yapamaz!

Bakın, Türkiye bebek ölümlerinde dünyada en üst sıralarda yer alıyor; artık şifası bilinen nedenlerden dolayı binlerce bebek bakımsızlıktan, eksik ve kötü beslenmekten, fukaralıktan, doktorsuzluktan ölüyorsa, sistem onlara karşı şiddet kullanıyor demektir.

Bu ölümler olurken. Kurthan Fişek'in haberine göre, Türkiye'ye köpekler için rejim maması ithal ediliyorsa, bu şiddetin katmerli, hâyasız ve acımasız bir biçimde uygulandığını kanıtlar.

Bakın, Türkiye'de milyonlarca emekçi, bütün bir ay ölesiye çalışmasının karşılığı olarak sadece 800.000 lira ücret alıyorsa, yüz binlerce emekçi için eve ekmek götürmek bile bir yaşam sorunuyken ve sokaklarda küçük oğlanları-çocukları dahi satılırken, burjuvamızın seçkin temsilcilerinin 1950'lerin popüler şarkılarının müsveddelerini Pavorotti'den dinlemek üzere yurtdışına gıtmeleri, sadece onların görgüsüzlüğünü ve düzeysizliğini değil, sistemin kıyıcılığını da ortaya koyar.

Milyonlarca emekçi, yani zenginliğin temel yaratanları, geçim sıkıntısı çekerken, hayat pahalılığı milyonların sadece bugünü değil, geleceğini de karartırken, hastalar hastanede rehin kalır, çocuklar okula gidemezken, onların vekili diye bu düzeni sürdüren parlamenterler günde 1 milyon lirayı götürüyorsa, bu, Türkiye'de şiddetin ölçü tanımadığını gösterir.

Hiç boşuna Türkiye'nin gelişmesine bel bağlayıp çocuklarınız için umut beslemeyin; kapitalizmin ağababası ABD'de, 1974 yılında yapılan bir resmi Senato araştırmasına göre, piyasada satılan köpek mamalarının üçte biri insanlar tarafından tüketilmekteydi; bu ülkede toplumsal adaletsizlik o günden bugüne azalmadı arttı!...

Büyük zenginlerimizden biri, saç tıraşı için Atina'ya gidiyormuş düzenli olarak!

Çüş!..

Ozal'ın maaşı da 41.5 milyona çıkmış!

O Cumhurbaşkanı; 41.5 kere maşallah!..
Derler ki, Roma ihtişamın ve şiddetin batağında battı.
Sizin de zulmünüz artık çok arttı.
Darısı başınıza!..

Gündem
11 Aralık 1992

İnsan Hakları

Bugün İnsan Hakları Günü. Bu ülkede yaşayan bizim gibi insanlar için bir yas ve mücadele günü bugün.

Türkiye'de en temel insan haklarının sürekli biçimde ihlal edildiği bir gerçek. Daha bu ülkede yaşam hakkı bile kimi yurttaşlar için sağlanmış değil. Aslında, Türkiye'de çağdaş özüyle demokrasiden ve insan haklarından söz etmek bile mümkün değil.

Türkiye'de hak, hukuk, demokrasi yok; laf var, demagoji var, kandırmaca, saptırmaca, göz boyamaca var!

Türkiye'de bu ülke yurttaşının bırakın hakkını, insan olarak değeri bile yok; Batı'ya hoş görünmek ve ondan yardım koparmak için kimi kozmetik makyajlar var!

Türkiye'de demokrasi, insan haklarına saygı nasıl olsun ki?..

Bu devletin daha kuruluşunda, yönetici sınıflar halkın çok büyük çoğunluğunu sistemden soyutlayıp düzene yabancılaştırmadılar mı?

- Dinin devlet işlerine katılmayacağı, ama devletin din işlerine müdahale edeceği militan bir laiklik ve radikal bir kültürel yenilenmecilikle modernleşmeci küçük burjuva seçkinler Müslüman halkın büyük bölümünü karşılarına almadılar mı?

- Kurtuluş savaşı sırasında verilen sözler unutulurak Kürtlerin kimliği ve varlığı bile reddedilerek onlar da yabancılaştırılmadı mı?

- Devlet eliyle zengin yaratma stratejisiyle korkunç bir kıyıcılıkla sömürüye mahkum edilen emek ve dolayısıyla da halkın ezici çoğunluğunu oluşturan emekçiler karşı saflara itilmedi mi?

Halkının büyük çoğunluğuna karşı böylesine bir haksızlık temelinde konumlanmış olan bir yönetici sınıf demokrasiden, katılımdan, yönetilenlerden korkmaz mı, dolayısıyla da kıyıcılaşıp, insanların en temel haklarını dahi ihlal etmez mi?

Türkiye burjuvazisi, politik iktidarı da ele geçirdiği son 45 yıldır dışardan yardım almaksızın halkın en basit gereksinimlerini dahi karşılamaktan acizdir. Kendi başına yönetmekten aciz, üstelik sermaye birikimi için kısa sürede yoğun sömürüye gereksinim

duyan ve gasp ettiğinin önemlice bölümünü emperyalistlere kap-
tıran bir egemen sınıf, bu güçsüzlüğüyle korku ve panik içinde bas-
kıdan başka bir yöntem düşünebilir mi?

Türkiye hakim sınıfları, emperyalizmin çıkarlarının militan
bekçiliğiyle onlardan destek alıp ayakta durabilmektedir; dışarıdan
da ithal edilen ve yönetenlerin ihtiyaçlar açısından işlevselleşmiş,
dolayısıyla da böylesi yapısallaşmış ve sisteme içselleşmiş bir mi-
litarizmden demokrasiye ve insan haklarına saygı beklenebilir mi?

Türkiye'de resmi ideoloji ,tarihinin hiçbir döneminde geniş yı-
ğınlarca gönüllü olarak benimsenmemiştir; değerler hegemonyası
böylesine hile ve desise ile baskıya dayalı egemenlerin demokrat
olabilmeleri söz konusu olabilir mi?

Kürt halkının en temel meşru istemlerine karşı şiddetten başka
bir karşılık bulamayan, korkunç bir iç savaşta kendi yoksullarının
gencecik çocuklarıyla mazlum ve kardeş Kürt halkının gençlerini
birbirine kırdıranlar demokrasiye, insan haklarına, özgürlüğe ina-
nıyor olabilirler mi?

İşçisinden korkan, Kürt'ü düşman gören, emeğe yabancı,
gençlerini potansiyel suçlu belleyen, Müslümanı ezen, yabancıya
tutsak ve bir avuç sermayedar ile sermaye bekçisinin, asker ya da
asker kafalı bürokratın cenderesindeki bir ülkenin egemenlerinden
demokrasi beklenebilir mi?

Onlardan demokrasi beklenemez! İnsan haklarına saygı bek-
lenemez!

Türkiye'nin sorunu, basit bir zihniyet değişikliği değil, aksine,
o zihniyeti oluşturan maddi temelde devrimci bir dönüşümü ger-
çekleştirmektir!

Bu ise, egemen sınıf blokunun değiştirilmesi anlamına gelir.

Türkçesi; Türkiye'de yönetilenler, yani emekçiler iktidara ge-
lemedikleri sürece çağdaş özüne layık bir demokrasiye, insan
haklarının tam uygulanmasına, insanca ve hakça bir yaşama, öz-
gürlük ve eşitliğe, barış ve kardeşliğe, bağımsızlık ve kalkınmaya
hep hasret kalacağız.

Ve tabii hiç yılmadan mücadelemizi sürdüreceğiz!..

İnsanlık onuru bir gün mutlaka kazanacak ve 10 Aralık'ları biz
de coşkuyla kutlayacağız!

Gündem
10 Aralık 1992

500 Günün Bilançosu

Önümde Türkiye İnsan Hakları Vakfı Dökümantasyon Merkezi'nin hazırladığı "Koalisyon Hükümeti'nin Ardından" başlıklı broşür duruyor. Sosyal demokratlarla liberal demokratların yönetimi altında Türkiye'de işlenen insanlık suçlarının bir dökümü, egemenlerin bir utanç tablosu, düzenin kara tarihinin bir başka kara sayfası bu çalışma.

Mazlum insanlık adına bir iddianame, demokrasi adına bir suç duyurusu, insan hakları ve insan onuru adına bir sessiz çığlık bu 500 günün bilançosu!..

Egemenlerin en demokratlarının bu kanlı bilançosu, aynı zamanda, düzenin yapısal militarizminin, iflah olmaz şiddet tutkusunun ve tabii bunalımı ile moral iflasının belgesel kanıtı!..

Broşür, ölümle başlıyor... Ölümle bitiyor... İktidarın kan üzerine kurulmuş korkunç kıyıcılığının, insanımızın zulüm altındaki yaşamının acıklı serüveninin kısacık, sadece 500 günlük öyküsü var sayfalarda...

Göztaltında ölenler... Sıra sıra isimler... Newroz olaylarında ölenler... Sıra sıra canlar... Şırmak ve benzeri olaylarda ölenler... Sıra sıra kan... Göstericilere ateş açılması sonucu ölenler... Sıra sıra ölüm... Ev baskınları sırasında öldürülenler... Öldürülenler, ölenler, ölüm, ölüm...

Dur ihtarına uymama vs. sonucunda ölümler... Sıra sıra fidanlar... Mayın patlaması sonucu ölümler... Sıra sıra çiçekler... Faili meçhul cinayetler... Sıra sıra menekşe... Cinayetler, cinayetler, ölüm, ölüm...

Sivillere karşı saldırılarda ölenler... Silahlı saldırı ve suikastlerde öldürülenler... Öldürülen İnsan Hakları yöneticileri... Çatışmalarda ölenler...

Göztaltında ölenler... Kaybolanlar... İşkence görenler...

Öldürülen gazeteciler, gazete bayileri...

Toplatılan gazeteler, dergiler, kitaplar... Hapis cezaları... ka-

patılan demekler... Kapatılan siyasi partiler... Yasaklanan, ertelenen grevler...

İşte düzenin en demokratlarının, demokrasi ve insan hakları sözüyle iktidara gelenlerin 500 günlük kanlı bilançosunun satırbaşları...

Kimin suratına çarpalım bu hain, bu uğursuz, bu zalim gerçeği?

Ne demişti Nazım Hikmet: "Yandı 15 yaramdan 15 alev / kırıldı göğsümde 15 kara saplı bıçak..."

500 günde 3929 ölü... Benim de yüreğimde o kadar yara!... Her yaram bir kızıl tomurcuk, bir öpücük, herbiri ayrı gülümseyen çocuk!...

Sıra sıra güvercinler...

Tahsin Saraç yaşasaydı ne derdi: "Neden, güvercin kasapları, barışımıza kan kusarsınız / Öyle kötüsünüz ki / İki gözden dört ölüm bakarsınız."

Kaç yanım bende değil artık?..

Bir yanım şimdi güneşin sofrasında yitmiş dostların yanında...

Bir yanım işkence görmekte, ötekisi hücrede düşler kurar düşlerini yitirmişlere inat...

Bir yanım Tendürek'te bombalanmış öylece yatar, bereket katar Kürdistan toprağına...

Bir yanım yargısız infazda kalles kurşunla delik deşik, gözlerim açık gitmiş, öyle ya görececek günler var daha...

Bir yanım yanmakta hala Sivas'ta başlangıcında ikinci 500 günün..

Bir yanımı ateş basmış, utanır utanmazlar adına kıpkırmızı...

Bir yanıp ölüp yatacak kimbilir ne zaman, nerede ve yanık kokan yaram kızıl karanfil gibi açacak...

Bende kalan yanımsa bir yanılla kan ağlar, bir yanılla acıyı bal eyler, öfkesini bilir... Öfkesini bilir, öfkesini bilir...

Gündem

10 Temmuz 1993

Utanmıyor Musunuz?

Avrupa Konseyi'ne bağılı İşkence ile Mücadele Komisyonu, Türkiye'ye yaptığı çeşitli ziyaretlerin sonucunda gözlemlerine dayanarak bir rapor yayınladı. Bu raporda da "Türkiye'de yaygın işkence yapıldığı" bir kez daha doğrulanıyor. Böylece, bizim hep söyleyegeldiğimiz ve Uluslararası Af Örgütü, Helsinki Watch gibi çeşitli insan hakları örgütlerinin saptadığı "Türkiye'de sistematik ve yaygın işkence" olgusu ile "bu hükümet döneminde işkence olaylarının arttığı" gerçeği sosyal ve liberal demokratların suratına yeniden çarpıldı!

Şimdi soralım, utanmıyor musunuz?

Avrupa Konseyi İşkence ile Mücadele Komitesi'nin gözlemlerine dayanarak yazdığı rapora göre, Türkiye'de her türlü işkence yöntemine başvuruluyor ve tüm uyarılara karşın hükümet bu konuda hiçbir şey yapmıyor!

Utanmıyor musunuz?..

Gözlem raporu, bizim her gün yaşadığımız ve çok çeşitli uluslararası kuruluşun da defalarca belirlediği "Türkiye'de yaygın ve sistematik işkence yapıldığı" gerçeğini bir kez daha somut verilere dayanarak saptıyor.

Rapora göre, Türkiye'de "demire kollardan demire asma, Filistin askısı, vücudun hassas yerlerine elektrik verme, testisleri sıkma, falaka, soğuk su sıkma" gibi işkence yöntemleri kullanılıyor! Türkiye en ileri yöntemleri kullanarak işkencede çağ atlıyor!

İnceleme Heyeti'nin raporunda bazı somut gözlemlere de yer veriliyor. Örneğin, Bayrampaşa Cezaevi'nde pek çok mahkûmda falakadan kaynaklanması olası tüm berelere rastlanmış. Heyet mensupları, cinsel organlarına elektrik verilen tutukluları görmüşler. Ankara Emniyeti'nde, tutuklunun elektrik verilirken yatırıldığı alçak bir yatak bulmuşlar. Diyarbakır Emniyeti'ndeysen, sorgulanacak kişilerin kollarından asılması için kullanılan 3 metre

uzunluğunda bir işkence aletine rastlamışlar.

İnsanlığa karşı bu en büyük suçun Türkiye'de yaygın ve sistematik bir biçimde yıllardır on binlerce insanımıza karşı uygulanmış ve uygulanmakta olduğunun bu yeni kanıtı karşısında, "camdan karakol duvarları" diyerek iktidara gelen Başbakan Demirel utanıyor mu acaba?

En iğrenç uygulamaların, çağımızın bu en utanç verici olgusunun Türkiye'de her gün yineleniyor olmasından İçişleri Bakanı İsmet Sezgin utanıyor mu acaba?

İnsan onuruna yapılabilecek bu en alçakça saldırının Türkiye'de her gün bu ülkenin yurttaşlarına karşı yapılıyor olmasından sosyal demokrat Erdal İnönü utanıyor mu acaba?

"Demokrasi ve insan hakları" diye insanları aldatıp iktidara gelen ve iktidarlarında yurttaşlara karşı, insanlığın 20. yüzyıldaki bu en büyük günahının her gün işlenmesinde sosyal demokrat bakanlar, milletvekilleri, politikacılar utanıyorlar mı acaba?

Genç kızların ırzlarına geçildiği, insanların cinsel organlarına elektrik verildiği, tutukluların çeşitli yöntemlerle kemiklerinin kırıldığı, makatlarına cop sokulduğu, tabanlarının patlatıldığı, devletin eline geçirdiklerine akla hayale sığamaz her türlü iğrenç zulmün reva görüldüğü ve insanların bu korkunç uygulamalar sonunda akıllarını yitirdikleri, intihar ettikleri bir ülkede utanç duymayan tek insan olabilir mi?

Toplumumuzda ar damarları bu kadar çatlamış, namus ve haya duygusu bu kadar yitirilmiş, sorumluluk, toplumsal dayanışma, insana saygı, onur, vicdan bu kadar yok edilmiş olabilir mi?

Her gün binlerce kilometre ötelerden yalan yanlış insan hakları ihlalleri haberi icat eden, demokrasi ve insan hakları diye mangalda kül bırakmayan gazeteciler utanmıyor musunuz?

Bosna'da insanlık dışı uygulamalar var diye yeri göğü ayağa kaldıran politikacılar, yazarlar, aydınlar, utanmıyor musunuz?

Vicdanınız kanamıyor mu, onurunuz incinmiyor, yüreğiniz yaralanmıyor mu bu vahşet karşısında?

Polisler, askerler, memurlar, profesörler, ev kadınları, öğrenciler, işçiler, bakkallar, manavlar, berberler, doktorlar, mühendisler, avukatlar, din adamları, öğretmenler... Bu ülkenin çalışan insanları, emekçileri; üç beş banker, birkaç sanayici, hayali

ihracatçı ve tüccarın vurgunu ile onların politikacılarının koltuğu uğruna, insanlıktan çıkmış sermaye ile sivil-asker bu sermayenin bekçisi kodamanların adaletsiz düzenini yaşatmak adına bu kıyıma ortaklık olur mu?

Unutmayın, susmak paylaşmaktır!

Gündem
26 Aralık 1992

34

Patronların İşi Zor!

Egemenlerin bunalımı, giderek derinleşiyor. Vahşi bir acımasızlıkla, vandal bir radikallikle ve uzun süreli olarak denedikleri askeri yönetim, yani 12 Eylül faşizmi, dertlerine derman olmadı. Ülkeye ve halka çok kötülük ettiler, işkence, cinayet uyguladılar, patronların bir dediğini iki etmediler, beynelmilel sermayenin tefeci örgütlerinin, IMF'nin, Dünya Bankası'nın istikrar programlarını uygulamada öncü köle oldular. ABD'nin, NATO'nun emir-komutası içinde her şeyi yaptılar, ama yine de olmadı; aksine her şey daha kötüye gitti onlar açısından, bunalımları iflas boyutlarına ulaştı, iyice çaresizleştiler.

Halkı kandırmak için, bu kez, 12 Eylül'ün sivil uzantılarının iktidarını denediler; o deneyim de fos çıktı. Militer anayasalarıyla, anti-terör yasalarıyla, sürgün ve sansür kararlarıyla, YÖK'ü, TRT'si, resmi basınıyla, ne yaptılarsa olmadı, düzenlerini bir türlü düze çıkaramadılar.

Tüm bu baskı, işkence ve katliam dönemlerinde, kuşkusuz, patronlar zenginliklerine zenginlik kattılar, silah zoruyla yeniden fethettikleri devlet zoruyla emekçinin cebinden milyarları kendi kasalarına aktardılar, ama tabii iş bununla bitmiyor.

Gasp ettiklerini afiyetle, gönül ferahlığıyla yeme ve düzenlerini sürdürme gibi bir dertleri de var tabii. Üstelik obur iş-tihaları öyledir ki, çok daha çok biriktiremedikleri, fazla, daha fazla kâr edemedikleri sürece iflah olmazlar.

Şimdi bütün yumurtalarını aynı sepete koydular!

Çankaya'da yarı asker, yarı sivil, yenileşmeci muhafazakâr Özal var. Bakmayın halkı kandırmak için arada atıştıklarına; bu kandırmacacı demokrasimizin ihtiyaç duyduğu seyirlik oyunlardan biri.

Demokrasi ve sivilleşme şampiyonu, liberal demokrat Demirel ise, Başbakan. Daha iyisini bulamadıklarından, sistem 30 yıldır bir başkasını üretmediği için, her alanda iflası çoktan bel-

gelenmiş Demirel'e sığındılar yeniden.

Kapitalizm her yerde sosyal demokrasiyi yedekte tutar. Sistemin liberal, muhafazakâr, faşist ve askeri unsurları iflas ederse ya da konjonktür iktidarlarına elverişli değilse ve ciddi bunalım anlarında, sahte solcular piyasaya sürülür ve onlardan emekçileri dolandırmaları istenir. Şimdi sosyal demokratlar da iktidarda, koalisyon ortağı! Bunalım o denli ağır, durum o kadar vahim ve önlem ihtiyacı o kadar acil ki, yedek gücü de bekleyemeden sahaya sürdüler!

Ama yine olmadı, olmuyor! Bu koalisyonun foyası da pek çabuk ortaya çıktı. İktidar, her alanda sapır sapır dökülüyor.

Demirel, sadece konuşuyor, konuşuyor, konuşuyor. İnönü, politikayı pek çabuk, pek güzel öğrendi, ama o da kendinden öncükiler gibi, Özalvari konuşuyor. Demirel'e öykünüyor, sistemin gerektirdiği biçimsel farklılığı ortaya koyamıyor, aslan sosyal demokratlar emekçiyi pek de güzel oyalayamıyor. Ama o cenah da pek çorak; burjuvazi orada da yeni adam yaratamıyor, kırk yılı aşkın süredir sahnede kırk düşünceyi savunan Ecevit'i dürüst politikacı, TÜSİAD'ın torun sahibi yıldızı Baykal'ı da solcu genç lider diye yutturmaya kalkıyor.

Patronların işi zor. Baksanıza hepsi ağlaşıp duruyorlar; 1993'ten umutsuzlarmış ve geleceğe karamsar bakıyorlarmış! Aslında haksız da sayılmazlar; delik büyük, yama küçük!

Elindeki emekçinin eti ne budu ne? Canını, kanını iliğini sömürüyorsun, işte hepsi bu kadar. Bunun da bir bölümünü emperyalist haydutlara haraç diye vermek durumundasın, anlayacağın, emekçinin kemiği senin, eti onun.

Buna karşılık gider çok. Kürdü kırmak için silaha yatırdığın, korucuya verdiğin, propoganda ya harcadığın, göz boyamak için yatırım diye toprağa gömdüğün zaten belini kırıyor. Bir de memur ister, çiftçi ister, küçük esnaf ister. Zavallı Efe ile Ahmet'in de dikili ağaçları bile yok, onlara da biraz lazım. Polisi, askeri, kontrgerillası, Özel Tim'i, cabası. Milletvekilleri var sırada, ithalatçılar kuyrukta, ihracatçılar pusuda.

Kırk haramiler, hepsi aç, hepsi ister, versen de doymaz. Baksanıza, yeni yetme zengin "altın tozlu ördek çorbası"yla başlıyor yeni yıla. Kolay mı, sonradan görmeyi doyurmak, dönemleri beslemek? Mahdumun küçüğüne lüks araba, büyüğü İsviçre'ye okula,

altın dişli, bilezikli tombul kollu hanım Pavarotti konserine Avrupa'ya...

Buna teşvik, buna hayali ihracat, vergi kaçırmak yeter mi?

İşsizlik, enflasyon, borç...

Kimileri de çıkmış "insanca yaşam" diyor, "emeğin hakkı" diyor, "demokrasi, insan hakları" diyor.

Kolay mı, hepsi para; karakol, işkence aletleri, hapishane, Kontregerilla... Dış hareket para, iç operasyon para... Üstelik, para da etmiyorlar!

Büyüklere ne kaldı? Ne olacak Sabancı'nın, Koç'un hakkı?..

Patronlar haklı, işleri gerçekten zor; onların gözü doymaz, bu düzen kurtulmaz!

Gündem
8 Ocak 1993

Politikanın İflası

Burjuva politikası, doğası gereği, öz yerine biçime, ardındaki gerçek yerine görüntüye ve aldatmayaca, kandırmacaya dayanır; bu, yöntemler ve araçlar değişse de dünyanın her yerinde böyledir.

Burjuva politikasının bu sözünü ettiği özelliği kaçınılmaz olarak böyledir. Her şeyden önce, burjuva politikasının temelinde kapitalizmin, yani bağrında yapısal eşitsizliği, adaletsizliği ve sömürüyü barındıran bir düzenin sürdürülmesi amacı yatar; düzenin kendini yeniden üretmesidir tüm burjuva politik etkinliğin ana eksenini. Bunun, temel gerçeklerin gizlenmesi gereğini tüm burjuva politikacılarına dayatması kaçınılmazdır.

Buna koşul olarak, burjuva politik etkinlik, büyük çoğunlukları, kendi aleyhlerine olarak, yönlendirmeye, harekete geçirmeye ve yönetmeye dayanmaktadır. Kitleleri, üstelik kendi rızaları, gönüllü katkıları ya da bilinçsizlikleriyle, küçük azınlıklarca sömürülmeyi kabule mahkum etmek, esas olarak, gerçekleri gizleme ve yığınları kandırma yeteneklerini gerektirdiği açıktır.

Burjuva politikası, yığınların ya kendilerinin sömürülmesinin organizasyonuna katılımına ya da bunun riskli olduğu durumlarda halka baskı uygulanmasına, çoğunlukla da ikisi arasında bir barışçıl ve istikrarlı denge kurmaya dayanır. Bu ihtiyaç, burjuva politikasında cambazlık ve göz boyayıcılık gerektirir.

Tabii burjuva politikası, sadece, emekçi sınıfların çıkarlarının olumsuzlanmasına dayanmaz, kapitalizmi savunma çerçevesinde, iktidar blokunun sınıf ve katmanları arasındaki çelişkileri ve çıkar çatışmalarını da yansıtır. Bu bencil güç ve çıkar kavgasında büyük çoğunluğun haklarının gaspının ve paylaşımının yozlaştırıcı etkileri mevcuttur.

Burjuva politikası, toplumun bir bölümünün depolitizasyonuna, bir bölümünün de yapay ayrımlar etrafında seferber edilmesine dayanır. Bu politikanın özünde, büyük kitle açısından gündemin saptırılması ve çarpıtılması da mevcuttur.

Başta da belirtildiği gibi, burjuva politikasının özü her yerde aynı olsa da yöntem ve biçiminde ülkelere göre farklılıklar gösterir. Örneğin, ABD'de, korkunç bir yanıltma kampanyasına, dev boyutlarda bir sahne şovuna, uyutma ve propagandanın özellikle elektronik medya kanalıyla kitleleri iğfal etmeye dönüştüğü burjuva politikası, aslında politika ve politikacının tam iflasını da sergiler.

Bu, bir tür, mafya tezgahıdır ki, burjuva politikasının saptırıcı niteliklerini, diktatoryal özünü ve kendi sorunlarına sadece çözümsüzlük üretmeye ayarlandığını, içgüdüsel olarak kavrayan halkın, bazan yüzde ellileri bile aşan bölümü politik süreçlere ve seçimlere katılmamaktadır bile. ABD'de politika, egemenlerle düzen seçkinleri ve sermaye bekçisi devlet görevlileri arasında geçen bir büyük illüzyon oyunudur.

Türkiye'de ise, sistemin neredeyse süreklilik kazanmış bunalımına ve burjuvazinin değerler hegemonyasının zayıflığına koşturarak, burjuva politikası egemenler arasında yapay ya da gerçek farklılıklara açık olma lüksüne dahi sahip olmadığından ve buna karşılık da bir popülizm oyununa dönüşmüş bulunduğundan, burjuva politikasındaki kokuşmuşluk ABD'dekinden pek de geri kalmamaktadır.

Türkiye'de burjuva politikası, en çok, politik tutarlılık kavramını yıkmakta, siyasi ahlakı kemirmekte, kamusal moraliteyi tahrip etmektedir. Burjuva politikasının Türkiye versiyonunun gerektirdiği "nabza göre şerbet vermek", kültürel kökenleriyle de beraber düşünüldüğünde, bir hastalığa dönüşmüş, politikayı yozlaştırarak tam bir aldatmaca ve kandırmacaya indirgemıştır. Özellikle, sosyal demokrat politikacı ve aydınlarda egemen olan bir söylemle, "solcu ile solcu, Atatürkçüyle Atatürkçü, milliyetçiyle milliyetçi olan" ve aslında hiçbir şeye inanmayan, sermayenin, devletin ve ordunun otoritesine boyun eğmeye uyarlanmış bir bezirgan politikacı türü ortaya çıkmıştır.

Türkiye'de emekçi halkı dolandırmanın yöntemine dönüşmüş bulunan çok partili demokratik yaşam da tüm sahteliği ve yapaylığıyla, yetenezsiz muhteris politikacılar elinde laf ebeliğine, laf cambazlığına, kelime oyunlarına indirgenmiştir.

Aslında, anlamsız nüanslar ve sermaye içi çelişki konuları hariç, hemen her konuda aynı düşünen politikacılar, ancak söz-

cüklerle oynayarak aralarında görüntü ve biçime dayanan sahte farklılıklar koyabilmekte ve gündemini saptırarak halkı kandırmaktadırlar. Nitekim, bugün partililerde de, halk nezdinde de politikada ve devlet hayatında yükselmenin baş koşulu "hitabet yeteneği", daha doğrusu boş konuşma sanatı olmaktadır.

Politikacı kastı arasındaki işbölümünde de sermayeye ve devlete hizmet bazında, kimilerine "milliyetçilik", kimine "din", sosyaldemokrat cenahta icra-i sanat eyleyenlere ise, "solculuk, emek yandaşlığı" düşmüştür.

Bu kavram ve değer tüccarlarının kirletip yıkıma uğrattığı "çok partili demokratik siyasi hayat", politik kültürde yarattığı tahribatla, Türkiye'de, burjuva politikası ve politikacısının en süfli örneklerini her gün sergilemekte, düzeysizliği her gün kendi içinden yeniden üretmektedir.

Kitleler nezdinde gerçek demokratik katılımı ve "sol"u itibarsızlaştırmanın da aracına dönüşmüş politika süreçleriyle politikacıları bıkmadan usanmadan teşhir etmek, ayrıca, acil bir gereklilik olarak da ortaya çıkmaktadır. Tabii, bu illetten geniş yığınları bütünüyle kurtarmanın yolu ise, emeğin dünyasının kendi politik örgütlenmesini, organik aydın ve politikacılarını ortaya çıkarmak ve emekçi iktidarına yönelmekten geçmektedir.

Gündem
2 Ocak 1993

Doğramacı Ve Yök'ün Zaferleri

YÖK Başkanı İhsan Doğramacı, on yılı aşkın bir süredir Türkiye'nin geleceğine karşı kazanmakta olduğu zaferlerine bir tanesini daha ekledi.

Üniversiteleri, militarizmin temel kurumlarından birine dönüştürmek, onları resmi ideolojinin genç dimağlara çimento gibi akıtılmasının aracı yapmak ve böylece de üniversiteleri birer akademik kurum olarak bütünüyle ortadan kaldırmak YÖK'ün temel tahribatlarını oluşturdu bugüne dek. Bu artık kamuoyunca çok iyi biliniyor; tarihin kara sayfalarında yerini aldı bu kurum ve onun sorumluları.

Benim üzerinde durmak istediğim konunun başka bir boyutu.

Üniversiteler, son çözümlemede, tabii düzenin kurumlarıdır ve onun kendini yeniden üretme mekanizmalarının başlıcalarından birini oluştururlar. Bir başka ifadeyle, her düzende, özerkliği ve bunun özgür düşünce açısından yaşamsallığı ne denli önemli olursa olsun, üniversiteler sonuçta düzene ve onun egemen sınıflarının çıkar ve ihtiyaçlarına yanıt vermeye kurgulandırılmışlardır. Onlar, tüm olumlu işlevlerinin yanı sıra, düzenin "sosyalizasyon" süreçlerinin bir aracıdır, hakim sınıflar açısından "hegemonik" işlevlerle donatılmışlardır.

YÖK Türkiye'nin gündemine girdiğinde burjuvazinin olgunluğu konusunda da bir denek taşı olacağını düşünmüştüm. Bana göre, "olgun" bir burjuva sınıfı, kendi üniversitesinin böylesine tahrip edilmesine izin veremezdi. Dolayısıyla da, ben kendi payıma, yabancı odakların bu komplosuna karşı yerli burjuvazinin, kuşkusuz günün koşulları çerçevesinde, belirli bir tepki göstermesi gerektiğini düşünmüştüm.

Öyle ya, kalkınma, sanayileşme, içerdeki sömürü pastasından ve hatta dış pazarlardan daha fazla pay kapma gibi "doğal" güdülerin tatmininde, "milli", bir ölçüde işe yarar, teknoloji alanında ve üretim sürecinde katkısı olan, belli akademik standartlara ulaş-

miş üniversitelerin varlığı burjuvazi açısından gerekli olmalıydı.

Sonraki on yılı aşkın süre içinde gördük ki, burjuvazi ve onun politik temsilcileri YÖK'ün en azgın savunucuları oldular, yaptığı onulmaz tahribatları alkışladılar, hatta daha fazlasını istediler; aslında kendi altlarındaki halının çekilmesinde aktif görev aldılar.

Türkiye burjuvazisinin ilkel ve kozmopolit niteliğinin en çarpıcı kanıtlarından biridir bence bu.

İki temel etmendir bunun nedeni: Birincisi, Türkiye burjuvazisi, benzerlerinin tümü gibi, daha ileri bir sınıfın varlığından ve emeğin ideolojisinden öylesine korkmaktadır ki, tüm demokratik ve rasyonel niteliğini yitirmiştir. Bu nedendir ki, Türkiye burjuvazisi, üç-beş solcu hoca atılacak, üç-beş dersin içeriği denetlenecek ve öğrenci gençlik bir süre susturulacak diye, kendi geleceğini de tahribe yönelik bir komploya arka çıkmıştır!

İkincisi, Türkiye burjuvazisi öylesine bağımlıdır ki, bir sınıf olarak doğasındakiler dahil tüm iddiasını yitirmiş, ancak zorba bir egemenlik sistemiyle en ilkel güdüsünü izlemekte, sadece "varolma" savaşımı vermektedir.

Doğramacı'nın zaferi, aslında burjuvazinin bir yenilgisidir, onun iflasının bir başka kanıtıdır!

Bu, demokrasi savaşımının da, bağımsızlık kavgasının da, bilim özgürlüğü davasının da karşıt saflarını gösteriyor, barikatın iki yanındakileri resmediyor.

Doğramacı'nın zaferleri, barikatın karşı saflarındaki bozgunun göstergesidir.

YÖK'ü kimlerin YOK edebileceği de böylece ortaya çıkıyor.

Gündem
4 Temmuz 1992

Çürüme

Televizyonda spiker maç anlatıyor. Türk futbolcu gole giden yabancıyı vahşice yere indiriyor ve hakemden kart görüyor. Spikerden dökülen inci şu: "En doğru olanı yaptı, hakem zaten taraf tutuyor!" Spiker değil, spor ahlakından habersiz saldırgan bir amigo. Ama bir yanıyla da toplumun yükselen değerlerinin bir sözcüsü.

Yemyeşil saha, sanki bir karnaval. Genç insanlar tüm becerilerini sergileyerek müsabaka yapıyorlar. Seyircimiz bağıyor: "Ölmeye geldik!" Seyirci değil, elde kılıç fütuhata çıkmış akıncı. "Yarışma ahlakı" diye bir şey duymamış bile, sadece "gavur"la hesaplaşmayı düşünüyor.

Şarkı yarışması var. Evrensel kardeşlik dili müzik rengarenk. Basından "sanatçı"ya herkes, her kesim savaşa gider gibi. Sanki "milli husumet yarışması"dır söz konusu olan. Öfke, kin, önyargı kusulur günler boyu.

Bütün bu saldırganlığın, hoşgörüsüzlüğün, kabalığın ve bençilliğin ardında toplumsal afete dönüşmüş bir "aşağılık duygusu"nu hissetmemek mümkün mü?

Yalnızca dışa dönük yanımız mı böyle?

Kuşkusuz hayır. Şöyle bir çevrenize bakın. Görgüsüzlük, insancıl değerlerin aşınması, toplumsal dayanışmanın yokluğu ege-men değil mi? İnsanlar birbirlerini sevmiyorlar, her fırsatta kazıkıyorlar, aşağılıyorlar.

Başarısızlık, doyumsuzluk, diz boyu yoksulluk, yaşamaktan ziyade yaşama didişmek zorunda kalmak kemiriyor toplumu ve değerleri. Bir imparatorluktan geriye kalan yıkıntının topluma verdiği eziklik belki de bu. Tarihsel kaynaklarıyla pompalanan bir "yükseklik duygusu" ya da "kuruntu"nun günün gerçekleri karşısında dönüştüğü "aşağılık duygusu" belki de sosyolojik olarak.

Okulda, ailede, cami ve kışladaki "eğitim" de kendi katkısını yapıyor tabii bu duruma. Düşünün ki, bir halkın kuşaklar boyudur

neredeysse tüm gençleri "çavuş dayağı"ndan geçirilir en isyankâr yaşlarında ve yaşlılığında çocuklarına, torunlarına üstelik övünçle "Çavuşum beni ne de severdi be" diye anlatacağı anısı bu olur!

Ve, işkenceye dayalı bir egemenlik ve adalet sistemi!

Doludizgin bir koşuşturma, bir orman savaşı, ayakta kalabilme uğraşından ibaret sanki yaşam. Birbirinin sırtına binmeye, ayağına çelme takmaya, gereğinde gözünü oymaya çabalayanlar her yerde ve bütün bu insanlık dışı didişmede en alta kalmaya mahkum edilmiş milyonlar, yaşamları karartılmış, karanlık içinde bırakılmış, değerleri çarpıtılıp sömürü, baskı, cehalet üçgeni içine hapsedilmiş.

Lümpen bir özenti sarmış geniş kesimleri. Kimileri içinse, kazanmak için her şey mubah. Acımasız, kaba ve bencil bir yaşam anlayışı hakim. Güce tapınma, hırs, yozlaşma iç içe geçmiş durumda. Toplumun geleceği gençler, test kültürüyle yetişiyor. Ataride Rambo oyunları oynuyor ve "Business" okumayı düşlüyorlar.

Ve bir avuç parazit. Toplumun çürümesi üzerine kurulmuş yalan-dolan imparatorluklarında dünya nimetlerini kendini de yok eden bir oburlukla tüketen bir güruh. Yarattıkları dünya kadar çirkin, düzeysiz, insanlık değerlerinden yoksun

Ve onların politikada, sanatta, sporda, medyada yaşamın her alanında araçları, bu "yaşam türü"nü'nün kültürünü dayatan.

Bilmem Türkiye toplumu bu çürümeyi daha ne kadar kaldırabilir, bu aymazlık nereye varır?

Ama emin olduğum bir şey var: Bu hoyrat dünyada insan kalabilmek için bize dayatılan bu gerçekliği, çağın bu sözde "yük-selen değerlerini"ni tümüyle reddetmekten başka umarımız yoktur.

Gündem
6 Ağustos 1992

Aşğılık Kompleksi

Meksikalılar ufak tefek, oldukça esmer tenli, büyük uygarlıkların mirasçısı, sevecen, mert insanlar. Meksika'nın en büyük şanssızlığı ise, devlet adamlarından biri çok güzel dile getirmiş: "Ah zavallı Meksika; Tanrı'ya ne kadar uzak ve ABD'ye ne kadar yakınsın!"

Bu karayağız insanların ülkesinde televizyona sarışın, açık renk gözlü, uzun bacaklı kadın sunucular çıkarılıyormuş hep yönetimin bilinçli tercihiyle! Sözkonusu haberi okuduğum Amerikan dergisi de, doğal olarak, bu Amerikalı komşuya benzemek kompleksiyle alay ediyordu.

"Zavallı Meksika kimlerin eline düşmüş de ağlayanı yok" diye pek öfkelenmiştim bu utanası aşğılık kompleksine, tiksinti verici özentiyeye, maymun taklitçiliğine.

O günlerde, galiba Türkiye'yi yabancılara tanıtmak amacıyla hazırlanacak broşürler için de sarışın Türk imajı verecek modeller arandığını gazetelerde okumuştum! Sarışın Meksikalıyla sarışın Türk! Biri Amerika'ya yakın, ötekinin içinde Amerika...

Baksanıza, bıyığını keserek çağdaşlaştığını sanan görgüsüzler, Amerikan çavuşu tıraşıyla modern Türk milliyetçiliğini simgelediğini iddia eden Amerikano milliyetçiler, Pavarotti'yi dinlemek için yurtdışına giden zenginler, Atina'da tıraş olan patronlar, Özal ailesi ve nihayet sarışın bir Başbakan ile ansızın modernleşen Türkiye!..

Nereye baksanız zevksizlik ve görgüsüzlük, özentiyeye ve taklit, düzeysizlik ve aşğılık kompleksi diz boyu.

Bir sohbet de, bir arkadaşını "akşam klasik müzik konseri dinliyor, eve dönünce de dirseklerine kadar yağa bulanarak lahmacun yiyor" diye pek derin bir analiz yapmıştı. Sanki dirseklere kadar yağa bulanmadan lahmacun yenmemiş ve klasik Batı müziği konserinden sonra mutlaka şeftalili Pekin ördeği yenirmiş gibi. Viskiyle lahmacun ve şiş kebab yenmesine pek bozulurdu ama Ba-

tılı elçiliklerin kokteyllerinde viski içerken kıymalı pizza kapapeleriyle et fondüsünden iştahla atıştırırdı.

Geçenlerde Türkiye'de konser veren bir yabancı rock şarkıcısı ülkesine dönünce; "söylediğim şarkının sözlerini anlamadan yır-tınıp tepinen bir sürü geri zekâlı dinleyici"den söz etmişti de kıyamet kopmuştu. Tabii reçete hazır: Adam Türk düşmanı!

Oysa, ülkede yaygın bir tür maymun taklitçiliğini yadsımak mümkün mü? Televizyonlarda izliyorum gençler her tür müzikte, arabesk, Türk müziği, türkü ayrımı yapmadan, Batı televizyonlarında gördükleri gençler gibi, birbirlerinin ellerini havada tutarak sallanıp duruyorlar! Taklidi becerdiklerini sandıkça da eğlendiklerini zannediyorlar! Sonra da hamburgercide köfte kokuları içinde el ele oturuyorlar!

Yalnız gençlerin bir bölümü mü? Baksanıza Mrs. Çiller ve Hükümeti de şekilcilikteki Amerikancılıkta şimdiye dek gördüğümüz her şeyi geride bırakan bir taklitçilik içinde... Onlar da bula bula Kennedy'nin otuz yıl önceki ucuz demagojisine ve Amerikan Hükümet sözcülerinin konuşma kürsülerine özeniyorlar.

Tümüyle yapaylık, sahtelik, görgüsüzlük akıyor mu paçalardan?

Televizyonda "ellerinizi sabunla yıkayın çünkü turist temizlik sever" diyen aşağılık duygusu; "ben Paris'teyken" diye başlayan sonradan görmelik; Amerikan gediklisinin gözlükleriyle poz veren darbeci Hava Generali; ve Thatcher olmaya özenen Başbakanıyla bu nasıl bir yozlaşmadır...

Bu topluma övünülecek hiçbir şey veremeyen kodamanlar; uygarlığa, kültürel gelişmeye, insan yaşamına hiçbir olumlu katkıda bulunamayan düzen; görgüden, birikimden yoksun sermaye sahipleriyle bekçileri; dışa bağımlı yapı; değer üretemeyen, moral birikimleri aşındıran, insani kazanımları tahrip eden, yerel ve evrensel mirası yıkıma uğratan bu vandal sistem; cehalet, bencillik, köşe dönmeçilikle işbitiricilik üretilen para ve şiddete tapan egemenler oldukça başka ne bekleyebiliriz ki?

Burjuvası geç kalmış ve kendisi geri bıraktırmış her toplumda benzeri yozlaşma olur ama bu durum artık Türkiye'de bir toplumsal afete dönüştü. Dönüşü olmayan bir felakete sürüklenirken, günümüzde emeğin ve kültürün tek temsilcisi devrimci sosyalistlerden başka tutunacak dal kalmadı.

Öldü denen sosyalizm, bugün gerçekten Türkiye'de her bakımdan yakıcı ve acil bir ihtiyaç!

Aydınlık
31 Temmuz 1993

Küçük Amerika

1974 yılı olmalı, ABD'de öğrenciydim ve Florida'daki bir olayı New York Times gazetesinde okumuştum. Bir siyah kadın intihar etmek üzere yüksek binanın damına çıkmıştı. Aşağıda biriken halk bir süre sonra "Jump baby, jump" ("Atla bebek, atla") diye hep birden el çırparak tempo tutmaya başladılar. Daha sonra, olay yerine polis gelir ve kadını ikna eder, aşağıya indirir, kurtarır. O sırada , galeyana gelen halk, ilgiyle izledikleri "şov"a engel olduğu gerekçesiyle kadını kurtaran polislere saldırır, arbeye çıkar. Gazetede bir komiserin şu sözlerini hâfâ hatırlıyorum: "Bu ülkede bir hastalık var!"

Bunun nasıl çürütücü, yozlaştırıcı, giderek yok edici, insanı insanlıktan çıkarıcı bir hastalık olduğunu, söz konusu olayın evrensel kapitalizmin bir metropoldeki tezahürlerinden sadece bir tanesi olduğunu zaman içinde daha iyi kavradım. O günlerde açıklanan ve ABD'de satılan tüm köpek mamalarının üçte birinin insanlarca tüketildiğini belirleyen raporla bu olay arasındaki derin bağlantıyı da anladım. Hastalığın adının kapitalizm olduğunu ve semptomlarının bu ve benzeri pek çok biçim alabileceğini öğrendim, gördüm, yaşadım.

Şimdi bu hastalığın ne denli bulaşıcı olduğu konusunda da ibret verici bir ders yaşadık geçenlerde. Ben görmedim, arkadaşlar anlattı, televizyon göstermiş, Türkiye'de de benzer bir olay yaşanmış. Yolda biriken halk, bunalım geçirip dama çıkmış biri sonradan vazgeçip aşağıya inince yuhalamış! Boğaz Köprüsü'nde intihara yeltenen birinin polisler tarafından "kurtarılıp" polis otosu içinde dövueldüğünü de ben gözlerimle izledim Star 1 ekranında.

Çok uzun yıllar önceydi, bir Türk gazetesinde Norveç'teki bir deneyi fotoğraflarıyla birlikte okuyup görmüştüm. Bir şehirlerarası yol kenarına sanki yaralı ya da hastaymış pozunda genç bir kadını yatırmışlar da saatler boyu yoldan vızır vızır geçen arabalardan hiçbiri durup da kadına bakmamış bile! Henüz holdingleşmemiş basınımızın o mümtaz temsilcisi de isyan ediyordu bu duyarsızlığa ve galiba biraz da Anadolu insanı adına toplumumuzdaki bir üs-

tünlüğe de işaret ediyordu.

Sonraları, benzer bir deney "serbest piyasa"nın egemen olduğu ve burjuvazisinin iyice palazlandığı bir Türkiye'de yapılıyorsa ne olurdu dersiniz?

İyice kapitalistleştığımız bugünlerde böyle bir deneye girişsek bence o denek rolündeki kadına tecavüz edilmemesi için de önlem düşünmemiz gerekirdi gibi geliyor bana!

Korkunç bir çürüme ve yozlaşmanın, duyarsızlığın ve hoyratlığın her yerde egemen olduğunu görmüyor muyuz?

Tabii bunda şaşılacak hiçbir şey yok aslında; hayatın yasaları hükümlerini icra ediyorlar sadece, o kadar. Geri bir ülkedeki vahşi, yani modern kapitalizmin başka ne tür bir sonuç vereceğini umabiliriz ki?

Bir temel gerçeği açıkça belirtelim: Kapitalizm, girdiği her yerde oranın özelliklerine bağlı olarak, ama mutlaka en çok üç şeyi tahrip eder. Bunlar, insan sevgisi, yaşam saygısı ve toplumsal dayanışmadır! Bizde de yaşanan başka bir şey değildir zaten.

Kutsal ekmeğin parası için kendi pisliğini temizleyen temizlik işçisine insanca bir yaşam ücretini çok gören sokaktaki insanı üreten bir sistem başka ne anlama gelir ki?

Benim içimdense şöyle demek geçti doğrusu: "Madem hoşnut değiller, öyleyse haydi burjuvazi çöp toplamaya, işçi iktidara!" Herhalde cezaevinden önce akıl hastanesine tıklarlardı beni, değil mi? Öyle ya, değer yargıları artık bu denli çarpıtılmış.

Menderes'in ruhu şad olsun, sonunda gerçekten "küçük Amerika" olduk! Kapitalizm Türkiye'de de egemen formasyon oldu; bizde de burjuvazi yetişip hakim sınıf konumuna yükseldi ve değerleri topluma egemen hale geldi!

Ne var ki, yıllar önce "Bu kış komünizm gelecek" diyen Celal Bayar şimdilik bizleri düş kırıklığına uğratmış durumda; onun sözünü ettiği o "kış" henüz gelmedi, o derin beyazlıkların masumluğunda yakınıp ruhlarımızı temizleme olanağını henüz bulamadık.

Hâlâ küçük Amerika cehennemindeyiz!

Hâlâ bembeyaz gelinliği ve elindeki kızıl gülle "kış"ların hasretindeyiz.

Gündem
27 Ağustos 1992

Uluslararası İtibar

"Uluslararası itibar" zamana göre değişen bir olgu. Bir ülkenin dünya kamuoyu nezdindeki durumunu, saygınlığını, hakkında oluşmuş bulunan yargıları ifade ediyor. Her ülke, insanlarda belli bir çağrışım yapıyor, belli şeyleri hatırlatıyor, belli bir imaja sahip kamuoyunun gözünde.

Bir zamanlar, merkantilist, yeni "tüccar" değerlerinin egemen olduğu ve dünyanın bütünleşmeye başladığı bir dönemde ülkelerin saygınlığı zenginlikleri ile orantılıydı. Zenginlikse, altın stokuyla ölçülüyordu.

Sonraları, kapitalizmin gelişmesi, dünyanın tek pazara dönüşmesi ve sömürgeciliğin ortaya çıkmasıyla birlikte "güç" olgusu ülkelerin itibarını belirleyen temel etmen olmaya başladı. Saldırgan kapitalizmin sömürgeciliği, kaba kuvveti kutsayan bir değerler sistemi yaratmıştı.

Uygarlık geliştikçe "uluslararası itibar"ı belirleyen öğeler de tabii değişmeye başladı. Zamanla, bir ülkenin zenginliği ya da gücü değil de barışçıl nitelikleri, sanat, teknik ve kültür alanlarındaki başarıları, demokrasi ve insan hakları konularındaki tutumları, dünya kamuoyundaki saygınlığını belirler hale geldi.

Türkiye ise içinde yaşadığımız dünyada kendi itibarını; hâlâ çok gerilerde kalmış, bayatlamış, hatta artık insanlara itici gelen, ters tepen kavramlar ve değerlerde arıyor. Buna karşılık günümüzde bir ülkeye itibar kazandıran olgularda ise tam bir yoksulluk sergiliyor.

Bu nedenle de bugün Türkiye, uluslararası kamuoyunda itibarı en düşük ülkelerin başında geliyor. Biz ne kadar böbürlenirsek böbürlenelim, devlet adamlarımız ne denli itibardan söz ederlerse etsinler, gerçek şu ki Türkiye, egemenlerinin yönetiminde on yıllardır bir uluslararası parya durumuna düşürülmüştür. Özellikle 12 Eylül'le başlayan süreç sonunda da bugün uluslararası itibarının en düşük olduğu noktaya inmiştir!

Son yüzyıl içinde ulusların itibarını belirleyen hangi ölçütü alırsak alalım, Türkiye çok ama çok gerilerde kalmaktadır.

Türkiye, yoksul ve güçsüzdür. Türkiye, demokrasiden yoksun,

insan haklarına saygısız, askerlerin yönetimde egemen olduğu, sivillerin militarist değerlere sahip çıktığı, sporda, bilimde ve sanatta geri, az gelişmiş bir ülkedir.

Türkiye'de geniş yığınlar eğitimsiz, buna karşın seçkinler de düzeysiz ve birikimsizdir. Türkiye'de zenginler uygar vicdanları rencide edici ölçüde zengin ve sonradan görme, geniş yığınlarsa yine çağdaş anlayışa göre utanç verici ölçüde yoksuldur.

Devlet hoyrat, sistem kaba, egemenler kıyıcıdır. Yaşamın her alanında şiddet başatır, standartlar ve kalite düşük, insanlar arasındaki ilişkiler yozdur, ahlaki değerler aşınmıştır; çağın gerisinde bir didişmeden ibarettir sanki hayat.

Bu çerçeve içinde de emperyalist efendilerin gözünde Türkiye, uygarlık değerlerinden yoksun, yoksullara karşı kullandıkları kendisi fakir, bağımlı ve geri bir ülkedir. Dünyanın mazlum halklarının gözünde ise Türkiye, hep emperyalizmle işbirliği içinde bulunan, kendine yabancılaşmış, nesnel yapısı itibarıyla kendilerinden; ama öznel tavırları, yani dış politikası bakımından tümüyle "Batılı" bir garip yaratıktır.

Ve Türkiye en çok da demokrasi, insan hakları ve barış konularında, yani bugün uluslararası itibarın temel belirleyicilerinde tam bir yoksulluk ve gerilik sergilediği için dünya kamuoyu nezdinde tüm saygınlığını yitirmiş durumdadır.

Yargısız infazlar, faili meçhul cinayetler, Kürtlere karşı girilen savaş, askeri darbe söylentileri, Demirel-İnönü'vari sivil darbeler, resmi basının çağdışılığı vb. olgular da tuz-biber ekmetedir ülkenin zaten itibarsız imajına.

Bütün bu genel uluslararası itibarsızlık içinde ortaya çıkanın yaygın bir kimlik bunalımı, aşağılık duygusu ve boş böbürlenme olması tabii kaçınılmazdır. Politikacıların "itibarımız artıyor" teranesi, "devlet adamları" arasındaki "Bush beni daha çok seviyor" yarışması ya da "yeni Osmanlılık" arayışları, bu acınası durumun kimi tezahürleridir.

Tefessüh etmiş bir sistemin içine düştüğü itibarsızlık bunalımından çıkış ise, ancak geniş emekçi yığınların önderliğinde sömürü, militarizm ve bağımlılık zincirlerini kıran bir demokratik silkinişle başlatılabilir.

Gündem
6 Ekim 1992

Emir, Demiri Keser!

Evet, burası Türkiye, burada "emir demiri keser". Biz, ordulaşmış milletiz, bizde emir her şeyi keser; ahlakı keser, onuru keser, haysiyeti keser. Bizde emir, gerekirse, bir gece yarısı aniden radyo-televizyon yayını keser, demokrasiyi keser, hatta insanı kesemezse, onu da salkım salkım asar!

Burası Türkiye, biz ordulaşmış milletiz; gazetecimiz Mehmetçik'tir, analarımız kahramanlar doğurur, her birimiz bir dünyaya bedelidir ve bizde emir demiri de keser, demokrasiyi de.

Burası Türkiye, biz ordulaşmış milletizdir, varlığımız devlete kurbandır ve toplumuz emir eriyizdir devletin, bizde emir demiri keser.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde beş general darbe yapar, Anayasa Mahkemesi Başkanı, cuntanın başına kutlama telgrafı yollar! Bizde emir demiri keser, anayasayı deler, o deliği yüksek mahkeme başkanına diktirir.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde ordu parlamentoyu kapatır, oradaki milletvekili Avrupa'ya gider, darbeyi savunur. Bizde emir demiri de keser, siyasi ahlakı da.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde beş general darbe yapar, ekonomiyi patronların emir-komutasına verir tümüyle ve işçi sendikası başkanı, işçinin hakkını kesecek bakanlığa getirilir. Bizde emir demiri keser, gerekirse işçinin boğazından da keser.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde beş general darbe yapar, ilk önce basın özgürlüğünü keser, en yaşlı gazeteci cuntanın başının elini öper. Bizde emir demiri de keser, meslek onurunu da, gerektiğinde el öpen o gazetecinin elini de.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde insan insana işkence eder, bizde emir demiri keser, vicdanı da kör eder.

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde emir sadece demiri değil, bilimi de keser! Beş general darbe yapar, bütün üniversitelerin seçilmiş rektörleri hizaya ve sıraya girer, cuntanın başına bağlılık ve

kutlama mesajı yollar.

Evet, bizde emir demiri keser, bilimi de keser. Bilimi de...

Radyasyon ölçümü yapan hocaya "Sus" der, bilim adamı susar! Bizde emir bilimi de keser.

Üniversite hocasına "öğrencilerini gammazla" diye emir gönderir, hoca ne yapar?... O emri tebliğ eden de bir hoca ya!

Kürt sorununa ilişkin olarak resmi ideoloji doğrultusunda yazılı görevler iletilir, üniversite hocalarına; hoca ne yapar?.. O emri ileten de bir hoca ya!

Emniyette yeni birim oluşturulmuş emirle, politik ve psikolojik faaliyetlerde bulunmak üzere. Bir emirle hocaya gitse psikolojik birim görevlisi, hoca ne yapar?..

Biz, ordulaşmış milletiz, bizde emir demiri de keser, bilimi de!

Bizde emir Hipokrat yeminini de keser, bilim haysiyetini de keser, bilim ahlakını da.

Ama ne var ki, emir hayatın akışını kesemiyor...

Radyasyonu da...

Radyasyon, hükmünü icra edip durmuş küçücük çocukların narin bedenlerinde, kemirmiş, tazecik kemiklerini, zehirlemiş kanlarım...

Bilim susmuş!..

Çocuklar ölüyor!..

Emir, emir vermeye devam ediyor, emir alanlar hâlâ köşe başlarında oturuyor.

Ve çocuklar ölüyor!..

Emir verdiniz, emir aldınız, çocuklar ölüyor!..

Günü gelir, hesabını verirsiniz; unutmayın dünya dönüyor!

Gündem
7 Ocak 1993

Ayrı Yasalar

Demirel ile sosyal demokrat ortaklarının sivil darbesi "darbe hukuku"nun garabetinin ilk örneklerini vermeye başladı. Sivil darbeciler aralarında anlaşmışlar ve hukuk ve insan hakları alanlarında yapacakları sözde iyileştirmelerin dahi Kürt illerinde bir süre uygulanmamasını kararlaştırmışlar!

Böylesi bir hukuk cinayetinin tepkilerini doğrusu çok merak ediyorum.

Merakım "ora"ya ilişkin değil. "Ora" da zaten hukukun kendisi askıya alınmış durumda. "Şu ya da bu hukuk maddesini, şu ya da bu insan hakları normunu sana uygulamayacağım" demek "ora"da yaşayanlar için hiçbir anlam ifade etmiyor.

Benim şimdi derdim batıyla. Bilmem batıda yaşayanlar bu son kararın böyle pervasızca açıklanmasında kendilerine yönelik tehdidi kavrayabiliyorlar mı?

Sorulması gereken temel soru şu: "Kürt sorunu demokratik bir biçimde çözülmeyen Türkiye'de demokrasi olur mu?" Bu soruya "Hayır, asla mümkün değildir" demekten başka bir yanıt vermek gafletten başka bir şey değildir.

Yani, Kürte demokrasi götüremeyince Türk de özgür olamaz. İki halkın, yaşam hakkı dahil, temel insan haklarının, demokratik özgürlüklerinin böylesine iç içe geçtiği, böylesine birbirine bağlandıği herhalde pek az görülmüştür.

Zaten, basit bir mantık, izan ve hukuk saygısı ve kavrayışı bile, onun bölünmezliğini görmeye yeter.

Düşünün bir kez, belli bir yasa maddesini ya da insan hakları normunu bir yerde uygulayıp da aynı yasal-idari sisteme bağlı başka bir yörede uygulamamak, hukuku bir vatandaşa ayrı ötekisine farklı yansıtmak mümkün olabilir mi? Diyarbakır'da, Şırnak'ta, Cizre'de ayrı, Ankara'da, İstanbul'da İzmir'de ayrı yasalar uygulanacak! Kürte ayrı, Türke ayrı hukuk standartları, hatta maddeleri uygulanacak! Bu mümkün mü?

Demokratik ve yasal haklar bir bütündür; bir yerde olmayınca, ötekisindeki yapaydır, rüşvet için verilmiştir, her an geri alınır, göz boyamacadır, keyfidir.

Ayrıca bu ayrımı kim, nasıl yapacak?

Karakollarda, mahkemelerde, devlet dairelerinde önce kan testleri, kafatası ölçümleri mi yapılacak?

Türkler, kendi özgürlüklerinin, demokratik haklarının, barış ve yaşam olanaklarının Kürtlere ve Kürt sorununun adil çözümüne bağlı olduğunu düşünmeyecek kadar aymaz olabilirler mi?

Üstelik konunun bir de insani, ahlaki, ilkesel tarafı yok mu?

Söz konusu ayırım yapılabilirse bile, Türkler, batıda yaşayanlar bunu kabul edecekler mi? Hukuki haklar insanlar içindir, insan hakları, adı üstünde insanlara özgüdür; insanlığımızı yitirmek pahasına bunlara sahip olmak ne ola ki? Bizler böyle korkunç bir bedeli ödeyecek miyiz?

Sivil darbeciler diyorlar ki, "Kürt illerinde işkence olacak, batıdaysa karakollar şeffaf". Mümkün değil, ama şayet olabilirse, biz hepimiz hem manevi işkence görmüş, hem de oradaki işkenceden sorumlu olmayacak mıyız?

Kürte yaşam hakkı yok, ama susarsa, bu suça ortak olursa Türke batıda yaşayana dokunulmayacak! Bu, mümkün olamaz, ama olsa bile cinayete ortaklık anlamına gelmez mi?

Kürt ancak bizim, batıda yaşayanların, Türk emekçilerinin sırtından hançerlenebilir. O hançer önce Türk emekçisinin sırtına ve ancak ondan sonra Kürt yoksul köylüsünün ve yurtseverinin yüreğine saplanabilir.

Sivil darbecilerin, Demirel ve onun sosyal demokrat ortaklarının bu korkunç çifte standartına karşı çıkmak bu ülkede yaşayan herkes için kendi özgürlük ve haklarına, giderek de insanlıklarına sahip çıkmanın tek yoludur.

Gündem
30 Eylül 1992

Türkün Hakkı

Kürt direnişini ve bu kardeş halkın ulusal haklarını elde etme kararlılığı karşısında ortaya çıkan anlayışsız, baskıcı, giderek de düpedüz kıyıcı tepkiler, her geçen gün daha da yıkıcı ve olumsuz sonuçlar doğuruyor.

Tabii, ateş düştüğü yeri yakar; devletin acımasız saldırısı en çok Kürtleri vuruyor, bu mazlum halka onulmaz acılar veriyor. Aslında, Kürt halkı bütünüyle tam bir insanlık dramı yaşıyor.

Bırakın ilerici, demokrat, sosyalist filan olmayı, sadece ve sadece vicdan, ahlak, akıl, izan sahibi bir "insan" olmak yeter de artar bile Kürt halkının acılarını yürekten duymak, acı ve mücadelelerini paylaşmak ve onlarla dayanışma içinde olmak için.

Kuşkusuz, Kürtlere karşı girilen korkunç saldırı, Türk halkı üzerinde de son derecede yıkıcı, olumsuz sonuçlar vermektedir.

Herşeyden önce, bu kıyıcılık sürecinde, Türk emekçilerinin gencecik çocukları da canlarını yitirmekte dirler. Haksız bir savaş içinde çoğu ne için savaştığını dahi bilmeyen, büyük çoğunluğuyla Kürt halkına karşı bir özel düşmanlık beslemeyen yaşamlarının baharındaki yoksul insancıklar; emir-komuta zinciri içinde aslında kendilerini de sömüren, baskı altında tutan hâkim sınıfların şovenist kaprisleri ve taşlaşmış bir egemenlik sistemi adına hem kardeş bir halkın mensuplarını öldürmek zorunda kalıyorlar hem kendi canlarından oluyorlar.

Yazık değil mi yitip giden bu canlara, sönüp giden ocaklara, geride bırakılan analara, babalara, kardeşlere, sevgililere? Türk insanının canı bu kadar ucuz mu?

Halkları birbirlerine düşürüp onların kanı üzerinde kendi uğursuz egemenliklerini sürdürmek isteyen ya da bu kahrolası düzenin devamından yarar umanlar; iç savaş cephesinden gelen her kara haberi sadece kendi dar amaçları için kullanılacak, sömürülecek bir olgu olarak görürler. Onların döktükleri gözyaşlarına bakmayın; hepsi sahtedir, düşmanlıkları körüklemek, savaşı tırmandırmak için

düşünülen mizansenin bir parçasıdır tümü.

Ama, bizim yüreğimiz yanar her Mehmet'in ölümüne. Yüreğimizin bir yanında, Kürt insanının yanı başında bir yer de egemenlerce ölüme sürülmüş Türk gencine vardır. Her ananın göz yaşında bizim içimize de akar sınımsız bir hüznün. Yüreğimizdeki yaraya, Türk gencinin ölüm haberi de tuz basar, tarifsiz acılara boğar bizi. Egemenlerin bu kirli savaşında yitip giden her can, her düş, her umut, bizden de bir şeyler alır götürür.

Kendisine de dayatılan bu iç savaş sonucu oluşan Türkün çilesi, bununla da bitmez kuşkusuz.

Bu iç savaşın, ayrıca sosyal, ekonomik, politik maliyetleri de söz konusudur ve bu ağır bedelin faturası da tabii esas olarak geniş emekçi yığınlaradır.

İç savaş, ekonomideki çarpıklık ve hastalığı daha da ağırlaştırmaktadır. Ülkenin yatırım dengesi bozulmakta, savaş bölgesindeki ekonomik dengeler çarpılmakta, değerler atıl kalmakta, şursuz ve iç savaşın hedeflerine yönelik askeri-politik nitelikli harcamalar enflasyonu azdırmakta, gerçekçi ve uzun dönemli planlama yapılamamakta, kaynakların dengesiz dağılımı ortaya çıkmakta, sermaye ve işgücü hareketleri ekonomik olmayan nitelik almaktadır.

Silahlanma harcamalarının ve askeri faturanın maliyeti de tabii halkın eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlarından kesilerek, bütçenin toplumsal nitelikli kalemlerinden kısıntı yapılarak karşılanmakta, sonuçta tabii kaybeden yine emekçi milyonlar olmaktadır.

Zaten doğumundan bu yana ülkeyi cenderesi içinde tutan militarizmin iç savaşla birlikte gelişmesinin sosyo-kültürel ve politik alanda ortaya çıkardığı tahribatı ise yaşamın her boyutunda somut olarak gözlemlemek mümkün.

Şovenizmin yozlaştırıcı etkisi, nefret ve nifak tohumlarının saçılması; kültür ve ahlak alanını yozlaştırmakta.

Ezen her ulus gibi Türk ulusu da özgürleşmemekte, iç savaş demokratikleşme umutlarını söndürmekte, insan hakları, hak arama olanakları hep bu kan davasının gereklerine kurban verilmekte, toplumsal öncelikler, beklenti ve anlayışlar da sapıtılmakta.

Uluslararası camiada da, Türk insanı, ülkesinin tümüyle sal-

dırgan, baskıcı, moral ve tarihsel haklılıktan yoksun, militarist görünümlerinin kurbanı olmakta, bir ulus olarak milletler ailesi içindeki saygın yerini alamamakta, saygınlığını yitirmektedir. İç savaş, şiddet ve militarizm batağındaki sistem ve egemenler bu tutumlarını dış politikalarına da yansıtmakta, dış maceralara çanak tutan tehlikeli gidişleri halka dayatmaktadırlar.

Ayrıca, Kürtlere karşı dış destek uğruna her alanda yabancılara her türlü ödün verilmekte, bunun her alandaki, ekonomik, politik, askeri, vb. maliyeti de yine halkın sırtına yüklenmekte, onurlu bir ağımsızlık da Türk insanına çok görülmektedir.

İç savaşın ve Kürt halkının meşru isteklerine karşı girişilen bağınaz saldırının tahribatı, Türk ulusu için de saymakla bitmez.

İki elimiz, dolayısıyla, sadece Kürtün değil, Türkün hakkı için de egemenlerin yakasındadır!

Gündem
2 Eylül 1992

Devletin Malı

Şimdilerde artık pek kullanılmıyor galiba, yakın tarihlere kadar Amerikan askerlerine "G.I." denirdi. Bu çok yaygın bir ifadeydi, resmi belgelerden bilimsel yayınlara ve popüler kültürün diline kadar girmişti; örneğin, Elvis Presley'in bizim "Gel Tezkere Gel" türünden, "G.I.Blues" diye pek ünlü şarkısının bir zamanlar dillerden düşmediğini de anımsıyorum. "G.I." sıfatı, "Government Inventory" sözcüklerinin baş harflerinden türetilmiş. Tam Türkçe karşılığı, "hükümet envanteri"; "devlet malı" anlamına geliyor.

Aslında bu terim devletlerin ve hakim sınıf kodamanlarının askere bakışlarını da ele veriyor. Öyle ya, asker bir tür mal, ellerindeki bir öldürme makinesi. Al, tepe tepe kullan; öldürt, gerekirse ölüme sür. Sonra da onların kanı üzerinde öteki ülke egemenleriyle otur kâr ve kazanç pazarlığı yap.

Ne olacak başka, emekçi yığınlarını "barış" zamanı sömür, savaş zamanında da çocuklarını cepheye sür; ne demişler: "Devlet malı deniz, yemeyen domuz!"

Herhalde, özellikle Vietnam Savaşı'ndan sonra Amerikan askerleri, "devlet malı-hükümet envanteri"nden "yurttaş olma" bilincine bir sıçrama yaptılar ki pek artık böyle anılmıyorlar. Sanırım en azından beyaz ve ekonomik açıdan görece iyi durumda olanlar bu adımı atabildiler.

Mülkün devlet malı sayıldığı bir gelenekten gelen ve egemenlerin şiddet müptelası olduğu Türkiye gibi bir ülkedeyseniz, askerinin "eti senin, kemiği benim" türünden bir "devlet malı" sayılması doğal.

Tabii bu durum, sadece askerinin bireysel konumu açısından değil; aynı zamanda, toplumsal sonuçları bakımından da önemli sonuçlar doğuruyor. Kimbilir. bu konunun en dokunulmaz tabulardan biri olması, bireysel ve toplumsal düzeyde yarattığı sonuçların vahametinden kaynaklanmaktadır herhalde.

Askerinin toplumsal muhasebede "hükümet envanteri" olarak

sayılması ve her şeyden önce insan ve yurttaş değil de "devlet malı" kabul edilmesi, öncelikle çatışma ve savaş dönemlerinde birey ve toplum açısından en olumsuz sonuçlarım verir.

Örneğin, insan canının en çok tehdit altında olduğu bu durumlarda, askerin yaşamı öncelikler listesinde en sonlara düşer. Askere gitmeme hakkının gündeme getirilmesi bile kabul edilemez ve cezalandırılması gereken bir suç olarak görülür. Askerin örgütlenme, sendikalaşma talepleri şiddetle karşılanıp bastırılır. Nihayet, savaşa karşı çıkmak, barış istemek; "vatana ihanet"le bir tutulur. Askerden kaçanların ise kurşuna dizilmeleri vacip olur.

Buna karşılık, çatışma dönemlerinde toplumlarda iç disiplin artar, aykırı sesler kısılır, hak arama olanakları sınırlanır. Oysa, tam da böyle dönemlerde demokratik kanallara, eleştiriye, hak ve özgürlüklere ihtiyaç vardır. Tabular çimentolaştıkça onları yıkmak için daha çok uğraş verilmelidir.

Türkiye gibi ülkelerde, yani "ordulaşmış millet"lerde, giderek, her birey "devlet malı" sayılır, böylece de egemenlerce kendi çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda kullanım değerine sahip "meta"ya dönüşürler! Ulaşabilecekleri en büyük ayrıcalık, belki "çelik yelek", en yüksek paye de "kutsal devlet"e sunulan "kurbanlık koyun" hakkı olur.

Oysa, ordu ve asker, toplum ve insan ile olan bağlantılarıyla ele alınabilse, yani ordu; içinden çıktığı halktan, askerin kendisi de insanlığından ve yurttaşlığından soyutlanmasa, asker, "devlet malı" değil de, halkın bir parçası, "hükümet envanteri"nin bir nesnesi değil de, yurttaş nüfusunun bir öznesi olarak görülse ve gerçekten böyle bir dönüşüme uğratılsalar, belki de kodaman egemenlerin sadece kendi çıkarları ve devletin inadı uğruna kolayca, sorgusuz sualsiz öldürmeye ve ölüme sürülemezler.

Kimbilir belki de, silahlı çatışma, savaş gibi şiddet politikaları; demokratik tartışma süzgeçlerinden, halk iradesinin sağduyusundan, barış arzusu, haklılık, halkların kardeşliği, ahlak gibi yüksek insani değerlerin engelinden, halkın çıkar ve ihtiyaçları gibi gereklerden geçmek durumunda kalır, kolayca uygulamaya konulamaz.

Bilmem beni çok mu saf buluyorsunuz? Kimbilir, belki bazıları da sinsî bir bozguncu olduğumu düşünüyordur. Aslında ikisi de değil. Sadece bu korkunç iç savaş koşullarında ülkemin, halk-

larımız, insanlarımızın kurtuluşunu, barışı, özgürlüğü düşünüyorum ve ne yapayım bu güzel amaçlar uğruna bazen çılgınca düşler kurmaktan vazgeçemiyorum.

Gelin, hep birlikte, egemenlere inat bizler düş de kuralım; onları, hayallerimizin masumluğunda, özlemlerimizin güzelliğinde, iddialarımızın görkeminde yenelim önce.

Gündem
3 Eylül 1992

Yugoslavya, Emperyalizm Ve Türkiye

Eksiklik ve olumsuzlukları ne olursa olsun Yugoslavya "ulusal sorun"un içinde yaşanan koşullarda olabildiğince "adil" bir çerçeveye oturtulduğu ender ülkelerden biriydi.

Bu çerçeve içinde, her halk kendi özdeğerlerini, kültürel kimliğini ve ulusal kişiliğini yaşatma hakkına sahipti. Her Cumhuriyet, işlerinde önemli yetkilerle donatılmıştı. Zehirli bir geçmişin olumsuzlukları, halkların kardeşliği ve birliği temelinde giderilmeye çalışılıyordu. Kuşkusuz eksiklik, yanlışlık, aymazlık, sapma vardı ama öteki örneklerin yanında Yugoslavya gerçekten olumlu bir farklılık göstermekteydi.

Ne var ki, en çabuk çözülen, en acımasızca vurulan, yakıp yıkılan da Yugoslavya oldu. Eldeki "en iyisi", "en kötü" sona mahkum edildi.

Bu, bence, üzerinde durulması gereken bir olgu.

İşin bir başka ilginç özelliği daha var. Şimdiye dek gerçekleştirilebilenin, olabilenin "en iyi"sinin ipini çekmeye çalışanların başında da Türkiye geliyor; bu konuda, yani "ulusal sorun"da sicili en bozuk, ayıbı en büyük olan!

"En kötü", "en iyi"yi ortadan kaldırmak için başı çekiyor!

Yugoslavya'ya "ulusal adalet"i, emperyalizm ile Türkiye elde silah birlikte görüyorlar!

"Yeni Dünya Düzensizliği"nin bir başka hilkat garibesi de burada yaşanıyor. Yugoslavya, kendisini oluşturan halklara; yeterli özgürlük, özerklik, eşitlik, adalet veremediği için suçlanıp resmen yıkılıyor, dış dayatmalara maruz bırakılıyor, ateş ve kan içinde boğuluyor. Onu cezalandıran "halk dostları" da emperyalistler ve Türkiye!

Hadi emperyalistleri anladık: "Reform ve özgürlük" palavralarının ardında, her zaman olduğu gibi, bir şeyler kapma peşindeler. Kimi "etki alanı", kimi "yatırım sahası" peşinde; kimi "askeri varlığı"nı, kimi "politik etkisi"ni göstermeye çalışıyor.

Mitterand'ı, Bush'u, Kohl'u ve Major'ı hepsi mazlum halkların kanı üzerinde emperyalizmin satrancını oynuyorlar.

Peki ya Türkiye'ye ne oluyor?

Sistem bütünüyle müdahale, savaş kan peşinde.

İşte Özal: 29 Mayıs'ta BM üyesi bütün ülkelerin devlet başkanlarına çağrıda bulundu ve BM ya da NATO'nun, yani ABD önderliğinde emperyalizmin Yugoslavya'ya silahlı müdahale yapmasını istedi.

İşte Demirel: Daha geçen hafta Bush'tan Yugoslavya'ya "Körfez'deki gibi" askeri müdahalede bulunmasını istedi.

İşte Ecevit: Kaç kez askeri müdahale çağrısında bulunduğunu saymak bile mümkün değil.

İşte Çetin: Diplomatik çantasının içinde kılıç, cebinde savaş planları dünyayı dolaşüyor, "Adriyatik'ten Çin'e Türklük ve Müslümanlık dünyası"nın "hakları" nı emperyalist paylaşım masasında pazarlıyor.

Körfez bunalımından bu yana Türkiye sadece her yere emperyalizmin askeri müdahalesini kışkırtmakla kalmıyor, kendi askeri gücünü de "bir yerlere sokuşturmak" istiyor. Özal bunu beceremedi. Şimdi Demirel-İnönü ikilisi böyle bir fırsatı Adriyatik'te yakalama peşinde.

Emperyalizm, ganimet, yağma, dünyayı yeniden paylaşma, Türk militarizmi ise, Rambo'nun kırbağı olma, müdahale, savaş peşinde.

Barış'a karşı bu korkunç saldırıya kim "dur" diyecek?

Unutmayın ki, bugün susmak, bu maceraya katılmak ve ölümcül bedellerini kuşaklar boyu ödemeye razı olmak demektir.

Gündem
16 Temmuz 1992

Ağlama Türkiye

Yıl, 1993. 21. yüzyıla sadece yedi yıl kaldı. Türkiye yorgun; geçen yılların omuzlara çökmüş acılarından mı bu yorgunluk, yoksa umutsuzluğun, umarsızlığın, gelecekte korkunun insanı bitap düşüren halsizliği mi Türkiye'nin iç sıkıntısı?

Yeni yılda, ekmek parası için gurbette yakılan çocuklarını düşün ve ağla Türkiye. Ve köyleri yakılan, gazete dağıtırken arabasının içinde diri diri yakılan, Napalm'la yakılan, ormanları ve evleri yakılan Kürtleri düşün. Ve, aynaya bak, ağla Türkiye.

Yeni yılda, Afrika'da açlıktan ölen çocukları düşün ve ağla Türkiye. Ve, Türkiye'nin bebek ölümlerinde Avrupa'da birinci, dünyada ilk sıralarda olduğunu, silahlanmadaysa ilk üç arasında bulunduğunu düşün. Ve, aynaya bak, ağla Türkiye.

Bosna'daki ölüm kamplarını, işkence ve kıyımı düşün ve ağla Türkiye. Ve yine Kürtleri düşün, inkâr ve imha politikalarını, kanla bastırılan 28 isyanı, iç ve dış operasyonları, psikolojik savaşı düşün Türkiye. Ve, aynaya bak, inciden bir kor gibi süzülün yanığından bir damla gözyaşı da kardeş Kürdistan için ve ağla Türkiye.

Güpügündüz şehir merkezlerinde yargısız, sorgusuz sualsiz infaz edilen gençlerini, gece karanlığında kuytuda vurulan gazetecileri, işkenceyle insanlığına tecavüz edilen tutuklularını, gözaltında kaybolan ya da şiddetinden intiharı kurtuluş seçenleri düşün. Ve, ağla Türkiye.

Nerede insan haklarının acımasız ihlalini, katliam, şiddet, vahşet duyarsan, aynaya bak ve ağla Türkiye.

"Kahrolsun insan hakları" diye yürüyen polislerini ve İçişleri Bakanı'm anımsa. Ve ağla Türkiye.

Kore'den Somali'ye karanlık çıkarların bekçiliği, uluslararası haydutların yağması için ölmeye gönderdiği evlatlarını düşün. Ve ağla Türkiye.

Seni tutsak alan bağımlılık zincirlerine, uluslararası haydutlar önündeki boynu bükük çaresizliğine ağla Türkiye.

Dünyanın birçok yöresinin mahkûm edildiği geriliği, sömürü ve şiddeti, yozlaşmayı, onursuzluğu, kimliksizliği, yoksulluğu, hastalığı, kırımını düşün, aynaya bak ve ağla Türkiye.

Istanbul'daki Romen kadınları ya da Trabzon'daki Rus faşistleri gördükçe, Beyoğlu'nda ekmek parası için bedenlerini pazarlayan küçük kız ve erkek çocuklarını anımsa, aynaya bak ve ağla Türkiye.

Çernobil'i hiç unutma, lösemili çocuklarını hatırla ve seni zehirleyen politikacıları, YÖK emriyle susan profesörleri, "Radasyonlu çay daha lezzetli, Türke zehir dokunmaz" diye bir de alay ederek seni ölümcül tuzaklara iten başbakanları, devlet başkanlarını hatırla ve ağla Türkiye.

Yalan imparatorlukları inşa etmiş medyayı, devler adına su başlarını tutmuş cüce döneçleri, devlet görevlisi profesörleri düşün ve ağla Türkiye.

Patronların çıkarı için darbe yapan generallerini, NATO'nun emir-komuta zinciri altındaki askerlerini, özelleştirmeci, piyasacı ve yeni düzençi politikacılarını, ülkücü mafyayı, hayali ihracatçı işadamını, emeğini gasp eden kırk haramileri düşün ve ağla Türkiye.

Zenginlerini, Sabancı'yı, Koç'u, Manukyan'ı ve yoksullarını, kendini ve milyonlarını düşün, "Ben fakirleri sevmem, zenginleri severim" diyen Cumhurbaşkanı, böyle düşünüp de söylemeyen politikacılarını. Demirel'i, İnönü'yü, Baykal'ı, Yılmaz'ı, Ecevit'i, Türkeş'i düşün ve ağla Türkiye.

Çağın yükselen değerlerinde alçaltılan emeğine, çalman alın terine. onuruna. kimliğine; karartılan özlemlerine, çiğnenen insanlığına, yok edilen umutlarına ağla Türkiye.

***

Gasp edilen hakların ve geleceğin adına ağla Türkiye.

Bunca haksızlık, adaletsizlik ve çsitsizlik, bunca gerilik ve yoksulluk, bunca gözü dönmüş şiddet, bunca hoyrat baskı, sömürü, yasak, kırım varken, bu kötülükler okyanusunda, insanın kanı, alınteri ve emeği üzerine kurdukları refah adacıklarında "altın tozlu hindi çorbası" içenleri, Atina'ya traş olmaya gidenleri düşün... Yaratılan emeğin senin olduğunu düşün... Direnenleri düşün... Ne kadar çok ne denli güçlü olduğunu düşün...

Düşün ve öfkeni bile Türkiye!...
Ve, sil gözyaşlarını Türkiye...
Ayağa kalk, ülkenin işçileri, emekçileri, sil gözyaşlarını va-
tanın... Yeter artık, ağlama Türkiye.
Yeter artık, ağlama Türkiye.
Ağlama emek...
Türkiye'm, ağlama, ağlama, ağlama...

Gündem
5 Ocak 1993

Anadolu

Bir tarih kitabında okumuştum; Bir zamanlar Afrika'nın Fransız sömürgelerindeki okullarda zenci çocuklar sabahları "Atalarımız sarı saçlı, mavi gözlü"ydü diye başlayan bir tür okul marşıyla derse girerlermiş.

Aklıma Kürt çocukları geldi, derslerine "Türküm, doğruyum, çalışkanım..." diye başlayan.

O hali ve anlamıyla Fransız sömürgeciliği çoktan tarihe karıştı. Bir zamanlar "terörist" denilen Ulusal Kurtuluş Savaşçıları önderliğinde Afrikalılar özgürlüklerine kavuştular. Artık Afrikalı çocuklar "sarışın, mavi gözlü" dedelerinden değil, "kara derili, kıvırcık saçlı" atalarının kültüründen besleniyorlar; insan onurlarını bu kaynaktan besliyorlar.

Kürt çocukları hâlâ "Türküm..." diye bir yalan dünyasında kişisizleştirme cenderesinde tutuluyorlar.

Şimdi onlar da insan şeref ve haysiyetlerini, ulusal bilinçlerini ve dolayısıyla da kimliklerini, kişiliklerini ülkelerinin dağlarından akan pınarlarla besliyorlar.

Fransızlar da artık kara derili çocukların "sarı saçlı, mavi gözlü dedesi" olmakla övünmüyorlar.

Ya biz?.. Türkler?..

Yıllar önceydi, Büyükada'da bir Cumhuriyet Bayramı arifesinde üzerinde "Ne mutlu Türküm" diye yazan bir tak görmüştüm de beynimden vurulmuş gibi olmuşum; duyduğum utancı anlatamam. Bir ulus yaratma sürecinde söylenmiş bu sözlerin şimdi başka milletlere manevi işkence aracı olarak kullanılması ne demek oluyordu? Türk olmayan yurttaşların çoğunlukta bulunduğu bir yerde böyle bir kışkırtma ve aşağılama beni derinden yaralamıştı. O gün kendimi daha çok bir Rum, bir Ermeni, bir Musevi hissetmiş, onların yerine aşağılanmış duygusuna kapılmışım. Ve, doğrusu, mazlum Türk halkına da bir haksızlık yapıldığına inanmış, egemenlere bir kez daha kinlenmişim.

Geçenlerde aynı ifadeyi televizyonda Şırmak ya da Cizre'de asılı gördüm. Aynı duyguları yine hissettim.

Kara derili çocuklar geldi aklıma... Ve onların "terörist" denen ulusal kurtuluşçu babaları, dedeleri...

Çin'de ya da Hindistan'da lokanta ya da kulüplere "Buraya Çinliler (ya da Hintliler) ve köpekler giremez" diye yazan ırkçı sömürgeci kafayla, Rumu, Ermeniye, Kürtü ya da gayrimüslimi aklınca aşağılayan, kışkırtan ve yine aklınca Türkü yücelttiğini sanan bu ilkel kafa arasında ne fark olabilir ki? Tabii bir önemli fark var: Biri hâlâ yaşıyor, hâlâ dünyaları karartıyor!

Sömürgecilerin zulmünü okudukça kendimi Afrikalı, Çinli, Hintli duyumsarım.

Kolu kırılan Filistinliyi gördükçe "Ben bir Filistinliyim" diye haykırırım gelir.

O takları gördükçe Rum, Ermeni, Musevi olurum.

Ben Kürtüm, Lazım, Çerkezim...

Türk'ü, Kürt'ü, Rum'u, Ermeni'yi seviyorum.

Ben Anadolu'yu seviyorum...

Gündem
11 Ağustos 1992

Demirel Ve Darbe

1980 öncesini şöyle bir anımsayınız. Sistemin kronik bunalımı akutlaşmıştır. Kitleler ayaktaadır; burjuvazi, yığınların, bırakın sınıfsal taleplerini, en basit gereksinimlerini dahi karşılamaktan acizdir; gençler, aydınlar, hatta bürokrasinin bir bölümü ve tabii emekçiler, işçi sınıfının ideolojik etkisi altında düzeni sarsmaktadırlar. Burjuva siyaseti tüm boyut ve kurumlarıyla çökmüş, Türkiye kapitalizmi maddi, manevi iflasın eşiğine gelmiştir.

Doğal olarak, o dönemde siyaset de sertleşmiştir. Sosyal demokratların toplumsal dinamiklerin etkisiyle pısrık radikalleşmesi bile, can derindeki burjuvaziyi ürkütmektedir. Sistem, artık, çözümü militarizmde aramaktadır; önündeki esin kaynağı Şili darbesidir. Ağababaları emperyalizmde, Şah sonrası hesaplarında ve Körfeze ilişkin planlarında Türkiye'ye uğursuz roller biçmekte, bunun için darbe tezgâhlamaktadır.

Süleyman Demirel, emeğe karşı nihai saldırıyı planlayan burjuvazi ile emperyalizmin, politika sahnesindeki baş sözcüsüdür o zamanlar.

Sınırlı bir burjuva demokrasisi ve aldatıcı parlamenter yapı dahi artık fazla gelmektedir egemenlere; Demirel, bütün politik kurnazlığı ve saldırganlığıyla sivil yönetimi çökertmeye çabalamakta, darbe tezgâhçılarıyla işbirliği yapmaktadır.

Darbe kışkırtıcılığını, o dönemde, Demirel yönetmekte, Tercüman gazetesinden ülkücü katillere, polis kışkırtmalarından TÜ-SİAD provokasyonlarına ve CIA kaynaklı istikrarsızlık mizansenlerine kadar uzanan bir militarist saldırıyla asker darbeye davet edilmekte, buna uygun koşullar yaratılmaya çalışılmaktadır.

1973'te Demirel İpekçi'ye şunları söylemektedir: "MHP bizim eski gençlik kollarımızdır... Aslında onlar bizdendir, bizimidir."

Demirel ve yanındaki politikacıların hesabı açıktı: Asker gelecek, sosyalist solu kılıçtan geçirecek, sosyal demokratları terbiye

edecek, işçi ve emekçileri hızaya getirecek, burjuvazinin en gerici kesimlerinin çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda yasal düzenlemeler yapacak, 12 Mart'ın yarım kalan hesabını görecektir ve kışlasına çekilecektir.

Böylece, meydanlar yine Demirel'e kalacaktı!

Askerlerin yarattığı dikensiz gül bahçesinde devr-i Süleyman kesildiği yerden yine başlayacak, sömürünün yağması devam edecekti.

Militarizmin mezarlık huzuru tesis edilecek, ölüm suskunluğu ortamında "çok partili politik yaşam"a yeniden geçilecekti.

Ne var ki, Demirel'in hesaplarının bir bölümü tutmadı. Emperyalizm ve burjuvazi, işleri böylesine içinden çıkılmaz hale getiren Demirel'i sorumlu tutup affetmedi. Askerler, bu kez Şili misali, düzenin pisliğini temizledikten sonra iktidarın nimetlerinden kendileri aracısız yararlanmak istediler.

Düzenin efendileri kendi politikacılarını ellerinin tersiyle ittiler, buruşmuş bir mendil gibi "siyaset yasağı"nın boşluğuna fırlatıp attılar. Demirel'in deyişiyle, onları daha yaşarken "mezara soktular".

Sonuçta meydanlar Demirel'e kalmadı. Bu amaçla kışkırttığı darbenin o da altında kaldı, kazdığı kuyuya kendi de düştü.

Demirel'in son on yıldaki "demokratlığı" işte bu arka planıyla değerlendirilmelidir.

Siyasete döndükten sonraki hırçın inadı, demokrasi aşkından değil, yediği kazıktandı.

Yıkmakta başrollerden birini oynadığı o sınırlı demokrasinin özlemine sömürerek ve sivil parlamenter yönetimin bayraktarlığını yaparak Demirel yeniden iktidara geldi; uzun yıllar sonra meydanlar yine onun.

Şimdi akıllanmış görünüyor; geçenlerde "Ben bu kazığı bir kere yedim" demiş. Yani "Artık darbeyi askerlere yaptırıp koltuğumu yeni bir Evren'e kaptırmam" demek istiyor.

Artık darbeyi o yapıyor, militarizmi kendi uygulamaya koyuyor. Militarist yönetimi, sivillığın düzmece simgesi şapkasıyla üstlenecek şimdi. SHP iyiydi; o olmazsa ANAP, CHP, Ecevit, Türkeş ya da bir erken seçim; ama her koşulda Demirel artık bir darbecidir.

Kürt sorununu herhangi bir darbecinin yapacağı kadar askere

o havale etti.

İnsanları sokaklarda, evlerinde, gece kuytuda infaz ederken askeri bir diktatörü arattırmayan da o.

İnsan haklarıyla ilgili kişi ve kurumlar, onun yönetiminde işkence uygulamasının arttığını bildiriyorlar.

"Yeni Dünya Düzensizliği"nin militan yandaşı ve askeri müdahale kışkırtıcısı, onun hükümeti.

Yarın işçilerin ve emekçilerin üstüne, bir general gibi emir verip askeri o gönderecek.

12 Eylül'den sonraki darbeyi Demirel yapıyor ve her on yılda bir darbe geleneği sürüyor!

Bu kez darbeyi siviller yaptı, o kadar. Ne demişler? "Osmanlı'da oyun çok!"

Demirel, sistemin nihai ve sürekli militarizasyonunun sivil adıdır!

Gündem
17 Eylül 1992

Darbe Ve Tehdit

Darbe söylentilerinin yalanlandığı gün Türkiye'de darbe yapılıyor! Son Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisini, tam bir darbeci mantığıyla yazılmış, içerdiği tehditler de herhangi bir askeri yönetimin üfureceği cinsten. Bildiri, buram buram militarizm kokuyor, sistemin "sivil" iflasını sergiliyor.

Milli Güvenlik Kurulu, toplumun üzerine şovenizmin betonunu boca ediyor ve bu kalıbın cenderesi içinde kalmayı reddedenlerin, var olduğu kadarıyla tüm anayasal, yasal haklarını askıya aldığını, temel hak ve demokratik özgürlüklerine ilişkin güvencelerini tanımadığını açıkça beyan ediyor.

Milli Güvenlik Kurulu, şimdi bazı kitle örgütleri ile kitle iletişim araçlarının militarizmin topunun ağzında olduğunu ilan ediyor, onları açıkça tehdit ediyor!

Devletin, Milli Güvenlik Kurulu'nun, hükümetin, egemenlerin iktidarının dayattıkları resmi görüşün dışında kalacaklara karşı "yasal işlemlere başvurmasının doğal karşılanması" gerekiyormuş!

Demek ki bir bildiriyle yaşamı dondurmamak, herkesi tek bir kalıba dökmek, toplumdaki farklılıkları yok etmek mümkün ve buna yeltenmeyi doğal karşılamak gerek!

Demek ki bir bildiriyle, yaşanagelen iç savaşa karşı barış taleplerini bölücülük, bir halkın eşitlik ve özgürlük istemlerini de devletin üniter yapısına karşı suç saymak mümkün ve cezalandırılmalarına yeltenmeyi doğal karşılamak gerek!

Demek ki bir bildiriyle, insanların doğuştan gelen, insan olmaktan kaynaklanan haklarını ortadan kaldırmak mümkün ve buna yeltenmeyi doğal karşılamak gerek!

Demek ki bir bildiriyle; kitlelerin örgütlenme ve haber alma hakkını, görüşlerini ifade etme özgürlüğünü yok etmek mümkün ve buna yeltenmeyi doğal karşılamak gerek!

Demek ki bir bildiriyle, resmi görüşe katılmayanları, topluma demokratik ve barışçıl seçenekleri sunmak isteyenleri, alternatif

yaşam biçimlerini geliştirmeyi arzulayanları susturmak mümkün ve buna yeltenmeyi doğal karşılamak gerek!

Peki, kendilerini böyle yaşamdan ve kitlelerden üstün ve güçlü gören faniler ve kurumlar kim ola ki?

Karşımızda böylesi akıl almaz tehditleri savuran, kendi yurttaşlarına, hayatın yasalarına, gerçeklere, özgürlük mücadelelerine, dünyaya meydan okuyanlar kimler ki?

Kimler bu bizi tehdit edenler, elimizden devredilemez haklarımızı almaya yeltenen, insanlığımızı oluşturan değerlerimizi suç sayıp üzerimize yürüyenler?

Militarizme biat etmiş kimi sivil politikacılarla iflas etmiş bir egemenlik sisteminin demokratik dayanakları olmayan bir yarı askerî kurumu! Orduya biat etmiş sivillerle Kurul'un üyesi üniformalıları toplarsanız bu denklemden militarizmden başka ne çıkabilir ki?

Ve; temsil ve ifade edilen ideolojiyle yapının artık iflas ettiğini görmemek mümkün mü?

Dolayısıyla da karşımızda olan, artık kendi yarattığı şiddetin çözümsüzlüğü içinde debelenen sistemin son saldırgan çırpınışından başka bir şey değildir.

Kuşkusuz daha çok can yakabilirler, ama yürümekte inat ettikleri yolun çıkmaz sokak olduğu da kuşkusuzdur.

Bakalım bu yapının içinden "Yol yakinken zararın neresinden dönülse kârdır" diyebilecek bir sağduyu çıkabilecek mi, yoksa bu güzelim ülkenin güzelim insanlarını devlet inadıyla politikacı karpisine kurban etmeye devam mı edilecek?

Ne yazık ki, son bildiri ve resmi basınla egemen siyasetteki tepkiler bize umutlu olmak için bir neden göstermiyor.

Gündem
29 Eylül 1992

Kafanın İçi

Geçenlerde bir vesileyle Başbakan Demirel çok önemli ve doğru bir şey söyledi. Demirel, "Önemli olan kafanın içidir, o aynı olduktan sonra giyilen şapkanın önemi yoktur" diyerek bence bilmeden de olsa Türk siyaset gerçekliğinin önemli bir yanını vurguladı.

Gerçekten de Türk siyasal yaşamı ve egemenlik sisteminde görüntü, yani şapka farklılıkları içerir, ama çoğunlukla öz, yani kafanın içi aynı olduğundan bu görüntünün hiçbir anlamı ya da önemi yoktur ve aslında aldatıcıdır.

İdeolojileri, savundukları çıkarlar, hizmet ettikleri sınıflar ve bağlı buldukları odaklar aynı olduktan sonra, örneğin, çok sayıda parti olması ne fark eder ki? Politikacılar, sermayenin adamı, resmi ideolojinin bezirganları, iş âleminin komisyoncusu, patronların acentesi ve Amerikancılığın taşeronu olduktan sonra, hepsinin kafalarının içi bir olduktan sonra, bunların giydikleri şapkanın DYP ya da SHP, MHP ya da DSP, ANAP ya da CHP amblemi taşıması ne fark eder ki?

Bu durumda olsa olsa, emperyalizmin Amerikancı kanadından mı, Almancısı mı; sermayenin ithalatçıların adamı mı, yoksa burjuvazinin bilmem ne kesiminin sözcüsü mü diye tartışır dururuz biz de. Şapka işte bu fark, ama kafanın içindeki emperyalizm ile sermaye, önemli olan da tabii bu!

Şimdi sizce Hikmet Çetin SHP'li mi, DYP'li mi? Kafa yeni düzensiz olduktan sonra, gerçekten de şapka çok mu önemli?

İsmet Sezgin, bir sivil ya da askeri hükümetin içişleri bakanı olsa ciddi bir farklılık söz konusu olabilir mi, öldürülenler, işkence görenler, kaybolanlar açısından? Kafanın içinde işkence, imha, şiddet, militarizm olduktan sonra, Sezgin'in sivil üniforması ve şapkasız başı gerçekten çok mu önemli?

Benzer biçimde, aynı devletin çıkarlarını halka karşı korumak, onun resmi görüşlerinin propagandasını yapmak, sermaye düzenini

savunmak, Amerikancılığı yaymak, kültürel yozlaşmanın ve militarizmin değerlerinin taşıyıcısı olmak yolunda aynı kafayla cansiperane uğraşan resmi basının logosunun, yani şapkasının farklı olması bir anlam ifade edebilir mi?

Ne güzel, ne doğru söylemiş Demirel: "Önemli olan kafanın içidir; şapkanın lafı mı olur!"

Tutuklulara cinsel tasallutta bulunanlara ilişkin olarak, "Elimizde taş gibi oğlanlar var" diyen Paşa'nın şapkasıyla Kürt kızlarına saldıran askerler için, "20 yaşındaki gençler yapar böyle şeyler" diyen Demirel'in fötrü farklı olsa da kafalarının içi aynı olduktan sonra ne fark eder ki? Ve "Önemli olan, şapka değil, kafanın içidir" diyen ne kadar haklı değil mi?

Şimdi bir patron için, bu talan düzeninin devamı, gasp ettiği ganimetlerin bekçiliği için, Evren'in şapkasıyla Demirel'in fötrünün ya da İnönü'nün saçsız başıyla Özal'ın gür saçlı kafasının çok mu önemi var, hepsinin kafasının içi aynı olduktan sonra? O şapka farkı sadece seçimlerde ütülecek emekçiler için uydurulmuş bir oyunun parçası.

Şapkaların farklılığı, halkı kandırmak içindir sadece, görüntüde bir yanılısama yaratmak, yalancı bir çoğulculukla gerideki korkunç teksesliliği kamufle etmek, sahte bir çokseslilikle ardındaki tek çıkar odağını, sermayeyi ve patron düzenini, gizlemek içindir.

Sosyal demokratiyle muhafazakârı, liberali, milliyetçisi, faşisti, dincisi, sivili ve askeriyle resmi gazetecisi, psikolojik savaşçı profesörü, muhalifi ve muvafığıyla ayrı telden çalışıyorlarmış görüntüsüyle, bizi kuşatmış kapitalizmin ve emperyalizmin sözcüleri. Kimi emekçiyi kandırmak için kasketli, kimi Müslümanı ütmek için sarıklı, kimi şapkasıyla çağdaş görünümlü, kimi tıraşlı başıyla Amerikan Rambo'su, kimi de yıldızlı şapkasıyla milliyetçi, ama hepsinin kafasının içi aynı; hepsi işbirlikçi, düzenin adamı, hepsi piyasacı, özelleştirmeci, yeni düzenci, Amerikancı, topu yalancı, kültür ve emek düşmanı!

Ne güzel de biliyor deneyimli Demirel: "Önemli olan kafanın içidir, giyilen şapka değil!" Hepsinin kafasının içi aynı; dolmuşlar siyasetin bezirgân pazarına, ellerinde cicili bicili gazeteler, rengarenk televizyonlar, teşvikler, krediler, rüşvet, hep birden bir kafafoni tutturmuşlar: Kimisi fesini, kimi kasketini, kimi ucuz föt-

rünü pazarlarken, kimi gür saçlının, kimi de bu kez saçsız başın denemesini istiyor. Hepsinin kafasının içi aynı, bize şapkalarını pazarlıyorlar!

O kafaların içindeyse oyun çok, kurnazlık, fesat, yalan dolan, ince hesap bol. Örümcek bağlamış kafaların içinde yasak var, prangalar, demirden parmaklıklar, küçük küçük hücreler var. Emeğe, Kürde, gence, gerçek aydına, gazeteciye, insana, uygarlığa, gerçeğe, bilime kin var, düşmanlık var.

O kafalar hep aynı.

Ve bizler kafalara değil de şapkalara oy verirsek, o kafalar bizimle daha çok kafayı bulurlar...

Gündem
30 Aralık 1992

Sosyal Demokrat Söylem Ve Tahribatı

Türkiye'de siyasal yaşamın en rahatsız edici ve demokrasiyi itibarsızlaştırıcı olgularından biri de sosyal demokrasinin kullandığı söylem ile inançları, uygulamaları arasındaki farklılık ve tutarsızlıktır.

Türkiye'nin nesnel koşulları ve yapısı ülkede radikal bir sol kamuoyu yaratmakta, onun bu yöndeki beklentilerini yeniden üretmektedir. Bir başka ifadeyle, düzenin radikal bir reddiyesi en azından söylem olarak kendi doğal dinleyicisine ve politik müşterisine sahiptir.

Bu kulvarda esas olarak koşan ise sosyal demokrasidir. Hatta yasaklar ve tabular nedeniyle çoğu kez sosyal demokratlar burada yalnızdırlar da...

Sosyal demokratlar bu durumda kendi tabanlarının beklentilerine onların duymaktan hoşnut oldukları radikal bir sol söylemle seslenip yanıt verirler. Tam bilincinde olmasalar da, düzenin bu doğal, yani konumları itibarıyla muhalif müşterileri, en azından alkışlarını ve beğenilerini düzen reddiyesi söyleminin şiddetiyle orantılı olarak artırır, 1970'lerin ortalarında olduğu gibi bazen oylarını da buna destek verirler.

Bu destek ve oyların en avantajlı konumdaki talipçisi olan sosyal demokratlar da burjuva demokrasinin cilvesi olarak seçmenlerinin taleplerine en kolay yoldan, yani lafta yanıt verirler. Tabii onların bu "radikal sol söylem"i kullanmalarında gençlik günlerindeki "nostaljik" alışkanlıkları ile toplumsal yaşamın her boyutunda gerçek "solcu aydın ve militanlar"ın sayılarıyla orantısız etkililiklerinin de önemli payı vardır.

Nedenleri her neyse bir şey kesindir. Bizde sosyal demokratlar muhalefetdeyken politik etkinliklerinde ve hatta günlük yaşamlarında gerçek inançlarını ve düşüncelerini çok çok aşan radikal bir sol söylem kullanırlar! Kimisi buna kendini epeyce kaptırdığından bir tür içtenlik ve dürüstlük ile davranır, ama ka-

şarlanmış politikacılar insanları kandırıp dolandırmanın, oylarını almanın peşindedirler. Bu söylem, "Yaşasın proletarya"dan "Kahrolsun Amerikan emperyalizmi"ne kadar uzanan bir yapaylığı, samimiyetsizliği ve kandırmacacılığın ucuzluğunu içerir. İtiraf da etmek gerekir ki, tüm çaresizliği, politik toyluğu, teorik yetersizliği ve "göle yoğurt çalma" geleneğiyle buna kanaanlarımız da çok olur.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, bu kandırma demagojisinde bizim sosyal demokratlar iyice ustalaşmışlardır. Hele kendini bilmezlikten kaynaklanan bir heyecanla attığı palavralara kendisi de, oyları aldıktan sonra aylana kadar, inananlar rollerini de belirli bir doğallıkla oynadıklarından epeyi inandırıcı olurlar. Bir de, "mevzileri korumak ve kitlelere ulaşmak" için sosyal demokrat saflara "sızan" kimi kurnaz ve uyanık "devrimciler" eski bilgi ve becerileriyle bu duruma katkıda bulunurlar.

Birkaç yıl önce yeni seçilmiş, çiçeği burnunda bir SHP'li Diyarbakır Milletvekilini, bir dernek toplantısında dinlediğimi anımsıyorum. Tanımadığım bu genci, kullandığı jargon ve sözlerinin radikal "sol" içeriğinden, o sıralar Türkiye'ye dönüş hazırlığındaki TBKP'nin kamuoyu oluşturmakla görevli militanlarından biri sanmıştım. O zaman o liderlik kadrosunun önemli bölümünün dönüklüğü de ortaya çıkmamış olduğundan kürsüdeki "genç komünist"i sevgiyle dinlemiş, cesaretinden çok hoşlanmış, ama doğrusu toplantıyı düzenleyen dernek adına da endişelenmiştim. Neyse, o "genç komünist"i daha sonra gazetelerdeki resimlerinden tanıdım. Azılı bir sağcı olarak, "muhafazakar sol ve devletçi" bulunduğu SHP yönetimine karşı Baykalcılar safında savaş açmıştı!

Şimdi sosyal demokratlarımızı iktidarda gerçek inançlarıyla görüyoruz. Önemli olan şu: Daha önce bol keseden söylediklerine inananlarda, bu laflara bakarak umutlananlarda yarattıkları düş kırıklığı ve hoşnutsuzlukla sadece genel olarak "sol"a da kötülük yapmış olmuyorlar, belki onlar açısından daha da önemlisi demokrasiyi ve politikacıyı itibarsızlaştırıyorlar, toplumsal vicdanda darbelere meşruiyet kazandıracak yaralar açıyorlar, düş kırıklığından kaynaklanan politik duyarsızlığı arttırıyorlar, yani gerçekten toplumsal-politik çok tahribat yapıyorlar. Şimdi tabii "dün dündür, bugün bugündür" anlayışıyla kurdukları ortaklıktan da bu tahribatta epeyi destek alıyorlar, ortaklarıyla elele politik yaşamı yozlaştırıyorlar! Gazaları mübarek olsun, ne diyelim! Kendilerine

YÖK'lü, Özel Tim'li, NATO'lu, Çekiç Güç'lü, bir politik yaşam di-
liyoruz. Hayrını görsünler.

Gündem
17 Haziran 1992

Sosyal Demokratlar Nereye?

Demirell'in deyimiyle SHP'li "hevesli Bakanlar"ın sevgili Başbakanlarını ağızları açık bir hayranlıkla dinleyişlerini ya da, daha önemlisi, dış politikadan devlet terörüne, icraatlarını izlerken doğrusu dürüst sosyal demokrat kitleyi buruk bir acıyla düşünmeden edemiyorum. Sosyal demokrasinin kendi teorik sınırlılıkları, genel olarak kapitalizmle uyumu. Avrupa'daki emperyalist düzenle bütünleşmesi ya da bizdeki politikacı ve partilerin eksikleri ne olursa olsun, Türkiye'deki sosyal demokrat yığınların, yani sokaktaki isimsiz kahramanların ülkedeki demokratikleşme, bağımsızlık, barış vb. konularındaki içten duyarlılığını ve bu alandaki mücadeleye katkılarını gözardı etmek olanaksızdır. Oysa şimdi gördüğümüz manzara bu yığınlar açısından gerçekten haksızlıktır, artık skandal boyutlardadır.

Sosyal demokratların iktidarda olduğu Türkiye'nin şu haline bir bakın; Kontrgerilla Kürt halkına savaş açmış durumdadır; büyük kentlerde gencecik insanlarımız toplu halde yargısız infaz edilmektedirler; 12 Eylül'ün YÖK'ü, TRT'si, Özal'ı, anayasası hâlâ tepemizde boza pişiriyorlar. Şu dış politikaya bir bakın; "Batı'dan yardım koparma hariciyeciliği", "Düvel-i Muazzama'ya yaranma diplomasisi" ve "Bush beni daha çok seviyor" akrobasisi. Osmanlı çürümesini andırır boyutlara ulaşmadı mı? Çekiç Güce "vatana ihanettir" gerekçesiyle karşı çıkan SHP'nin Bakanları şimdi onun için kulis yapıyorlar. Daha ne diyelim?

En büyük sosyal demokrat Parti'nin hükümetteki üst yönetimi açıkça, sosyal demokrat vicdanı rahatsız edecek bir pervasızlıkla DYP'lileşiyor. Şundan hiç kuşku yok; o "hevesli" bakanlar Demirell'i dinlerken ayrıca içlerinden "aslında adam haklı canım. ben de aynen böyle düşünüyorum" diyorlar. Şayet kendilerine haksızlık yaptığımı düşünen SHP'li Bakan dostum varsa yazsın bana, tek ama tek bir nokta söylesin Demirel le mutabık olmadığı. Aslında burada söz konusu olan tam bir "ideolojik entegrasyon"dur. SHP'li

dostlar kendi kendilerini aldatmasınlar; Demirel sosyal demokratlaşmadı, SHP'nin üst yöneticileri içlerindeki aslanı açığa vuruyorlar, hızla DYP'lileşiyorlar, seçmenlerinin istediği retorik yüzünden ayrı düştükleri düzenle bütünleşip hasretle kucaklaşıyorlar.

Peki ya bu en büyük sosyal demokrat Parti'deki muhalefet? Bari onlar sosyal demokrat namusu korusalar ya. Oysa, onlar da başka havalar çalıyorlar. Bu beyler ve hanımefendiler de ANAP türü bir gelişmenin mantığına tutsak olmuş, onu ilerici sanıp savunuyorlar. Yani, onlar da ANAP'laşıyorlar.

Öteki sosyal demokrat çinse benim bir şey dememe gerek yok. Onun da MÇP'leştiğini bizzat Türkeş söylüyor.

Sosyal demokrasinin bu önlenemez iflası durumunda milyonlarca sosyal demokrat ne yapacak? Ülkenin belkemiğini oluşturan, emekçi karakterli, iyi niyetli, ilerici, namuslu, dürüst yığınlar ne olacak?

Bence onlara hâlâ ihtiyacı var bu ülkenin. Bakın Türkiye yoksulluğun ve şiddetin girdabında, emperyalizmin dümen suyunda hızla intihara sürükleniyor, doludizgin felakete gidiyor. Bu yönetim ise, bu gidişin icraatını üstlenerek Türkiye'nin trajik yazgısında kendi hazin yerini alıyor. Doğru Yol'un düzenle iflah olmaz uyumu ile SHP üst düzey politikacılarının aymazlığı, her ikisinin de militarist ulusal düzene boyun eğişleri ve emperyalist uluslararası düzene biat edişleri ile kesişerek Koalisyon'un politikasızlığını ortaya çıkarmakta, bu da hükümetin, toplumun ağzına bazı kozmetik değişiklik balı çalmasının dışında, neredeyse her alanda 12 Eylül ve Özal çizgisini izlemesiyle sonuçlanmaktadır.

Gelin sosyal demokrat dostlar, politikacılarımız DYP'lileşip, ANAP ya da MÇP'lileşirken, sizler de aslınıza rücu etmeyi düşünün. Gelin sosyalizmi yeniden keşfedin. Gelin ülkenin demokratikleşmesi, halkların kardeşliğinin kurulması, emperyalizmin boyundurluğundan kurtulma, hakça bir emekçi iktidarı kurma mücadelesinde hakkınız olan onurlu yerinizi alın. Bu ülkenin siz emekçi yığınlara devrimcilerin safında ihtiyacı var.

Gündem
16 Haziran 1992

CHP ve Baykal

CHP'nin açılması ve Baykal'ın genel başkanlığı hayırlı olsun. Doğrusu böylece sosyal demokrat cenahta önemli bir haksızlığın da giderildiğini düşünüyorum.

Öyle ya, görüntüde sosyal demokrat, aslen Doğru Yolcu olanların bir partisi vardı. Üstelik böyleleri iktidardaydılar, sevgili başbakanlarının gözlerinin içine ağızları açık bir hayranlıkla baka baka hükümet de etmekteydiler.

MHP'li sosyal demokratlar ise, örgütsel çatılarını Ecevit ailesinin şemsiyesi altında bulmuşlardı.

İşte haksızlık da burada ortaya çıkıyordu; ANAP'lı sosyal demokratların bir partisi yoktu. Şimdi o da oldu! Artık "Yeni Dünya Düzeni"nin, özelleştirmenin, serbest piyasanın bu ANAP'lı iş bitirici versiyonuna da kavuştu sosyal demokratlar.

Seç seçebildiğini, al birini vur ötekine! Sosyal demokratlararası işbölümü tamamlandı.

Sosyal demokrat pazarda Doğru Yol'un da, MHP'nin de, ANAP'ın da tüccarı boy gösteriyor. Sol gösterip sağ vuran aydın da, döneK TKP'li de, ilerici bir söylemle halkı devlet ve burjuvazi adına dolandırmaya soyunmuş profesör de sosyal demokrasinin beğendiği sahtesini seçebilir artık.

Diyeceksiniz ki, gerçek sosyal demokratlar nerede?

Bana sorarsanız Türkiye gibi bir ülkede gerçek sosyal demokrasinin nesnel ve öznel koşulları oluşmamıştır ve dolayısıyla da metropol kapitalizmin bu ideolojisinin hakikisine bu ülkede yer yoktur.

Kuşkusuz, sosyal demokrat saflarda milyonlarca namuslu emekçi vardır. Ne var ki, onlar, o safda kaldıkları sürece zorunlu olarak sosyal demokrasinin sahtesini seçmek zorunda kalacaklar, belki gerçeği budur diye İnönü'nün, Baykal'ın, Ecevit'in peşinde koşup düş kırıklıklarına uğrayacaklar, sol tüccarı aydınlarla politika bezirganları tarafından sürekli aldatılacaklardır. Ondan sonra

da CHP kurultayında olduğu gibi, SHP'den Baykal'a küfrederek ayrılan, sosyaldemokrasinin iflas ettiğini belirterek Marksist parti kuruluşuna katılan, sonra da TBKP ile işbirliği yapıp oradan da istifa eden kişilere Baykal'm listesinde oy verirler; o da, örneğin arkadaşı Cüneyt Canver gibi ANAP'a gitmektense onun sosyal demokrat kisvesi altına girmeyi tercih eder. Böylece işbölümünde ona da sosyal demokratları halletmek düşer!

Ne zamana kadar mı?

Onlar sermayeye karşı emek safındaki yerlerini alıncaya kadar bu böyle gidecek ve bu emekçiler, ancak ondan sonra özgürleşip yazgılarını kendi ellerine alacak, burjuvazinin tasallutundan, sahtekâr politikacılarca dolandırılmaktan kurtulacaklardır.

Gündem
12 Eylül 1992

İnönü Giderken

Globalizm, sermayenin evrensel çapta nihai entegrasyonunu ifade ediyor. Bu durumda, beynelmilel sermayenin yeni saldırısıyla, ulusal işveren ile sendikalı işçi arasındaki dengeleri ve anlaşmayı simgeleyen sosyal demokrasi de işlevini yitiriyor. Emegün kazanımlarına karşı girişilen saldırıda, ulusal anlaşmalarını bozan sermaye, sosyal demokrasiyi de klasik sağ partilere dönüştürüyor, bir anlamda kullanılmış bir paçavra mendil gibi bu ruşturup atıyor.

"Sol popülizm"ın tıkanması, sosyal demokrasiinin emekçileri dolandırarak kapitalizmi kollamaya yönelik işlevinin açığa çıkması, sermayenin sınırlı da olsa sosyal güvenlikinden ve demokratik görüntüden vazgeçmesi, onun yedek lastiği sosyal demokrasiinin altını oydu. Artık sosyal demokratların maskesi bizzat kendilerine o emek dostu maskeyi giydiren sermaye tarafından indiriliyor ve çıplak yüzüyle de sosyal demokrasiinin sağcı özü ortaya çıkıyor, misyonu, işlevi kalmıyor.

İsveç'te başlayıp Fransa'da nihai yenilgisini alan sosyal demokrasiinin Türkiye'deki karikatürleri de yavaş yavaş iflaslarını kendilerine özgü biçimlerde ilan ediyorlar. Ecevit'in, Türkeş'in ifadesiyle, "MHP'lileşmesi", "TÜSİAD'ın yıldızı" Deniz Baykal'ın solcu profesyonellerle ANAP'ın "sol" versiyonu olmaya soyunması ve SHP'nin de, koalisyonda "DYP ile tek parti gibi" hükümet etmesi hep bu iflasın tezahürleri.

İnönü'nün siyasetten fiilen çekilmesini de sosyal demokrasiinin iflasının bir göstergesi ve sonucu olarak anlamak gerekir.

İnönü, klasik Türkiye sosyal demokrasiisinin aksine, militarizme ve burjuva devlet aygıtına ödünsüz bağlılığı hiç saklamadan bir temel ilke olarak savunmakla ve sermaye-emek ilişkilerinin kritik olmayan anlarında bile tercihini burjuvazi ve düzen lehine beceriksiz bir açıklıkla kullanmakla, önemli bir farklılığı simgeliyordu. Bir anlamda, İnönü, Türkiye sosyal demokrasiisinin kamuoyu önüne çıkan en çıplak yüzünün simgesiydi.

İnönü, Yeni Dünya Düzeni koşullarının bir kaçınılmaz gereği

olarak zorunluluktan mı bu konularda böyle davranıyordu?.. Yoksa İnönü, demagoji ve dolandırıcılık alanlarında profesyonel politikacı sosyal demokratlara göre daha yeteneksiz olduğu için mi açık veriyordu? Kimbilir, belki de onun görece dürüstlüğü ve politik saflığı idi böyle davranmasının nedeni. Bunları tam olarak bilemeyiz, ama şu gerçek ki, İnönü, kapitalizmin güler yüzüyle birlikte keskin dişlerini de göstermekten sakınmayan bir sosyal demokrattı.

İlk sosyal demokrat Ecevit'in Türkeş'e dönüşmesi, Baykal'la birlikte en kulağı kesik solculuk tüccarı profesyonellerin ANAP türü Amerikan kapitalizmi işbitiriciliğine rücu etmesi ve nihayet son sosyal demokrat İnönü'nün siyaset dışına, partidaşlarının da fiilen DYP'ye savrulmasıyla, Türkiye'de de sosyal demokrasi tarihin çöp sepetine atılmış oldu. Çok da iyi oldu!

Şimdi bakalım, artık bu ülkede temeli kalmamış sosyal demokrasiye taban olmuş, ona oy vermiş milyonlarca insan ne yapacak?

Oyunlarını tahterevallinin sosyal demokrat ucunda oynayan patronlar için de iş kolay. Nitekim geçenlerde sosyal demokrat işadamlarının simgesi İbrahim Cevahir gemiyi terk ederek ANAP'a girdi, sermayenin sakin sularına sığındı. Değişen dünyada emeğini sosyal demokraside arayan, belediyelerde, bakanlıklarda, sendikacılık ve yayıncılık alanlarında sosyal demokrasiden bitlenen asalak dönemler de kapılanacak yeni kapıları hemen bulacaklar.

Emekçiler içinse, "sol" görünümlü kapitalistler tarafından dolandırılmak kolaylığı, bizzat o aldatmacanın, yani sosyal demokrasinin havlu atmasıyla bitti. Şimdi, ya sermayenin saflarında emeğin sömürülmesine aktif olarak katılacaklar ya da politika dışında kendi sömürülerinin pasif seyircisi, avanak suç ortağı olacaklar.

Tabii sınıfsal aidiyetlerinin bilincinde olanlar için bir yol daha var: Kapitalizme, yani emekçinin sömürüsüne karşı gerçek tek alternatif olan Marksist sosyalizm saflarında yer tutmak!

İnönü'ye güle güle, sosyalist emekçilere merhaba!

Aydınlık
8 Haziran 1993

Kim Korkar İnönü'den?

Sakin tavırları, yumuşak kişiliği ve güleç yüzüyle şu içinde yaşadığımız hoyrat dünyada Erdal İnönü herhalde çoğunuz için korkulacak en son insandır.

Ben, İnönü'den korkuyorum!

İnönü'den korkuyorum, çünkü o sükûnetinde, korkudan kamını donduran bir soğukkanlılık buluyorum. Ve o soğukkanlı kişiliğin ardında, dökülen bunca kana, çekilen bunca çileye, sönen bunca ocağa karşın beni gerçekten ürperten bir katılığın yüreğimi pençesine almış soğuk elini duyumsuyorum.

Bakin size bir örnek; birkaç hafta içinde Gündem'in dört mensubu silahlı saldırıya uğradı, üçü öldü, diğeri felçle boğuşuyor. Ölenlerin toplamının yaşı herhalde İnönü'nünki kadardı! Bize karşı tavırlar ne olursa olsun, bu olaylardaki sorumlulukları ne denli ağır olursa olsun ve nihayet içtenlikleri ne kadar yapay olursa olsun, başta Başbakan Demirel ve birçok yetkiliden üzüntülerini bildiren mesajlar aldık. En azından buldukları konum ve sorumluluk mevkilerinden dolayı bu kadarını kaçınılmaz bir insanlık ve yöneticilik görevi kabul etmişlerdi. Oysa, İnönü'den ne bir ses, ne bir nefes ulaştı bize.

Düşman bellediği silahsız gazetecilerin katline, bir hükümet yetkilisi olarak bile, bu denli soğuk, bu denli katı ve bir yanıyla da bu denli müsamahakar yaklaşabiliyordu İnönü.

Herhangi bir insandaki böylesi bir soğukkanlılık ve katılık beni korkutmaya yeter; bir de o insanın, elindeki o muazzam şiddet olanaklarıyla üst düzey bir devlet yöneticisi olduğunu düşününce, içimdeki korku yerini ülkem ve halkım adına büyük bir acıya bırakıyor.

Erdal İnönü'nün görünürdeki yumuşak kişiliğinden de dehşetli korkuya kapılıyorum. O yumuşaklığın ardında anlamaya, hatta anlamaya çalışmaya, hoşgörüye, tartışmaya ve dolayısıyla da bir ölçüde olsun ikna olmaya tümüyle kapalı bir kararlılığın, kararını

vermiş insanların rehavetini görüyorum.

Ve korkuyorum!

Verdiği infaz kararının, savaş kararının, tenkil emrinin sonuçlarını biliyorum ve İnönü'nün, gücüne olan o güven duygusundan kaynaklanan rahatlığın yüzündeki ifadesinden korkuyorum. O kadar da yumuşak ki; kimbilir kaç kişinin idam fermanını imzaladığı kalemini kıracak bir sertliği bile yok! O kadar yumuşak ve o kadar kararlı, soğukkanlı.

Ve o kadar da kendi haklılığına inanmış ki. Kendi kutsal davasının haklılığına bütün benliğiyle ve hiç tartışmayacak biçimde inanmış olanların, aynı zamanda, çok da zalim olabileceklerini biliyorum. Ve korkuyorum.

İnönü'nün en çok da güleç yüzünden korkuyorum. Bazen izliyorum onu; ne denirse densin, nasıl eleştirilirse eleştirilsin, ne ölçüde en sakın insanı bile kızdıracak davranışla karşılaşır karşılaşırsa ve ne korkunç haberler verilirse verilsin, ne büyük felaketlerin, zulümlerin bilgileriyle karşısına çıkılırsa çıkılsın, yüzündeki o güleç ifade hiç kaybolmuyor. Yüzü hiç gölgelenmiyor, gözleri hiç buğulanmıyor.

İçindeki hangi katılıktır yüzündeki gülümsemeye en kara haberin bile ulaşmasını önleyen? Bir kin midir bu? Ne tür bir duyarsızlıktır o tebessümün örttüğü? Ya da o gülümseme, bir maske değil de su geçirmez bir acımasızlığın göstergesi midir?

Acaba kendisi hiç acı çekmeyen biri; giderek acıyı, üstelik başkalarının olunca, algılayamıyor mu? Ellerini sıcak sudan soğuk suya sokmayanlar, karanlık soğuklara aldırılmaz mı oluyorlar? Ama o zaman, yaşamlarının tüm ayrıcalıklarından ezilenler adına vazgeçip özverilerin en büyüğünü gösterenlere haksızlık olmaz mı böyle düşünmek? O gizemli duyarsızlığından ürperiyor, korkuyorum İnönü'den.

Sevgisiz, şefkatten yoksun, insani duygulara kapalı, pek nesnel, pek tarafsız, bilim adamlarının öyküsünü biliyorum; nükleer silahları geliştiren; nükleer stratejiyi oluşturan o "kıyamet tanrıları" nı anımsıyorum. O bilimden ve bilimcilerden korkuyorum.

Kimbilir, belki de büyük tutkular, büyük davalara duyulan inançlardır İnönü'yü böyle yapan. Devlete olan bağınaz tutkusu, "vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü" ile "milli birlik ve beraberlik" davasına olan doktriner inancı; onu, bir halkın tüm meşru

taleplerine böylesine düşman yapıyor, çoluk çocuk, genç yaşlı, erkek kadın dinlemeden kitle halinde şiddete mahkûm edilmesine yöneltebiliyor.

İnönü'nün güleç yüzünden de, büyük aşkları ve davalarından da korkuyorum!

Bana öyle geliyor ki, o bağlılık ve aşkları yoluna İnönü gerekirse "Ora"da ot bitirmez, insan yaşatmaz, kırıp geçer önüne çıkan her canlıyı.

Bana soruyorlar bir darbe olur mu diye?

Ben de sorarım, hangi paşa militarizmin bundan daha sivilini bulabilir?

Kim ne derse desin, ben İnönü'den korkuyorum!

Aydınlık
4 Eylül 1992

Düyunu Umumiye Müdiresi

Düyunu Umumiye'yi anımsayacaksınız; hepimizin bildiği hikayedir; Osmanlı borçlana borçlana iflas etmiş, yabancılar da alacaklarını tahsil etmek üzere devletin gelirlerine el koyup borçları kapatacak bu kurumu kurmuşlardır.

Osmanlı'nın gelirlerine el koyup alacaklılara dağıtan Düyunu Umumiye İdaresi, aslında imparatorluğun tasfiyesini üstlenmişti. Nitekim, kuruluşundan on-on beş yıl sonra da Osmanlı İmparatorluğu içi boşalmış bir çınar gibi çürüdü, devrilip yok oldu.

Osmanlı, son zamanlarında, gelirlerine karşılık gösterip borçlanmakla ancak temel giderlerini karşılayabilmekteydi ve borçlarının faizlerini dahi tümüyle ödeyemez duruma düşünce de pençesinde inlediği emperyalist sömürgeci tasfiye edilmişti.

Bugün onun en kötü yönlerinin mirasçısı Türkiye Cumhuriyeti'ne bakınca, imparatorluğun son yıllarına benzer bir durumla karşılaşılıyor.

Devlet bugün de artık memurunun maaşını dahi ödeyemeyecek durumdadır, normal maaş ayarlamasını bile ancak üç aylık taksitlere bölerek yapabilmektedir.

Emekçi yığınlarının boğazından, sağlığından, insani gereksinimlerinden keserek biriktirdiği elde avuçta ne kalmışsa onu da yerli parazitlere teşvik ve faiz olarak vermekte, yabancı sermayeye paylaştırmakta ve Kürt halkına sıkılan kurşuna yattırmaktadır.

Bu arada, iç borçlar 200 trilyona ulaşmış, dış borçlar da 50 milyar doları geçmiştir!.. Yeni borç almadan eskilerinin faizlerini ödeyemez duruma düşmüştür devlet.

Üstelik onun Osmanlı gibi karşılık gösterecek ciddi bir vergi geliri de yoktur; asalak burjuvası, hayali ihracatçısı, kira ve faiz gelirlerinden bitlenen rantiyesi gözü doymaz hırsız patronu, ülkücü mafyası vergi vermek bir yana, Hazine'yi tamtakır bırakmak için birbirleriyle yarışmaktadırlar.

Bu durumda, artık devletin doğrudan tasfiyesi gündemdedir!
Özelleştirme, bu tasfiyenin adıdır!

Osmanlı gelirlerinin bir bölümünü rehin bırakıp borçlanmış, iflas edince de gelirlerine emperyalistlerce doğrudan el konmuştu. Bugün durum daha da vahim olduğundan, borçlarının ödenmesi ve çalışanlarının ücretlerinin verilebilmesi için müflis devletin olmayan gelirlerine elkoymak yerine doğrudan mallarının satışı yani tasfiyesi söz konusudur.

Alacaklıları TC'yi icraya vermişler, çağımızın uluslararası icra mahkemeleri Dünya Bankası ile IMF de KİT'leri haczetmişler ve satışa çıkarmışlardır!

Mrs. Çiller yönetimindeki bu hükümet de yerli ve yabancı sömürgeci haciz ve satış memurluğunu yapmaktadır!

Düyunu Umumiye, Osmanlı'nın ikinci Maliye Bakanlığı olarak nitelendirilirdi. Bu hükümet ise TC'nin birinci Düyunu Umumiye idaresidir, Mrs. Çiller de bu idarenin müdiresi.

TC'nin artık hükümeti, maliyesi, başbakanlığı yoktur, Düyunu Umumiyesi vardır! Haciz ve satış memurları vardır!

Bu arada başta işçiler, emekçilere de bir çift lafım var.

Vahşi kapitalizmin ve gözü dönmüş emperyalizmin oy verdiğiniz haciz ve satış memurları bu sosyal ve liberal demokratları iyi tanıyın; düzenin bu iflasını iyi belleyin.

Haraç mezat kimvurduya gidecek emeğinize, alınterinize, geleceğinize, kendi öz malınıza da sahip çıkın!

Artık iktidarı isteyin!...

Aydınlık
23 Temmuz 1993

Emperyalizmin Fendi Baba'yı Yendi

Tansu Çiller, düzenin makyajlı yüzüydü. Batı'nın finans çevrelerinde, kapalı kapılar ardında tezgâhlanan ve boyalı medya tarafından pompalanan bu yeni maske, şimdi vitrine sürülmüş oldu.

Baba ve sistemin kırk yıllık klasik işbirlikçi "yerli yiyicileri, İsmet Sezgin'in kişiliğinde, bunalımdan çıkışı çıplak militarist "istikrar"da aradılar, ama emperyalist Frankeştayn ve Amerikancı Yeni Düzen medyası daha baskın çıktı.

Düzenin asıl Baba'sının yabancı tefeciler olduğu, onların tayin ettiği babaların hükmünün sınırlı olduğu görüldü.

Çiller, asıl yüzünün çirkinliğinin ve iflasının ayırıldındaki egemenlerin, sahne-i siyaseti hâlâ bir maskeli balo komedisi olarak kullanmaya ve makyaj malzemesini Wall Street'den ithal etmeye mecbur olduğunu iyi gördü; bunalımın son kumarını iyi oynadı ve kazandı.

Vitrin ve görüntü, bir süre daha gerideki gerçeği ve özü saklamaya devam edecek, illüzyon sürecek...

Türkleri seven, ezan sesinde huzur duyan ve "şiş kebab-güneş-göbek dansı" türü bir dolandırıcı turist söylemiyle yüzünden akan her boyanın buram buram Amerika-İngiltere koktuğu yeni başbakan "Demir Leydi"miz olacak!

Evet, artık bizim de, üstelik yabancı imalat bir Thatcher'ımız var!...

Thatcher'lerin hakikisinin İngiltere'deki tahribatını anımsayalım: Görülmemiş bir işsizlik, sendikasılaştırma ve yoksullaşma, emeğin payına düşendi. toplumsal dayanışmanın, kültürel gelişmenin ve geleceğe yönelik umutların tahribatı bütün İngiliz toplumunu sarstı. Özelleştirme, kârlara kâr, varlıklarına varlık katma, ama ürettiklerini de yoksullaştırdıkları emekçilere satamamanın bunalımı da İngiliz patronların elde ettikleriydi. Sonunda, globalizmin pençesinde beynelmilel sermayenin, uluslararası tefecilerin bir kalesi oldu İngiltere. O yılların acıları,

gözyaşları ve her alandaki korkunç tahribatı, bir avuç komprador dışında, bireysel, sınıfsal ve ulusal planda yoksullaşan İngiltere'yi hâlâ pençesinde tutuyor.

Türkiye emekçisi ile Kürt halkının eti ne budu ne? Yeni başbakan ve onu seçen iç ve dış çıkar odakları bu kez yanıldılar. Çok değil, 6 ay sonra vitrindeki manken sorunların altında kalacak, bo-yaları dökülecek, düzenin bağımlı, sömürücü, militarist yüzü ortaya çıkacak.

Sezgin, 1950'li yıllarda kurumlaşan emperyalist bağımlılığın Anadolu'da kurumsallaşmasını sağlayan politik kadrolardandı. 20 Ocak'ta vahşi kapitalizme ve emperyalizme yeniden eklemleme zamanında ülke maliyesinin başındaydı. Nihayet, bağımlılık ile sömürünün kaçınılmaz parçası militarizmin stratejik İçişleri Bakanlığı'nda uygulayıcısıydı. Çiller ise, Yeni Dünya Düzeni koşullarındaki bağımlılık-sömürü-militarizm zincirini simgeliyor; yükselen değerlerin, her şeyi görüntüye ve imajlara indirgeyip pazarlayan modern zamanların yapaylığını ifade ediyor...

Ama gerçekler somut, ama gerçekler inatçı ve gerçekler devrimci...

Aydınlık
14 Haziran 1993

Devlet Nerede?

Türkiye insanının genel bir özelliğini göstermesi açısından çok ilginç, aydınıyla, dernekçisiyle, sokaktaki iyi niyetli adamıyla, ilerici demokrati, solcusuyla Sivas olaylarıyla ilgili olarak saf sorulardan biri de "Devlet Nerede?" sorusu.

Bu soru, anlaşılmaz bir biçimde devlete, bu devlete bir güveni ifade ediyor; bunca olaydan sonra!

"Devlet orada olsaydı, ya da iktidar devleti işletseydi olaylara müdahale edilir ve katliam önlenirdi" inancı egemen bu sorunun ardında.

Ne müthiş bir aymazlık!

Şimdi soralım biz de, "Devlet nerede?"

Türkiye öyle bir ülke ki, devlet her yerde hazır ve nazır!..

"Devlet nerede?" mi?..

Devlet Sivas'taydı; bir koluyla orada bilinçli seyirci, bir koluyla orada tahrikçi, bir koluyla orada kundakçıydı devlet!

O alevlerde, o kara dumanda, o yakılan çığlıkta devleti göremiyorsanız, onu asla bulamayacaksınız demektir!

"Devlet nerede" ha? devlet meşgul, devlet Kürt köylerini, ormanları, tarlaları, evleri yakıyor!

"Devlet nerede" mi? Devlet, Kontrgerillayla adam vuruyor, devlet arada patronlar daha çok kazansın diye darbe yapıyor, devlet Amerika'yla iç içe oyun içinde oyun tezgahlıyor!..

Devlet, yargısız infaz, devlet işkence, devlet sermayenin bekçisi!...

"Kimin devleti" sorusuna yanıt vermeden "devletin nerede" olduğu hiç anlaşılabilir mi?

"İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz" aldatmacasına ya da "milli birlik ve beraberlik" safsatmasına inanıyorsanız devlet sizin içinizde çöreklenmiş, sizi zehirliyor, gözlerinizi kör ediyor, aldatıyor. Siz "devlet nerede" sorusunun yanıtını hiç bulamazsınız!

Bu ülke bir çiftlik... Patronların, varlıklıların, zenginlerin çift-

liği... Sermayenin çiftliği...

Devlet, bu çiftlik sahibinin vekilharcı... Sahibinin çıkarları ve talimatları doğrultusunda idare ediyor çiftliği, bazen demir yumrukla, bazen kadife eldivenle.

İşler iyi gitsin, patron daha çok kazansın diye, bazen çalışanlara, ırgatlara da bakar, cimri sahibe rağmen onların çalışma koşullarına özen gösterebilir.

Bazen de, çalışmayı, patronun memnun olmadığı ırgatı, emeğinin hakkım isteyen işçiyi, gözü açılan köylüyü sopadan geçirir.

Bazen zevke, safahata, içkiye kumara dalmış mirasyedi, çiftlik sahibi yerine dizginleri iyice eline alır, onun çıkarlarını ona rağmen korur, elinde kırbağı çiftlik ahalisini kölece işe vurur, yönetimi patron adına üstlenir.

Vekilharç, patronun, çiftlik sahibinin eli kırbağılı memurudur. Çiftliğin işleri, dirliği, işçinin, köylünün çalışma koşulları hep ondan sorulur ve onun temel derdi de çiftlik sahibinin kazancı, çiftliğin düzeninin korunması, öteki çiftlik patronlarıyla işbirliğini sürdürmek, ırgat takımının idare edilmesidir.

"Devlet nerede" ha!..

İktidardaki sınıfa bakın, devleti orada, onların hizmetinde, öteki sınıfları kimi zaman okşarken, kimi zaman döverken görebilirsiniz.

Devleti aramayın, onun sınıf karakterini değiştirin!...

Aydınlık
9 Temmuz 1993

Demokratikleşme

Militarizm bağımlısı sermayenin bekçileri, düzenin içine düştüğü bu yeni bunalım evresinde hemen "askeri çözüm"ü inceden inceye anımsatmaya başladılar bile!

Genelkurmay Başkanı Güreş'in ve kimi komutanların Sivas'a gitmesi üzerine orduyu laikliğin bekçisi gibi gösterme çabaları, saf laiklerle Kemalistleri tuzağa düşürmenin yöntemi. Sanki, Sivas'ta 37 yurttaşımız, "en büyük bizim ordu" çılgınlıkları arasında ve askerlerin bakışları önünde yakılmamış gibi...

Bu arada komutanlar Mrs.Çiller'e gidiyorlar ve karşılıklı güven tazeliyorlar! Basın hemen nasıl utangaç biçimde de olsa militarizm ipine sarılmaya hazır. Şimdilik "laiklik bekçisi, milli birlik ve beraberliğin teminatı ordu" tehditleri sayfalara sızıyor.

Arkadan da, Orgeneral Güreş, "topyekün psikolojik savaş ve saldırı" ile "sıkıyönetim" tehditlerini Hürriyet'in manşetinden savuruyor, yetkilerini aşmakta tereddüt etmediğini, savcılara emirler verdiğini pervasızca açıklıyor! Türkiye'de ordunun yasaları çiğneme ve halka karşı savaş açma "yetki"lerini vurguluyor. Türk usulü demokrasiyi tanımıyor, bütün ülkeye gözdağı veriyor!

Ve nihayet faşist cuntanın generali, saklandığı yerden uğursuz mesajı için başını çıkarıyor. Evren, "terörü demokrasi içinde önlemek zor" demiş!

O kaç genç fidanı darağacına göndermişti? Kaç Kürt köyü yakmıştı? Darbe öncesi kışkırtmalarda kaç Sivas yaşanmıştı?

Egemenler halka seçenek sunuyorlar: Ya kırk katır ya da kırk satır! Ya iç savaş, faşist katliamlar, sivil militarizmya askeri faşizm! Laiklik denen şey de, her ne demekse, onlara göre, askeri darbenin, Kemalist militaristlerin ağzına çaldığı acı bal!

Gericiliğe, faşizme "hayır" derken tabii en başta darbeye de, ordunun sopasına da "hayır" demek gerekiyor. Faşizmin üniformasına da, türk burjuvası usulü sivil militarizmine de hayır!..

Askeri ya da bugünkü gibi sivil militarizmin çözümsüzlüğünden kurtuluşun yolu acil, köklü, gerçek demokratikleşmeden geçiyor. Bu "demokratikleşme" kavramını da artık somutlaştırmalı, netleştirmeli, çağdaş özüne kavuşturmalıyız

ki. içi boş bir slogana dönüşmesin, "sol" görünümlü politika bezirganlarınca çarpıtılıp militarist düzenin emrine sokulmasın.

Türkiye'nin egemenleri; sermaye sahipleri ve düzen politikacısıyla, sivil asker bürokratyyla, boyalı basınıyla, YÖK hocalarıyla, sendikacılarıyla, sermayenin bekçileri demokratikleşmenin önündeki başlıca engeli oluşturmaktadırlar. Düzenin ölümcül bunalımı, sistemin yükselen taleplerini karşılayamaz ve onlara ancak şiddetle karşılık verebilecek durumda olması, ülkenin yapısal militarizmini belirliyor ve düzen yandaşlarının tümünü kaçınılmaz olarak son çözümlemede anti-demokratizmin kucağına itiyor.

Kürtlere karşı inkar ve imha inadı, demokratikleşmenin önünde devasa bir diğer engel olarak duruyor. Bir halkı, en meşru ulusal ve demokratik talepleri nedeniyle vahşi bir şiddete mahkum eden bir yapı, doğası gereği, demokratikleşemez.

Türkiye'nin emperyalizme çok yönlü bağımlılığı da demokratikleşmeyi olanaksız kılmaktadır. Türkiye'ye, kendi yurtaşlarına ve komşu halklara karşı uğursuz işlevler, misyonlar, görevler yükleyen emperyalizm, doğası gereği, ancak işbirlikçilerinin zora dayalı diktatörlüğüyle amaçlarına ulaşabileceğini bilmekte, aynı zamanda bağımlılık zincirlerinin parçalanması demek olan demokratikleşmeye her türlü karanlık oyunla karşı çıkmaktadır.

Başta işçi sınıfı, emekçilerin, halk güçlerinin doğrudan iktidara gelmesi ve nihai kurtuluşa, sosyalizmden sınıfsız topluma gidişin yolunu açan bir toplumsal devrimin gerçekleştirilmesidir, bugün çağdaş ve gerçek özüyle demokratikleşme.

Bu devrimci demokratikleşme projesi ise, ancak devrimci kadroların, ilericilerin, demokratların, sosyalistlerin işçi sınıfı ve emekçi halk güçleriyle birleşmesi durumunda anlam kazanabilir.

Duymuyor musunuz? Tıknefes düzenin ölümcül hırlamasıdır faşizmin kudurgan cinneti. Onu duymuyor musunuz, Sivas'taki alevlerde, Evren'in demeçlerinde, postal seslerinde, Kürt kardeşinizin çığlığında, basındaki yorumlarda, politikacıların söylevlerinde, hür teşebbüsün her nefes alışında?

Tarihin çöp sepeti bekliyor süprütüsünü!

Birleşik, örgütlü işçi ve emekçi hareketi, heyhat neredesin?..

Aydınlık
14 Temmuz 1993

AYDINLAR VE DÖNEKLER

Döneklerin Anatomisi

*"Örgüte sızmış bir gizli polis gibi tedirgin.
Utanır kendinden mor, mor için için.
Sen ey, ey yapışkan ezinci dönekliğin!"*

Sanırım Tahsin Saraç "Dönek" şiirini ölümünden kısa süre önce yazmıştı.

Demek ki, çok değil daha birkaç yıl öncesine kadar, yani insan onurunun bu denli piyasaya düşmediği dönemde böyleydi hali pür melali cümle döneklerin.

Tabii, her büyük sanatçı gibi Tahsin Saraç da "insanlık durumu"nun alabileceği başka biçimleri ve geleceği görebilmişti. Öyle ki söz konusu şiiri

*"Pavkırır tüm çakallar
Güne baskın gecede"*

diye başlıyor ve aynı dizelerle bitiyor. "Pavkırılmak"; havlamak, ulumak demek. Bugün aynen böyle değil mi, "Pavkırılmıyor mu çakallar, içinde yaşadığımız "güne baskın gecede"? Dönekler bugün artık büyük çoğunlukla pek öyle "gizli polis" gibi değil; açıktan "zulüm gemisi yedekçisi"ler; "kıyınçlar bankası bekçiliği"ni alenen yapıyorlar. Biz bu yazıda kimi dönekleri "pavkırış"larına göre sınıflandıracak, gözlemlerimiz doğrultusunda hayvanat ilmine amatör bir giriş deneyeceğiz...

Bu türün en önde görünenlerinin ayırt edici özelliği arsızlıkları; bunlar tesadüfen karşılaştıkları eski dostlarına yılışıklıkla "N'aber yav" diyebiliyorlar. Ve, yine Tahsin Hoca'nın deyişiyle, "sarı irin sırtkanlığında" gazete köşelerinde boy gösterip "dönekliğin keyfini çıkarıyor"lar! Böyleleri için Tahsin Saraç şöyle diyor:

*"Çıldırıtmaya götürür saldırgan arsızlığı.
Sevgiye anlamötesi dünlenmiş
Yüreğindeki donyağı duyarsızlığı."*

Doğrusu beni artık tarifsiz bulantılara götürüyor arsızlığın böylesi...

Bir de durmaksızın pavkırınlar var. Bunlar süreklilik avına çıkmışlardır kendilerine onurlu geçmişi ve vicdanı hatırlatan eski dostlarına ve giderek bilumum namuslu insanlara karşı. Her gün aynaya baktıklarında daha da nefretle bilenmekte, pavkırılmaktadırlar. Tabii, düzen de bunlara pavkırışlarının oktavına göre değer biçtiği için, bu iş aynı zamanda geçim kapıları da olmuştur böylelerinin. Ayrıca, sağa sola pavkırıp yanıt da dilenir bunlar; böylece de sonsuza dek yitirdiklerinin bilincinde oldukları saygınlığı, ölesiye kıskandıkları ile karşılıklı yazışmayla, atışmayla onların sırtından kazanmaya çabalarlar. Küfünmelerinin bir temel nedeni budur gerçekten; adamlar tarafından adam yerine koyulmak gereksinimi yakar bitirir bunları ve pavkırışları aslında muhatap alınma yakınlarıdır...

Dönekliliğini satışa çıkarılanlar arasında bir bölüm de açık artırımda sadece ilk peyin sürülmüş olduğunun ayırındadırlar. Fiyatın artması için düzenin ilahları artık yeni şeyler istemektedirler. Satılık burnunu sürttükçe açık artırıma katılanların da iştahı kabarıyor ve yeni peyler sürerek kişilikten yeni arslan payları dişlerler. Ta ki, dönüğü içi tümüyle boşalmış, posası çıkmış, insansızlaştırılmış bir kadavraya dönüştürene değin. Tükürdüklerini değil, pisliklerini yalaya yalaya iyice yalama olmuş zavallılardır bunlar artık; şöyle bir çevreye baksanıza..

Bu türün bir bölümüne satış işbölümünde hokkabazlık düşmüştür; şimdi karşınızda düzenin soytarısı vardır. İçki sofralarında patronları, büyük avizeli salonlarda devlet ricalini, televizyon ekranı ile gazete sütunlarında kitleleri eğlendiren "Bal Mahmut"lardır bunlar ve tümünün

*"Pis, balçık sularda yandaşı bir tek
Kıskançlık kayığının kavruk
kürekçisi"*

zavallılardır.

Bir de ardamarı iyice çatlamış ve dönemliğin ideologluğuna soyunmuş küstahlar vardır. Bunlar artık öylesine kaşarlanmış edepsizlerdir ki, dönemliği gelişme olarak adlandırma yüzüzlüğünü gösterir ve bayağı ilerici bir söylemle gericiğin, militarizmin, emperyalizmin propagandasını yaparlar, çünkü nihayet dönemlik budur, döndükleri yerler buralardır. Bu tür, eski çevrelerinin rahle-i tedrisinde kaptıklarını sermayeleri yaparlar ve bunları düzene satarak bir tür casuslukla para ve mevki kazanırlar. Ve bunlar toplumsal bulantıyı'en çok artıranlardır...

Bir de kişiliksizlik ummanın derinliklerinde küçüle küçüle yitip gidecek izlenimini veren, hep yere baka baka o derinliklere hapsedenler vardır çevrede. Bunları bir türlü anlayamam; bu eziklikleri acaba ruhlarının ta derinliklerinde utanma denen insani duyguyu hâlâ taşıdıklarından mıdır, yoksa "yere bakıp yürek yakan" melanetlerinden midir, bu halleri bilinmez...

Tüm bunlara ek olarak şimdi Türkiye'de nezuher, kendine özgü iki dönem tipi daha var ki üzerlerinde ayrıca durmaya değer doğrusu. Bunlardan biri, pek pavkırmaz da daha çok inler gibi sesler çıkarır, dönmüş, hem de alabildiğine dönmüş olmakla birlikte, dönmemiş de yenilenmiş olarak görünmeye çaba harcar. Onlar ruhlarını karşı tarafa göndermişler, ama kadavralarıyla aramızdan ayrılmaya hiç niyetli değildirler. Sızmacı bir kültürden gelen bu yapışkan otları yine sızdırmaya içimize ve kanseröz bir etkiyle sağlıklı yapıları içten içe kemirmekte, çürütmektedirler. Bunları da Nâzım ne güzel anlatır bir dizesinde: "*Ölüler dirilerek öldürür kurt olup elmanın içine girerek.*" İçimizdeki safradır bunlar ve bulantıyı artırmaktadırlar kuşkusuz...

İkinci tür ise, Kürtler arasında üremektedir. Bunların temel derdi Türkiye'de Marksist parti kurulmamasıdır ve tüm çabalarını bunun teorisini yapmaya harcamaktadırlar. Her yerde boy gösterirler ve çok iyi yetişmiş olduğunu vurguladıkları Marksist kadroları başka yerlere davet ederler. Nereye mi? Akıllarınca kendi politik sofralarında iştahlarını daha da açacak meze olmaya. İştahları iyice açılacak ve ondan sonra da sofraya koca bir tepsi içinde Kürt Hareketi Önderliği gelecek, oturup bir güzel onu yiyecekler. Amaçları, tespih taneleri gibi dağıttıkları ve perspektiflerini ifsad ettikleri Marksistleri, Kürt hareketi ve ön-

derliği ile hesaplaşmalarında saygın, ilerici ve yetenekli müttefikler olarak kullanmak. Ne yazık ki, yüzyıllardır dolandırılı dolandırılı, dolandırılmak Kürtlerin artık neredeyse genlerine yerleşmiş. Bir yanda Türk solunda artık dolandıracak bulamayan sahtekar meczuplar, öte yanda da gelişen hareketi kendi çıkarları yönüne kanalize etmek isteyen Kürt oportünist ve döneklere akbaba gibi çöreklenmişler Kürtler'in üzerine. Of of dilemin li hewdikewa!

İşte memleketten dönekte manzaraları şimdilik bu kadar.

İkibin'e Doğru
26 Ocak 1992

"Sol"da Ayrışma

Bugünün aydın kuşağının önemlice bir bölümü ilk kariyerlerini 27 Mayıs ortamında yaptı. O dönemin kendine özgü "ilericilik" çerçevesinde oluşan bir sol söylemle birlikte, bu havadan etkilenmiş hocalarının gözetiminde doktoralarını yapan gençler,yeni yazarlar ya da yayıncılar artık "sol aydın" dünyasına adımlarını atıyorlardı. Solculuktan edindikleri ilk deneyimleri ise, son derecede olumluydu; kariyerlerini, prestijlerini ve mesleklerini, çevrelerini "solculuk"a borçluydular.

Bunların bir bölümü sonradan pabucun pahalı olduğunu anlayıp, özellikle 12 Mart'tan sonra asıl ait oldukları yere geri döndüler. Önemli bir bölümüyse, 1973 Ecevit MSP iktidarıyla esen havanın da etkisiyle "sol"da kalmanın şerefini yaşadılar.

Günümüze kadar temelde iki etmen "sol" aydın zümresinde yapay bir kalabalıklığın nedeni oldu. Bunlardan birincisi, Soğuk Savaş idi. Bu kutuplaşmada şu ya da bu nedenle, uluslararası politika gelişmelerinde, hiç kuşkusuz toplumsal prestij açısından çok daha avantajlı olan anti-ABD konumda yer alanlar, otomatikman "sol"un bir parçası sayıldılar. Aynı biçimde, genel toplumsal havaya uygun olarak "milli", "liberal-demokratik" ve "sosyal demokratik" nedenlerle Türkiye'nin ABD ve NATO ile ilişkilerini eleştirenler de "sol" sayıldılar. Bu tiplerin "solculuğu" başta TKP, tüm sol örgütlerce de pompalandı.

İkinci olarak, Türkiye'de sürekli olarak gerici sağ ya da askeri hükümetlerin varlığının sonucu olan modernleşme, gelişme, bağımsızlık ve demokratikleşme mücadelesi saflarında "liberal" ya da "sosyal demokrat" perspektifle yer alanlar da genel olarak "sol" cenah içinde sayıldılar. Bu noktada da sol örgütler kendi zayıflıklarını örtmek ve meşruiyetlerini güçlendirmek için bu tür aydınları olduklarından çok değişik bir "sol" yelpaze içine oturtular.

Böylece Türkiye'de bir tür yetiştirdi. Bunlar, kariyerlerini, saygınlıklarını, kazançlarını büyük ölçüde "solcu" olmalarına borçlu

olan önemlice sayıdaki bir aydın kastını oluşturan "solcu, ilerici, aydın" takımıydı. Düşünce itibarıyla tümüyle ait olmadıkları bir dünyada yaşıyor, gerçekte benimsedikleri bir dünyaya karşı garip müttefikleriyle birlikte savaş vermek zorunda kalıyorlardı. En zor olanı da bu hengameli, şizofrenik, çifte kişilikli yaşamlarında arada devletle karşı karşıya gelmek gibi bir konuma itilmek zorunda bırakılmalarıydı işçilerce ya da devrimci gençlik denen o garip müttefiklerince.

Şimdilerde yepyeni gelişmeler bu türü, bütün bir ömür boyu kaçındıkları bir sınava girmeye zorluyor, artık saflarını gerçekten belirlemek zorunda kalıyorlar. Bir defa, artık onlar yaşlandılar ve "sol"dan elde edebilecekleri her şeyi çoktan elde ettiler. Şimdi bu edindiklerinin tam çoluk çocuklarıyla tadını çıkarma dönemindeler. "Sol tüccarlığı" artık getirisi olmayan ve üstelik riskli bir uğraş oldu.

Ayrıca, soğuk savaş bitti. ABD'ye "milli", "liberal", "sosyal demokrat" nedenlerle karşı çıkmak insanı zaten otomatik olarak "solcu" yapmıyor. Artık kişiyi böyle bir tavra zorlayan bir çevre de pek kalmadı. Bu kolay kazanç ve kâr kapısı büyük ölçüde kapandı.

Şimdi Türkiye'de liberal ve sosyal demokratlar birlikte iktidardalar. Artık, bütün bir düzen ve devlet karşıda. Solculuk bunlara karşı çıkmayı gerektiriyor. Oysa, bu aydınlar artık sosyal demokrat hükümete dışı şımanlık yapmanın keyfini de çıkarmak istiyorlar; öyle ya bunca zorlu kavgadan sonra kemale ermiş yaşlarında bilgi ve deneyimlerini devletlerine sunmayacaklar mı?

Son olarak, bir başka gelişme daha sarstı "sol" aydın dünyasını. Şimdi Kürt sorunu da bir "turnusol kağıdı" işlevi görüyor, "solculuk" bu konuda düzene, egemen sınıflara ve onların devletine karşı alınacak tavra göre belirleniyor. Yani, artık solculuk zor zenaat oldu, bedeli arttı, avantajlı karşılığıysa yok oldu.

Dolayısıyla artık sol aydınlar dünyasında saflar yeniden ve gerçeğe daha uygun biçimde belirleniyor, maskeler düşüyor, herkes yerli yerine oturuyor ve "sol tüccarlar" iflas ve teslim bayrağını çekiyorlar!

Şimdi sol aydınlar arasında müthiş bir ayrışma yaşanıyor. Kimileri, "Soldan kopardığımızı zaten koparmıştık, artık yeter, bu bizim için bazen zahmetli ama sonuçta kârlı ve şanlı şerefli bir uğraş oldu, yeteri kadar üttük üteceğimizi" deme olgunluğu gös-

teriyor, sessizce asıl ait olduğu yere, egemenlerin dünyasına, devletin kucağına dönüyor.

Kimiyse hâlâ hem bu dünyada, hem cennette en iyi yerleri kapma alışkanlığından kopamamış. Hâlâ solculuğun rantını yemek istiyor, hâlâ bu tüccarlıkla insanları dolandırmayı hesaplıyor ama şimdi pabuç çok pahalı ve getirisi yok oldu ya, artık en ufak bir risk almak istemiyor, solculuğun asgari gereklerini bile yerine getirmekten kaçınıyor, hatta tümüyle sistemle bütünleşerek solculuğunu yürütmeye çalışıyor. Bunun için de arada "emperyalizm, demokrasi" gibi kavramları bol bol çarpıtıyor, hatta eskiden öğrendiği sol söylemi, Marksist literatürün sözcüklerini yaşamının bu geldiği evresinin en devrimci eylemi olarak kullanma cesaretini bile gösteriyor. Ama bunlar da bu kârlı ticaret yolunun sonuna geldiklerinin ayırdındalar, onun için de kendi kendileriyle kavga hâlideler, hırçın ve saldırganlar.

Bugünlerde sol aydınların dünyası ibret verici ayrışmaları yaşıyor. Bugünlerde maskeler düşüyor, tüccarlar iflas ediyor.

Bugünlerde sol aydın dünyası çok keyifli!

Gündem
8 Ekim 1992

Aydınlar, Kürt Sorunu Ve Devlet Güvencesi

Devlet güvencesi peşinde koşmanın bizim aydınımızın iflah olmaz bir tutkusu olduğu kanısındayım. Tabii bunun tarihsel, sosyolojik, ideolojik-kültürel nedenleri konusunda çok duruldu. Şimdilerde bu hastalığın yeni bir tezahürüyle karşı karşıyayız.

Biliyorsunuz, bir zamanlar Türkiye'de "sol"un toplumsal ağırlığı, "solculuğun" raconu, saygınlığı vardı. Ben iyi anımsıyorum, sağcı "aydınlar" okudukları gazeteleri saklar, AP'ye oy vermek ayıp sayılırdı. İşte o dönemlerde "solcu" olmak biraz da aydın sayılmanın gereği idi. Çoğu aydın işte bu rüzgarlara kapılmıştı o zamanlar. Bilirsiniz, aydınımız, içinde itibar bulacağını bilse mezara bile balıklama dalar!

Bugün artık yaşça ve başça kemale ve nedamete ermiş birçok aydınımız, o dönemlerde gençlik ateşiyle siyaseten uygunsuz davranışlarda bulunmuş, solculuk oynamıştı.

Bizim egemenlerin ikelliğini herhalde bu gazetenin okurlarına uzun uzadıya anlatmaya gerek yok. Bizim hödükler de her lafın altında vatan haini solcu aradıklarından hiç gereği yokken bir sürü aydının üzerine gitmiş, onları solculukla damgalamıştı.

Bizim solcular da az değildi tabii. Onların bir bölümü her liberali ve demokrati solcu ilan etmiş, güya aydını kullanmak uğruna böyle solcu aydın imalatında bulunmuştu. Bir kısmıysa, "Ha bugün, ha yarın iktidara geldik, geliyoruz" diye öyle hava pompalamıştı ki, iktidar vurgunu bir sürü aydın sol cepheye kapağı atmıştı.

Bilmem içlerinde meşum emellere alet edilmiş yeteneksiz muhterisler de var mıydı?

Diyeceğim, çeşitli nedenlerden dolayı aşağı yukarı her aydının başına o zamanlar böyle bir tatsızlık gelmiş, çoğu temiz aile çocuğu solculuk damgasıyla lekelenmişti!

Zaman geçip de aydın ayınca bir evhamdır basar zavallıyı.

Hakkındaki MİT raporu evhamı bir yandan, dost meclislerinde atılmış keskin nutuklar ya da Yaradan'a sığınılıp yazılmış mahut yazılar öte yandan, hayalet gibi izledikçe aydını, soğuk terler basmaya başlar her yanını. Artık en büyük korkusu geçmiş olan aydın, devletin keyfiliğini ve kısıcılığını da bildiğinden iyice bunadır.

Öte yandan, özellikle şimdilerde devletin yanında olmanın getirdiği mebzul miktarda avanta ve avantaj da vardır aydın için. Devletin kendisinin ve burjuvazinin eliyle sunabildiği olanaklar, hem çok artmış hem de çeşitlenmiştir. İç huzuru arayan aydın, onu bulduğunda bazı maddi, manevi hazlara ulaşacağını da duyumsar için için, gözücuyla bunlara da sulanır hafiften ve hız katar arayışlarına; artık temel sorunu bu gençlik ayıbından nasıl kurtulacağı, alındaki bu mahut lekeyi nasıl sildireceğidir.

Şimdi diyeceksiniz ki, "Canım dönsün işte, döndüğünü ilan ve ispat etsin tamam. Elin oğlu nasıl yapıyor bu işi, ortada bu kadar örnek varken?.."

İş o kadar kolay değil!

En zor olan da, temizliğini ispat etmektir; bunu için de devlete bir şeyler sunmak gerekir. Bir aydın için bu, genellikle, bürokrasinin ve burjuvazinin kadrolarının sahip olmadığı kimi yetenek ve becerileri devlet hizmetine sunmak biçimini alır. Bu arada, aydın, demokratiğine ve hatta mümkünse ilericilik ve solculuğuna da pek halel getirmeden yapmak ister bu işi. Bu, onu kullanacak olan yeni efendilerinin de işine gelir, dolandırıcılık daha devam etsin diye.

İşte, damgalanmış ya da damgalandığı kuruntusundaki aydın bir sigorta, bir meşruiyet dalı peşinde koşarken hep bir "milli dava" arar. Millî dava, her derde devadır.

Mesela kimi solcular nedamete ve kemale erdiklerinde "Kıbrıs davası"na bunun için sarıldılar, meşruiyete kavuştular. Daha sonraları kimileri aynı uyanıklığı "Ermeni davası" ile ilgili olarak göstermeye kalktılar.

Bizde dava biter mi?

Şimdiyse, "Kürt davası"yla yeni bir fırsat çıktı "meşru solculuk" peşindeki aydınlara. Osmanlı kalıntısı aydınımız için bu ne bulunmaz bir nimettir.

Artık sırtınızı devlete dayayarak solcu muhalefet bile ya-

pabilirsiniz!

Siciliniz de tertemizdir artık, milli deterjanla tüm lekelerden arındırılmıştır!

Bu aydınlar yatıp kalkıp Kürtlere dua etsinler; o çok aradıkları devlet güvencesini onlar sayesinde buldular.

Tabii karşılıksız vermek Tanrı'ya mahsustur, devlet de güvencesi karşılığında onlardan birazcık "aydın namusu" istemiş, çok mu?

Üstelik en kurnazları belki için için gülüyordur da; öyle ya, olmayan şey verilir mi?

Gündem
10 Kasım 1992

Yeni Devlet Görevlileri

Türkiye. "psikolojik savaş"ın eski kulağı kesiklerindedir; bu konuda soğuk savaş ustası, Pentagon mezunudur. Ulusal Güvenlik Devleti'nin karşılaştığı sorunlar farklılaştıkça; tabii "psikolojik savaş"ın unsur ve yöntemleri de değişiyor. İşin Kürt boyutunu en son gazetemizde M.Can Yüce yazdı. Ben de Türk boyutunu ele almak istiyorum.

Şimdilerde yeni koşullar ve hedeflere göre kimi kritik sektörlerde yeni görevler ve görevliler gerekiyor. Esas olarak "Kürt sorunu"na ayarlanmış psikolojik savaşın bugünlerde başlıca alanları üniversiteler, sendikalar ve yayıncılık sektörü. Kuşkusuz buraları Ulusal Güvenlik Devleti açısından her zaman önemliydi ve kışkırtma alanlarıydı, ama 12 Eylül'de fethedildikten sonra şimdi tekrar önem kazanıyorlar.

Buralar, Güvenlik Devleti'nin zayıf olduğu, görevliler açısından, standart bürokratları aşan özel beceriler gerektiren ve "sol" bir söylemin geçerli olduğu yerler. Yeni görevlileri; işte işin, yani psikolojik savaşın bu yanı belirliyor.

Buralarda pek öyle klasik çarpıtma, saptırma ve kışkırtma yöntemleri geçerli değil, hatta klasik "vatan, millet" edebiyatına dayalı taktikler ters bile tepebiliyor. Hedef, aydınlar, öğrenciler ve işçiler olunca tabii onlara göre de bir terminolojisi, jargonu olacak bu Güvenlik Devleti saldırısının.

Şimdi bu kritik sektörlerdeki özel becerilerle donatılmış görevliler, psikolojik savaşın "vatan millet" söylemini kendi müşterilerine karşı "sınıf, emperyalizm, demokrasi" üçlemesiyle değiştirerek görevlerini yerine getiriyorlar.

Aydınlar, öğrenciler ve işçiler psikolojik savaşın bu yeni görevlilerince yoğun bir anti-propaganda ateşine tutulmuş durumdalar.

Devlet sıkışmış, egemenler bunalımdayken, burjuvazi şövenizmi kışkırtıp kısıcılığa, şiddete, militarizme tek çare olarak sa-

rılmışken, bunlar, "Olup bitenler burjuvaziye yarıyor, devletin işine geliyor" diyorlar!

Düzen sarsılır, sistem iflas ederken ve işçi sınıfı için yeni mütefiklerle kurtuluşa giden devrimci olanaklar ortaya çıkarken, emekçiler ekmek, özgürlük, barış ararken, bunlar, "ekonomik durumu tam iyileşirken sınıf bölünüyor, zayıflıyor" diye yaygara koparıyorlar!

Sanki Türkiye'de demokrasi varmış gibi, bunlar, "Eyvah, demokrasi elden gidiyor, demokrat hükümet yıpratılıyor" diye ağlaşıyorlar!

Darbelerin tüm sınıfsal, ekonomik, toplumsal yönlerini yok sayıp, sorumlularını gözden kaçıracasına, bunlar, "Bu direnenler, ayağa kalkanlar yüzünden darbe olacak, bunlar demokrasi düşmanı" diyorlar!

"Aman, ayaklar baş mı olacak ne? Nerede teröre karşı devlet, hükümet, demokrasi? Herkes uslu uslu otursa sorunlar demokratik yoldan çözülür. Bu hak arama da nereden çıktı? Koşun teröristler her yanı bastı" diye çırpınıyorlar! Hani şu "Doktorum nerede?" diyen şarkı misali, bunlar da "Devletim nerede, demokrat hükümetim nerede?" diye her gün devrimcileri ihbar ediyorlar!

Türkiye, emperyalizmle el ele Kürdü Kürde kırdırıyor, bunlar "Emperyalizm Türkiye'yi bölüyor" diye feryadı basıyor! Türkiye gözünü dikmiş Musul'a, Kerkük'e, emperyalizm tüm Ortadoğu petrolünü denetimi altına almış, bunlar, "Emperyalizm petrol için Kürt devleti kuruyor" diye hayıflanıyor! Emperyalizm, Türkiye ile beraber Kürt işbirlikçilerini Kürt devrimcilerinin üzerine sürüyor, bunlar, "Kürt direnişçilerini emperyalizm Türkiye'ye karşı destekliyor" diye teori üretiyor!

Evet, kritik alanlarda, psikolojik savaşın yeni saldırıları için yeni görevler, yeni görevliler! Sol, ilerici bir söylem, saptırma, çarpıtma, kışkırtma!

Eskiden böyle sol yumruk gösterip arkadan sağ balyoz vurana kışkırtıcı ajan denirdi ve bunlar toplumun en süfli kesimlerinden seçilirlerdi. Şimdiyse, Ulusal Güvenlik Devleti ve burjuvazi yetişmiş elemanlar kullanıyor, özel becerilerle donatılmış kravatlıları seçiyor. Eskiden bir Mahir Kaynak vardı, herkes şaşırılmış kalmıştı; şimdi şöyle bir bakın etrafınıza, henüz yakayı ele vermemiş ne çok Kaynak göreceksiniz.

Tabii bunlar da hak ettikleri yanıtı alacaklar, hem de kışkırtmaya, kandırmaya, saptırmaya çalıştıklarından; bunların hakkından işçiler, öğrenciler, dürüst aydınlar gelecek!

Gündem
11 Kasım 1992

Bir Dönek Taktiği

Maşallah, memlekette çeşit çeşit dönek var; arsız, kurnaz, saldırganı, zeytinyağı gibi üste çıkan, donyağı gibi yapışkanı vs. vs. Sadece bir bölümü "Halt ettik, bulaştık bu işlere gençliğimizde" deyip köşelerine çekilmiş durumda, biraz mahçup, biraz tedirgin ve çokça da yainız. Ötekilerin topu birden ise uzunca bir süredir kendilerini palazlandıran militarizm ile emperyalizme sığınıp iyi ve dürüst ne varsa ona karşı saldırıya geçmiş durumda.

Bunların kullandıkları taktikler ise tabii meşreplerine göre değişiyor. Bu sosyalizmde ne varsa, en kaşarlanmış dönekler hâlâ o "solculuk" maskesini hiç çıkarmak istemiyorlar, bir türlü "Ben vazgeçtim, döndüm, sayım suyum yok" diyemiyorlar, bin dereden su getiriyorlar, solculuğa halel getirmeden dönmenin keyfini sürmek istiyorlar.

Şimdilerde bu gibilerin tuturmaya çalıştıkları iddia "sosyalizmin bittiği" safsatası. Öyle ya, "sosyalizm bitince" ondan dönmek de olmayacak. Hani neredeyse sosyalizmi suçlayacaklar, "Ah kalleş, bizi bırakıp da nerelere gittin?" diye. "Şu sosyalizm bir bitmeseydi de bizi görseydiniz, ne devrimler yapardık" diyen bir hava içinde hepsi bu tür döneklerin.

Ama ne var ki, bunlara göre, şu baş belası sosyalizm bitse de sosyalistler bir türlü bitmiyor! Etrafta hâlâ bir sürü inatçı, devrimci mücadeleyi sürdürüyor! Tepelenmesi gereken bir sürü haylaz, kalkmış, devlete, düzene, yedi düvele meydan okuyor, bir sürü iflah olmaz anarşist herkesin keyfini kaçırıyor! Sosyalizm de bittiğine göre, tabii bunlar sosyalist, devrimci filan da olamazlar!

O halde cümle döneklerin keyfini ve uykusunu kaçırın bu kâfirler kim?

Bunlara göre, sosyalizm bittiğine göre, bunlar olsa olsa eski sosyalistler, hayatlarının anlamı kalmamış, inandıkları dava çökmüş ve dolayısıyla da boşlukta kalmış devrimciler! Devrim artık yapılamayacağına göre de şimdi bunlar biten sosyalizm yerine ya-

şamlarına anlam katacak başka davalar aramaktalar; keratalar kaşınıyorlar, demokrasiyi de yaptıklarıyla tehdit ediyorlar, demokratik hükümetimizi de zora koşuyorlar, Yeni Dünya Düzeni'ni de bırakmıyorlar ki şu dünyayı düzlüğe çıkarsın!

Bunların şimdilerde yeni savları şu: "Sosyalizm bitti, eski sosyalistler de Kürtçü oldu!"

Bütün dertleri "Sosyalizm bitti" demek; böylece olmayan şeyden vazgeçmek, dönmek de ortadan kalkmış oluyor!

Bunlar en kurnaz dönemler. Akıllarınca diyalektik bir mantık yürüterek dehşetengiz kuramsal açıklamalar üretiyorlar, kendilerini temize çıkarıyorlar, sosyalizmi öteki dünyaya havale ediyorlar ve devrimcileri de bir güzel jurnalliyorlar; bir taşla kaç kuş! Hatta içlerinden, hızını alamayıp bütün olup biteni emperyalizmin oyunu, bütün devrimcileri de emperyalizmin aleti ilan eden akhevveler de çıkabiliyor.

Aslında dertleri "Sosyalizm bitti" dedirtmek. Böylece kendi dönemlikleri de buhar olup uçacak, vicdanları rahat edecek, itibarları iade olacak. Yani sosyalistler kalkıp da "Evet, sosyalizm bitti, biz de artık sosyalist değiliz, Kürtçüyüz, anarşistiz vs." dese, onlar bu saldırılarını durduracak, hatta hafiften destek bile verecekler, çünkü bütün dertleri sadece sosyalizm ile.

Ama bugün tüm dönemlerin üzerinde bir hayalet, gerçeğin bütün gökemiyle dolaşiyor: Sosyalizm bitmedi, sosyalistler yaşıyor, devrimci mücadele sürüyor!

Sistemin tüm saldırılarına, devletin, burjuvazinin ve emperyalizmin tüm militarizmine ve dönemlerin tüm kışkırtmalarına karşılık Türkiye'de sosyalistler var! Yani bu ülkede hâlâ insan onuru var, dürüstlük var, emeğin özgürlüğü ve insanın nihai kuruluşuna inanç var, kafa ve yürek var!

Yeni çağın sol görünümlü yeni dönemleri her ne kadar "Sosyalizm bitti" deseler de, gerçek sosyalistlerde kendi çirkin yalnızlıklarını ve ihanetlerini görüp öfkelenmeler de, devrimcilerde yitirdikleri onurlarını anımsayıp kinlenmeler de, hayat devam ediyor ve sosyalistler direniyorlar.

Para uğruna ya da korku belasına inançlarından vazgeçip dönenler, insanı insan yapan değerlerden kopan pişmanlar ve dolayısıyla da insana, gerçeğe, güzele, iyiye düşman olanlar, yaşamın anlamını yitirenler, mücadele edip boyun eğmeyenleri

gördükçe hasetten kuduranlar boşuna heveslenmesinler: Gerçekler devrimci ve gerçekler inatçı ve gerçekler ne güzel!

Sahte Papaların kendilerine verdikleri görevleri yerine getiren modern zamanların sahte papazları, ellerinde cehennemın anahtarları, beyhude kilitlemeye çabalyorlar insanoğluna cennetin kapılarını.

Oysa dünya, Galileo Galile'nin dediği gibi, 350 yıl önce de dönüyordu, şimdi de. Yaşamın anlamını yitirmiş dönemlerin sığındığı 12 Eylül'ün ya da Yeni Dünya Düzeni'nin çağdaş kiliseleri ne derlerse desinler, yine dönüyor!

Sosyalizm bitmiyor, sosyalistler tükenmiyor, devrimci mücadele sürüyor!

Emekçilerin kervanı kurtuluşa yürüyor!

Gündem
12 Kasım 1992

Psikolojik Savaşa "Sol"dan Katkı

Ben bu sütunda çok yazdım: Devlet; üniversiteler, sendikalar, yayıncılık gibi belirli alan ve merkezlerde belirli bir hedef kitleye, örneğin işçilere, öğrencilere ve aydınlara yönelik bir taarruzda bulunmak ihtiyacı içinde. Burada devletin iki amacı var; birincisi, bu alanlarda yandaş kazanmak, ikincisi de dezenformasyon kampanyası ile hiç olmazsa kafaları karıştırmak, halklar arasında düşmanlık tohumları ekmek. Bunun için de bu hedef kitleye onun anlayacağı dilden hitap edebilecek, o kitleyi tanıyan ve onlarca tanınan özel görevlilere gereksinim var.

Devletin bu ihtiyacına koşut olarak da bu tür özel görevler için gerekli becerilerle donatılmış ve çeşitli nedenlerle devletle işbirliği kurmak isteyen bir grup var. Bunlar genellikle "sol"cu aydınlar; gazeteci, yayıncı, sendika uzmanı, üniversite hocası vb. Bu solculardan istenen, döneklilik değil, tam tersine, bunların "sol" adına, sol bir söylemle ve solculuktan kaynaklanan itibarları ve inandırıcılıklarıyla hedef kitle üzerinde etkili olmaları bekleniyor. Bu tür ise resmi solculuk yapmanın, devlet güvencesinin, bu tür sol kariyerin nimetlerinden yararlanmanın açık göz adaylarından oluşuyor. Bunlar, hedef kitledeki duyarlılıkları saptayarak ve örneğin "emperyalizmin komploları", "sınıfsal analiz", "anti-milliyetçi" gibi hassas konuları demagojik bir biçimde kullanıp saptırarak devletin kendilerinden beklediğini yerine getiriyorlar.

Geçenlerde İzmir'de yapılan ekonomi toplantısında Başbakan Demirel bunlara yeni ve açık bir çağrı daha yaptı. Demirel açıkça, psikolojik savaşa "sol"dan katılım, destek ve katkı istedi, yeni bir tür pişmanlık misyonu için aleni davetiye çıkardı. Özetle Demirel, "istediğiniz ideolojiyi, görüşü savunun, yeter ki, milli birlik ve beraberlik konusunda bize yardımcı olun" dedi.

Demirelceyi, daha doğrusu istihbarat bölümlerinin dilini basit Türkçeye çevirirsek Demirel şunu diyor: "Biz solculuğunuza karışmayacağız, sosyalistliğinizi serbest bırakıyoruz, hatta bakın ben

size teminat veriyor ve hepinizi özendiriyorum, istediğiniz kadar solculuk yapabilirsiniz. Sizden solculuktan vazgeçmenizi istemiyorum, aksine sosyalistlik yapın diyorum. Bunun karşılığında, size verdiğim devlet güvencesi karşılığında, siz de bize yardım edeceksiniz, milli davada bize destek olacaksınız, serbest ve devlet güvenceli sosyalistliğinizi milli birlik ve beraberlik uğruna kullanacak, psikolojik savaşta devlete ve onun ilgili birimlerine yardımda bulunacaksınız. Milliyetçi sosyalistlere devletin kucağı ve nimetleri açıktır!"

Evet, milliyetçilik kaydıyla sosyalizm serbest, psikolojik savaşta devlete katkı kaydıyla sosyalistlik muteber!

"Kendinizi milli deterjanla yıkarsanız, devlet de sizi bağına basar" diyor Demirel ve bu yeni özel görevlilere en etkili "millimatik" deterjanı işaret ediyor: "Kürt halkının meşru taleplerine karşı, solculuk adına, milli birlik ve beraberlikle bölünmez bütünlük ilkesini hayata geçirin." Eski günlerdeki o çok korktuğunuz ve dünya nimetlerinden yeterince yararlanmanızı önleyen, yeni dünya düzeninin yükselen değerlerine intibakınızı engelleyen ve devletinize hizmet etmenizi güçleştiren kirli solculuk çamaşırınız da artık devletin ilgili birimlerince yıkanacak, vicdanınız kararırken onlar sakız gibi bembeyaz yapılacak!

Psikolojik savaşta iki tür pişmancı görevli var. Bunlardan birincisi, yüzünü ameliyatla değiştirerek toplum içine karanlık işlerini çevirsin diye kamuflajla sokuluyor. Bu ikinciler, yani özel görevlilerse aksine, maskelerini çıkartmadan, sahte sol makyajları tazelenerek öğrencinin, işçinin, aydının arasına sokuluyor yıkıcı faaliyetleri için.

Bunlar artık Demirel'in açık davetiyesiyle daha da aktifleşeceklerdir; bugünlerde psikolojik savaşa "sol"dan katkının artacağını, yıkıcı ve kışkırtıcı dezenformasyon faaliyetlerinin yoğunlaşacağını, "sınıf", "emperyalizm", "etnik milliyetçiliğin olumsuzlukları" vb. bir "sol" söylemle hedef kitleye yönelik "milli-istihbari-ajitatif" önlemlerin geliştirileceğini ve devrimcilere karşı karalama saldırılarına ivme kazandırılacağını bekleyebiliriz.

Bu sistem kendini yenileme, değişme, düzelme yeteneklerini çoktan yitirmiş; aslında mermer gibi katılığı, gücünden değil, iflah olmaz taşlaşmışlığından. Ne laftan anlıyor, ne sözden. Ne akıldan, ne vicdandan etkileniyor. Silahtan da anladığı yok. Yenildikçe, ka-

fasını vurdukça daha da saldırganlaşıyor.

İşte psikolojik savaşın bu yeni boyutu ve özel devlet görevlilerinin yayıncılık sektörüne, üniversite ve sendikalara sızdırılması da bu kirli oyunların ve pis savaşta inadın bir parçası.

Tabii bu özel görevlilerin defterini işçiler, öğrenciler, aydınlar dürececek, onları deşifre ve tecrit edecek, suratlarındaki maskeyi alaşağı ederek onların halkları birbirine kırdırma, düzene hizmet ve psikolojik savaşa destek çabalarını boşa çıkaracak.

Gündem
10 Ocak 1993

Her Gün Bir Şamar!

1980'lerin sonlarından başlayarak dünyadaki gelişmeler, kapitalizmin anlık utkusu, Körfez Savaşı'ndaki emperyalist yengi vs. her yerde müthiş bir ideolojik saldırının başlatılmasına zemin ve olanak hazırladı.

Kapitalizmin ve emperyalizmin küstah ideologları, kapitalizmin nihai zaferini, "tarihin sonu"nu bile ilan etme cüretini gösterdiler. Tabii onlardan cesaret alan bizim gibi ülkelerdeki cüce "düşünürler"de kendi çaplarında bir saldırıya geçtiler.

Asıl yozlaşmaysa, sol'un kendi içinde bu gelişmelere verilen tepkide görüldü. Sorunları ve bunalımı arttıran esas ta bu oldu. Sol'un bir bölümünde müthiş bir geri çekilme, giderek yılgınlık, sonuçta da döneklik egemen oldu. İşte bunlar eski inançlarına ve aava arkadaşlarına akıl almaz bir kin ve hınçla saldırmaya başladılar, tüm benlikleriyle kendilerini yeni efendilerine, burjuvaziye teslim ettiler. Kimi korkudan, kimi para ya da mevki hırsından, kimi de aslında belki hiç inanmadıkları ya da kavramadıkları "ideal"lerinin yıkılmasından duydukları düş kırıklığından önce kafalarını, giderek de yüreklerini sattılar, ruhlarını tutsak verdiler.

Sol'dan gelen dönekler, burada edindikleri kültür, bilgi ve deneyimi yeni efendilerinin emrine sundular. Bilim, kültür ya da sanat alanında artık gerileyen bir sınıf olarak yani değerler üretmekten âciz, geri ve bizim gibi ülkelerde de düpedüz ilkel burjuvazi de böylece bir kaynak bulmuş oldu.

Ne var ki, bir zamanlar doğruları savunup yaşamın yasaları yönünde etkinlik gösteren bu kişiler, yeni efendilerinin emrinde hayatla inatlaşmaya, yanlış savunmaya soyununca gerçekler karşısında apışıp kaldılar. Kuşkusuz, kendilerine verilen misyon gereği yanlış arsızca savunmaya devam ettiler, ama hergün de gerçeklerin, yaşamın şamarını yediler.

Şimdilerde onların ağababaları da artık "tarihin sonu"ndan söz etmiyorlar. Artık kimse yeni bir "barış ve refah çağı"na girildiğini

iddia edemiyor. Kapitalist metropollerin ideologları çoktan pes ettiler, "normal propaganda"larıyla iştiğal etmeye başladılar.

Bizimkilerse, arsızlıklarını cahilce sürdürüyorlar.

Kendi kafalarından uydurdukları değerleri, "çağın yeni değerleri" diye yutturma çabasındalar hâlâ. Kendinden menkul "doğru"ları hâlâ evrensel gerçeklikmiş gibi satıyorlar. Yeni patronlarının görgüsüzlüklerini "görgü", düzeysizliklerini "düzeylilik" gibi göstermeye çabalyorlar. İçine düştükleri ilkel pespayeliği "globalizmin yükselen kültürü" diye sokuşturuyorlar. Gelişmiş kapitalizmin ayağa düşmüş popüler geriliğini "ilericilik", insanı ahmaklaştıran kitle uyuşturucusu sektörünü "geleceğin yetkin insanının yaşam tarzı" diye tezgâhlıyorlar. Batı'nın ilkel ideologlarına bağımlılıklarını "zihni entegrasyon" diye sunuyorlar.

Bu bir zamanlar Sol'a sığınmış cahiller güruhu, görmedikleri filmin, okumadıkları kitabın eleştirisini yapıyor, elin üçüncü sınıf yazarını çağın filozofu diye tanıyor, 40'ından sonra gördüğü New York'a tapıyor.

Bunlar "sivilleşme" diye, varlıklarını borçlu oldukları militarizmin en bayağı propagandasını yapıyorlar.

Ve, solculuk yıllarında öğrendikleri ilerici, çağdaş bir söylemle en geriyi, en kötüyü pazarlıyorlar, arsız bir cüretle!

Yazdıklarına, sahnelediklerine, çalıp söylediklerine, dergilerine, televizyonlarına bir bakın hele. Hepsinin paçasından bayağılık, görgüsüzlük, ilkelik, zevksizlik akıyor mu?

Üstelik her gün yaşamdan, gerçeklerden bir şamar yiyorlar.

"Barış" diyorlar, bir yerlerde daha savaş patlak veriyor. "Refah" diyorlar, en güvendikleri yerlerde yoksulluk diz boyu onları yalanlıyor. "Gelişme" diyorlar, barbarlık uç veriyor. "Uyum" diyorlar, yaşamın yasaları çelişkiyi, çatışmayı dayatıyor.

Yaşamdan, gerçeklerden her gün bir şamar yiyorlar, çünkü gerçekler inatçı, çünkü gerçekler devrimci!

Yine de utanmıyorlar, yine de arsızlıklarını sürdürüyorlar; bilmem ki, bunlara daha ne demeli?...

Gündem
30 Temmuz 1992

Açık Kapı Dönekleri Nerede?

Amerikan emperyalizminin "açıkkapı" politikası, daha doğrusu dayatması şimdiye dek acaba kaç savaşa yol açtı, kaç can aldı, kaç ocak söndürdü? Kaç ülke ve kaç milyon insan bu politikanın sonucunda sürekli bir sömürü, bağımlılık ve baskı zincirlerine vuruldu, az gelişmişliğe mahkûm edildi?

Amerikan emperyalizmi, bu politikanın bir sonucu, serbest ticaret ve liberalizmin gereği olarak, örneğin Japonya'yı askeri kuşatma altına aldı; Japonların suçu kendileriyle ticaret yapmamaktı!

Emperyalistler, Çin'i de zamanında işgal etmemişler miydi? O zaman da gerekçe, Çin'in halkına afyon satılmasını engelleme suçu işlemesiydi!

Karar kesindi: Kapılar ticarete açılacaktı!

Kapılar ticarete açılacak ve böylece de serbest ticaretle dünyaya ebedi barış gelecekti! Her ülke uluslararası sömürüye sonuna dek açılacak ve barış olacaktı!

Aslında çok çok uzun bir süredir uluslararası politika, savaşlar ve diplomasi tarihi, ülkelerin büyük çoğunluğunun kapılarının emperyalist talan için bir avuç sömürücüye açtırılma kavgasının öyküsüdür. Aynı zamanda, yeryüzündeki bunca sefalet, bunca haksızlık ve bunca gerilik de insanlığın bu kavgayı yitirmesinin, yani kapıların açılmasının sonucudur.

Zaman oldu, insanlığın bir bölümü direndi, kimi kapılar emperyalizmin sömürüsüne kapandı. Sonucunda emperyalizm bu kapalı kapılara yüklendi durdu; hile ve desise, şiddet ve saldırı, her yol denendi, insanlığın tümü birden bu politikaya mahkûm olsun, başka bir yolun örneği yaşatılmasın, beynelmilel sermayenin kâr ve talan güdüsü tatmin edilsin diye.

Globalizm, açık kapı politikasının günümüzdeki adı ve utkusunun ifadesidir! Globalizm, burjuva enternasyonalizmidir!

Ne var ki, ele talkım veren emperyalistler kendi aralarında salkımlı yutmanın savaşını veriyorlar. Hani serbest ticaret ve açık ka-

pılar? Baksanıza son günlerde neredeyse ABD ile Avrupa birbirlerine girecekler. Açık kapı şampiyonları, birbirlerine karşı kapıları kapamanın mücadelesi içindeler!

Hani, 1917 ve İkinci Savaş sonrası kapatılanlar da dahil tüm kapılar ardına kadar açılacak ve globalizmle dünya yeni bir refah ve işbirliği çağına girecekti? Hani böylece sorunlar çözülecek, refah her yerde artacak, Ortadoğu'ya barış gelecek, insan hakları ve demokrasi egemen olacaktı? Hani, kapılar açılınca silahlanma harcamaları azalacak, açlık yeryüzünden silinecek, gelişme ve kalınma başlayacaktı? Yeni Dünya Düzeni'nin ideologları bizlere daha düne kadar bunları satmıyorlar mıydı?

Biz de diyorduk ki, "Hayır, ezen daha çok ezecek, sömürü ve baskı artacak, zengin daha zengin, yoksul daha yoksul olacak, ezenle ezilenin kavgası büyüyecek. Ezilenler kendi içlerinde ve aralarında çatışma ve şiddetin girdabına kapılacak. Ezenler arasında da yeniden paylaşımın kavgaları patlak verecek."

"Dinazorlar!" diyorlardı; "Tutucular!" diye üstümüze geliyorlardı; "Marksizm bitti!" diye saldırıyorlardı; "Emek öldü, yavaşın yükselen değerler!" diye bağırıyor; "Tarihin sonu geldi, kapitalizmin nihai utkusuyla sosyalizm düşü yok oldu!" diye haykırıyorlardı.

Şimdi her yerde çelişki, çatışma, şiddet var. Her yerde baskı ve sömürü kol geziyor. Yoksulluk ve gerilik okyanusları aştı, emperyalizmin kalesini de vuruyor. Yeni Düzen'in kurucu Rambo'su, bir zamanlar yoksul ve silahsız Arapları katledeken yere göğe koymadıkları başkanları Bush, ilk giden oldu. Emperyalistler birbirlerine giriyor. Avrupa kendi içinde kaynarken, Japonya'da ekonomik sorunlar artarken, birbirleri arasındaki ticari kavgada büyüyor. Döneklerin, yeniçağın cahillerinin iddialarının aksine, bütünleşme ve birleşme yerine daha şimdiden ticaret blokları, atomize olan bir uluslararası toplum ve tümüyle çağın dışına itilen yüz milyonlar ortaya çıkıyor.

Bu dönemler bir ara her yerde boy gösteriyorlardı; panellerde, dergilerde, burjuva basınında yeni "sol"un temsilcileri olarak az kötülük etmediler, kafaları az karıştırmadılar, sermayeye az hizmet etmediler.

Şimdilerde pek sesleri çıkmıyor bunların. Neredeler acaba? Sermayenin kendilerine verdiği hangi kuytuda pusudalar?

Hey döneker! Bilimsel ve teknolojik devrim çocukları! "Sosyalizm bitti, Marksizmden kurtulmak gerek" diyen ve "komünist" adının üstüne yatmakta inat edenler! Bize "Amerikan Barışı" nı çaktırmadan cicili bicili ambalajlarda satmak, önce Gorbaçov'u, sonra da Yeltsin'i pazarlamak isteyenler! Nerelerdesiniz?

Hayat her gün her alanda sizi yalanlarken sesiniz soluğunuz çıkmıyor, hey döneker, neredesiniz? Çıksanıza ardına gizlendiğiniz kapalı kapıların ardından, açsanıza kapıları. Açın ki, tartışmamıza devam edelim.

Yaşasın açık kapılar!

Gündem
24 Kasım 1992

Mega Sahtekarlık!...

Kapitalistler, başka kimi meslek erbabı gibi, asıl işlerini adıyla sanıyla söylemekten çekinirler. Kimi, yaptığı işin içyüzünü bildiğinden utanır, mesleğini söylemez, kimi de toplumsal vicdanda hoş karşılanmayacağından korkar da gizler zanaatını. Onun için kapitalist; işadamı, sanayici, girişimci vb. olur, kapitalizm de "hür teşebbüs", "piyasa ekonomisi", "karma ekonomi" vb. isimler alır.

Karşı devrimin bir başka evrensel taktiği de sosyalizmi sulandırmak, bir kavram kargaşası içinde muğlaklaştırmak, ona muz niyetine sahip çıkararak çarpıtmak, hatta kendine yabancılaştırmaktır; gerektiğinde de, bükemediğin eli öpmek misali, ona sahip çıkararak yozlaştırmak, özünden saptırmaktır.

Bugünlerde "mega" sözcüğü pek revaçta ya, hadi biz de onların dilinden söyleyelim: Bu, kapitalizmin mega sahtekarlığıdır!

Hatırlarsınız, solun revaçta olduğu bir dönemde kırk yıllık İsmet Paşa çıkıp "Ben kırk yıllık sosyalistim" dememiş miydi? Onu bırakın, Sakıp Ağa da "sosyalist" olduğunu açıklamamış mıydı bir tarihlerde?

En güzeli de Yavuz Çizmeçi'nin yaptığıydı: O da "Marksizm dünyayı değiştirmek demektir, şimdi ben de Karadeniz'de somon yetiştirip orayı değiştiriyorum, yani solculuğuma devam ediyorum" demişti!

Bilirsiniz. Amerika'da da Cumhuriyetçiler sağcı, Demokratlar da solcu bilinir! Yani Truman, Kennedy, Clinton vs. solcudurlar! Orada liberale solcu denirken, bugünkü Rusya'da da Yeltsincilere solcu, komünistlere de sağcı, hatta muhafazakâr denmekte!

Döneklerin önemli bir bölümü de sosyalizmle hiçbir ilgileri kalmadıkça, hatta ona giderek düşmanlaştıkça, solculuktan vazgeçemezler, "gerçek sol"u savunduklarını iddia ederler. Düzene entegre oldukça ve onun adına sosyalizme savaş açtıkça, içerden vurmakla görevlendirilenler dehşetli solcu kesilip sosyalizme kötülük yapan sosyalistleri eleştirmeye başlarlar!

Kapitalizm, bir türlü soldan vazgeçemez. Sol olsun da sahtesi olsun, yeter ki sol olsun!

Bugün Türkiye'de de örneğin Baykal ve CHP'si solcudur! Düzene sadece birey olarak solcu aydın, solcu gazeteci, solcu sanatçı değil, solcu parti de lazım ya, alın size istediğiniz kadar sol parti: SHP, DSP, CHP, hatta ANAP içinde, DYP içinde sol kanatlar! Askeri cunta bile 1980 sonrasında bir sol parti isteyip kurdurmadı mı?

Geçenlerde bir dergide de Nobel ödüllü ünlü liberal Amerikalı iktisatçı Kenneth Galbraith, yazısında kendinden "biz solcular" olarak söz ediyor!

Solculuk yeniden revaçta demek ki; güler-yüzlü kapitalizmi emekçilere illa solculuk diye yutturacaklar.

Eee, bu solculuk için de Marx'a ya da Lenin'e ne gerek var ABD'nin eski Hindistan Büyükelçisi ve Nobel sahibi Galbraith öne sürülecek elbette! Aslında Marx, Lenin gibiler solcu falan da değil; öyle ya, Sakıp Ağa'lar, Baykal'lar, Galbraith'ler varken... Şu zavallı açlara yardım elini uzatan Amerikan askerleri de tam solcu değil mi?

TÜSİAD'ın yıldızı Baykal solcu; onunla hemen her konuda aynı düşünen bluejean arkadaşı Yılmaz'a da işbölümünde liberallik düşüyor! Ecevit solcu; Türkeş ise, aynı senaryoda aşırı sağcı! Erdal İnönü ile aslan sosyaldemokrat SHP'li bakanlar ise, dünyada tek; onlar hem solcu, hem sağcı, hem SHP'li, hem DYP'li!

Karma ekonominin adı solculuk ya, hadi şimdi gelsin serbest piyasa. O olmadı, hadi solcu Keynes'e dönelim, sonra sağcı Friedman'ı deneriz.

Ne güzel değil mi? Kapitalizm, karşımıza binbir suratla çıkıyor. Daha da akıllısı, bir politikası iflas ettiğinde suçu sola yükliyor ve bir başka versiyonu alternatif olarak sunuyor, onun da suyu çıkınca gelsin yine sahte sol görünümde bir başka kapitalist yurtturmaca!.. Sahtekarlığın devridaim makinesi ve gerçekten megası.

İşte şimdi de sağcı Bush gitti, solcu Clinton geldi. Solcu İnönü de zaten iktidarda, öteki iki solcu Ecevit ve Baykal da hazır bekliyor. Aslına bakarsanız etrafta solcudan geçilmiyor. Herkes sosyalistleri soldan eleştiriyor, sınıfsal yaklaşım ve emperyalizm teorileri gırla gidiyor!

Bozacının şahidi şıracı: Şimdi solcular, Keynes'i ve Galbraith'i

öne sürüyorlar.

Eh, sağcılara da Marx ile Engels kaldı! Ama onlar da artık muhafazakâr ve dolayısıyla "out". Şimdi Mesut Yılmaz gibi yenilenmeci sağcılar "in"; Özal da onların sol kanadı!

İş gücü satış ya, kapitalizm tüm unsurlarıyla, kurumları ve ideolojisiyle, propagandası ve politikasıyla, ajanları ve aydınlarıyla, gereğinde sol kisvesi altında da mega sahtekârlık pazarlıyor.

Bunlar bizi ve emekçileri mega dangalak sanıyor galiba!

Düşüşleri de, sahtekârlık ve dangalaklıkları gibi, mega olacak mega!

Gündem
19 Aralık 1992

Uşak!

O'na dönekt diyorlar. Oysa, doğru değil bu. O bir şeylere hiç inanmadı ki, bugün dönmüş olsun.

O, görüntüsüne özen gösteren bir uşaktır sadece. O zamanlar da, uzun saçları, bıyığı, evinin duvarındaki posterlerle çevresindeki güçlülere uşaklık ediyordu, o kadar.

O hep görüntülerin sığ görgüsüzlüğünde kimilerine yararlanmaya çabaladı durdu; görmediği filmin eleştirisini yazdı, okumadığı üçüncü sınıf yazarlara büyük filozof diye atıflarda bulundu, bıyığıyla devrimci, onu kesince de çağdaş olduğunu sandı.

Özal'ın ölümünden sonra kime kapılanacağını merak ediyordum; malum uşaklar uzun süre efendisiz kalamazlar. Ruhunu, onurunu, haysiyetini daha önce elden çıkarmıştı, satacağı bir şeyi de kalmamıştı, sonunda bir bıyığı vardı, şimdi yeni efendisi için onu da feda etti.

O, medyasının yüz karası, düzenin iç oğlanı, yeni düzenin bu kalemunu, kapıkulu. Adı, medyada yağdanlıklığın simgesi olmuş, kendisi kişiliksizliğin etten kemikten örneği.

Oysa o, haddini bilmeden, ne oldum delisi olup da küfrettiklerine sonradan patron talimatıyla övgüler düzüp, tükürdüklerini yalamakla maruf, kursağı kendi safrasıyla dolu.

O bir uşak... Kişiliksiz, görgüsüz ve cahil... Ruhundan başlamış, kalemiyle devam etmiş, bıyığını bile satışa çıkarmış yeteneksiz muhteris... İflas etmiş yağ tüccarı...

Şimdilerde, uğruna ruhunu sattıklarını, çok çok önceden ellerinin tersiyle itenlere içine düştüğü çukurdan sataşüyor. Sürünerek bile değil, efendilerinin paçalarında taşınarak çıkarıldığı yerlerden uçan kartallara küfür ediyor aklınca.

Uşaklığın ve satılmışlığın alçaklarında kendini doruklarda sanıyor, güç ve paranın sığınak yaptığı sığ kıyılarında, okyanusların özgürlüklerinde pupa yelken yol alanlara hırçın bir hasetle nefret kusuyor.

O bir uşak...

Yarın gün döner, dün tükürdüklerini yaladığı gibi, o zaman da kustuklarını yer.

O bir uşak...

Elde avuçta ne varsa satmış; meslek haysiyeti, kişilik, onur... En son bıyık da gitti...

Aynaya bakmak kolay mı her sabah? Ya insanların yüzüne? Hele kendi kuşağının kişilik pazarında görücüye çıkmamış, satılık ahlak çarşısında tezgâha düşmemiş, efendi tanımamış, boyun eğmek bilmemiş ve hep ayakta kalmış insanlarından gözlerini kaçırmak zorunda kalmak utançla, kolay mı?

O, aynı zamanda , haddini bilmez bir uşak. Diyor ki, bu ülkede ya benim gibi alçalmayı seçeceksin ya da sana yaşamak haram, bir kuytuda, dağlarda, hapiste öldürülmen gerek. Düzen dayatıyor: Ya uşaklık, ya kurşun! O uşaklığı seçmiş. Ve öte yanda uşaklığı reddedip öldürülenler hunharca... Bu utanmaz uşak onları da onursuz kalemine dolamış, belli ki, ar peçesini de bıyığıyla birlikte söküp atmış don yağı bulanmış yüzünden. Ve dayatıyor: Ya uşak olun ya ölün, diye.

Aslında o bir akrep...

Ruhunun derinliklerindeki utancından, her sabah kendini sokuyor, aynaya her bakışında kendini zehirliyor...

O bir akrep... Her sabah aynaya bakarken, gün ışığında ve okurken kuşağının zincir tanımaz temsilcilerinin özgürlük şarkılarını, sokuyor kendini...

O bir akrep... Ölüyor günde kimbilir kaç kez ruhunun derinliklerindeki utancın zehirinden...

Aydınlık
23 Haziran 1993

Medyadaki Yozlaşmanın Nedenleri

Gazetelerden televizyona kadar medyada korkunç bir çürümenin yaygınlaştığını, meslek ahlakının, gazetecilik onurunun ayaklar altına alındığını hergün izliyoruz. Bugünlerde de, devlet basını, Genelkurmay'ın "topyekûn savaş" direktifiyle yeni haklikler peşinde.

Bugün Türkiye'de burjuva basını, insan zekasına ve bilincine arsızca saldıran, haber ve bilgi edinme hakkına tecavüz eden saptırma ve çarpıtma uzmanlarının tasallutu altında çürümekte. Bugün Türkiye'de medya, militarizmin, para ve güç odakları ile emperyalizmin emrinde tüm değerleri aşındırmaya, ülkenin geleceğini tahribe yönelik bir emek ve kültür düşmanlığı içinde.

"Bu zaten hep böyleydi, medya her zaman gerici burjuvazinin ve emperyalizmin emrindeydi" ya da "Medya, meslekten gazeteci olanların yerine, giderek işadamlarının eline geçti, holdinglerin sahipliğinde de doğal olarak bu duruma düştü" savları, doğruları içermekle birlikte, bu korkunç yozlaşmanın tüm nedenlerini açıklamıyor bana göre.

Türkiye'de basın hiç bugün olduğu kadar meslek şeref ve hayiyetinden uzaklaşmamış, halka karşı bu denli korkunç bir saldırıya geçmemiş, gerçeğe hiç bu kadar düşman olmamıştı. Değişik görüş ve demokratik taleplerin eskiden düzenin militarist sansüründen geçme imkanı bulabildiği dönemler yaşanabilirdi; karanlık yine vardı ama şimdiki kadar koyu ve kalıcı değildi. O dönemlerdeki gazeteciler arasında patronun ve devletin tüm baskılarına karşın kaleminin namusuna sahip çıkan çok sayıda basın emekçisi vardı ve onlar bugünkü kadar dışlanmış, tecrit edilmiş, etkisizleştirilmiş değillerdi.

Bence medyadaki yozlaşmaya, holdingleşme mikrobonun öldürücü etkilerine ek olarak bir başka açıdan daha bakmak gerek.

12 Eylül'de zoru görünce düzene teslimiyeti seçen devrim kaçkamlarıyla şu ya da bu ölçüdeki "solcu"ların uşaklıklarının sınırı ol-

madığını en çabuk basına el atmış patron takımı farketti ve hala "kalemin namusu" gibi köhne değerlere sahip gazeteci kuşağı yerine pazardaki bu yeni malı ikame etti. Zamanla bunlara dönekliğin para ettiğini gören başka uyanıklar da katıldı. Üzüm üzüme baka baka karardı ve medya koyu bir karanlığa gömüldü.

İşte medyadaki yozlaşmanın asıl nedenlerini burada aramalı...

İdealizminin ve gençlik düşlerinin en güzellerini yitirmiş, daha doğrusu satmış birinin artık insan değerlerine saygısı kalabilir mi? Medyadaki gördüğümüz bu her tür insani değere saldırışta dönek nihilizminin etkisi yok mu?

Emek ve demokrasi yandaşlarına medyada hergün gördüğümüz saldırıda döneklerin eski günlerine duydukları kinin ve hâlâ o inançlarda başı dik yürüyen eski yoldaşlarına karşı ruhlarını kemiren hırçın hasetin payı yok mudur?

Geldiği yerin tümüyle sermayeye ve güç odaklarına boynu bükük hizmete bağlı olduğu, tadına varılan olanakların dönek saldırırganlığı karşılığı verildiği ve artık sığınılacak yerin, tutunacak dalın kalmadığı gerçeği medyadaki çığırta uşaklığı izah etmiyor mu?

Medyadaki çürümenin döneğin kaçınılmaz kişilik kaybı ve karakter bozulması ile ilintisi yok mu?

Medyadaki militarizm sözcülüğünde, dönekteki kendisine yolların 12 Eylül'de açıldığı bilincinin etkisi olmaz olur mu? Karanlık çıkarların savunuculuğunu yapmak, döneğin dış karanlık odaklarla çıkar ilişkilerinin ve yerli-yabancı istihbarat örgütleriyle işbirliğinin doğal sonucu değil mi?

Eline geçirdiği eski sınıf düşmanını, ya da ihanet etmiş sınıfaşını, bütünüyle kişiliksizleştiren, ruhunu bile çürüten, ondan hergün yeni bir alçaklık akrobasisi isteyen, sadakatının kanıtını bekleyen patron intikamcılığının bir dönekte yarattığı ezik teslimiyetin, medyada hergün gördüğümüz bulantı veren sınırsız yağdanlığın temel nedeni olduğu söylenemez mi?

Bence şimdilerde medyada hergün tiksintiyle izlediğimiz şey, onu ele geçirmiş dönekliğin acınası sefaleti ile emeğe ve kültüre karşı iflah olmaz düşmanlığıdır.

Aydınlık
22 Temmuz 1993

Kürt Sorunu

Kürtleri Desteklemek: Neden Ve Nasıl?

Bana çok sorulduğu için, Kürt sorunundaki görüşlerimi, nedenleriyle birlikte, bir kez daha, basit, ama sistematik bir biçimde anlatmak istiyorum.

Bir insanın ilk olarak yanıtlaması gereken soru, "Kürt ulusal hareketini destekleyip desteklemediği"dir. Ben, üç temel nedenden dolayı Kürtleri destekliyorum.

Birincisi, bu desteğin insan olmanın doğal bir sonucu olduğu kanısındayım. Kürtleri, herşeyden önce insan olduğum için destekliyorum. Tabii buradan, hareketin karşısında olanların "insan olmadıkları" gibi, kimi demagogların aklına gelebilecek bir sonuç çıkmaz. İnsan var, insancık var. Ben insandan söz ediyorum.

İkinci olarak, Kürtlere yapılmış ve yapılmakta olan hak-sızlıkların sorumluluğunu yüklenmesi gereken Türk halkının bir mensubu olarak da Kürtleri destekliyor ve sorumluluğumun gereklerini böylece yerine getiriyorum. Ayrıca, Türk-Kürt kardeşliğine inandığım için de kardeş halkı destekliyorum. Tabii Türk halkına mensup olan herkesin otomatik olarak Kürtleri desteklemesi diye bir şey de söz konusu olamaz. İlerici, demokrat Türk var, şovenist, gerici Türk var.

Üçüncü olarak da, bir Marksist olarak, daha doğrusu Marksist olduğum için Kürt hareketini destekliyorum. Bu açıdansa, Kürtlere verilecek destek açısından bir belirsizlik söz konusu olamaz. Bir kişi, şayet Marksistse ezilen ulusun kurtuluş mücadelesini destekler. Dolayısıyla, "emperyalizm, burjuvazi, sınıf, işçi sınıfı" gibi bir söylem kullansa da, Kürt hareketini desteklemeyenler Marksist olamazlar; bu gibiler aslında sahte sosyalistlerdir, Marksizmin tüccarlarıdır ve adını kirletmektedirler, onların maskeleri her fırsatta düşürülmelidir.

Benim açımdan, ayrıca, Kürdistan ve Kürtlerle olan kişisel ve ailesel bağlarımın da bu destekte bir ilgisi olduğu haklı olarak düşünülebilir ama bu tali bir nedendir, hiç kuşkusuz yukarıda say-

diğim üç unsur gibi belirleyici değildir.

Kürt hareketini desteklemek sorunu burada bitmez ve tabii böyle bir genellemenin soyutluğunda sis perdesi gerisine itilemez. Bu noktadan sonra, Kürt halkım ve ulusal hareketi somutlamak gerekmektedir. Bu da politik öncünün, politik temsilcinin, yani önderliğin belirlenmesini gerektirmektedir. Hemen ekleyeyim; bunu yapmak, politik ve ideolojik olarak o öncünün her görüşünü ve yaptığını onaylamak anlamına gelmez. Yapılması gereken, herhangi bir değer yargısında bulunmaksızın, Kürt halkının temsilcisini saptamaktır.

Bu konuda bir-iki örnek verilebilir. Örneğin, "Bugün Türkiye'de sendikalı işçi kesiminin oylarını SHP alıyor ya da büyük burjuvazinin desteği ANAP ile DYP arasında bölünüyor" demek kişiye bir politik angajman getirmezse veya "FKÖ, Filistin halkının meşru temsilcisidir" yargısına varmak insanı FKÖ ideolojisinin yandaşı yapmazsa, aynı biçimde, Kürt halkının temsilcisini belirlemek de benzer politik anlamlar getirmez. Kimsenin böyle bir sonuçtan korkması gerekmez. Yapılan, sadece nesnel bir belirlemedir.

Tabii, bu konuda, çok sayıdaki Kürt örgütünün varlığına işaret etmek ya da Kürtlerin temsilcilerini seçimler yoluyla belirlemesinin önündeki engellere sığınarak, demagojik sonuçlara ulaşmak yanlış olur.

Ben, kendi payıma, Kürtlerin meşru hakları için mücadele eden tüm Kürt örgütlerine saygı duyuyorum ve onların aralarındaki mücadelede taraf olma hakkını kendimde görmüyorum. Bununla birlikte, çeşitli göstergelere bakarak da asıl öncüyü ya da temsil gücüne sahip olanın belirlenebileceğini düşünüyorum. Devletin kamuoyuna sızan değerlendirmelerinden en üst düzeydeki devlet yetkililerinin açıklamalarına, Kürt halkıyla doğrudan yapılan temasların sonuçlarından bu konuda araştırmalar yapan yerli, yabancı gazeteci ve gözlemcilerin bildirdiklerine ve çeşitli kamuoyu araştırmalarına kadar uzanan birçok veri, bize politik temsilci olarak Kürdistan İşçi Partisi'ni (PKK) gösteriyor. Beğenelim, beğenmeyelim Kürt gerçekliğinin bir temel gerçeği de bu. Filistinliler için bir zamanlar Al Fateh ve şimdi de FKÖ neyse, bugün Kürt halkı ve direnişi için de PKK odur. Bu gerçeğin kabulü, dürüstlüğü de, bilimin de, Kürt kurtuluşuna verilecek desteğin iç-

tenliğinin de doğal, kaçınılmaz sonucu ve göstergesidir.

Şimdi sıra, hareketin yöntemleri konusunda alınacak tavra gelmektedir. Biliyoruz ki, bugün yöneme ilişkin iki ölgü ortaya çıkmaktadır: Kürt hareketi illegal çalışmaktadır ve silahlı şiddet uygulamaktadır.

Ben bu iki yöntemi de ilke olarak benimsemiyorum. Hayatımda hep açık ve yasal yolları seçtim ve silahlı şiddeti hiç yeğlemedim.

Fakat bu kişisel tercih tek başına fazla bir anlam taşımaz. Bu konularda, Marksist bilimin temel öğretilerine başvurmak gerekmektedir. O da görüntünün ardındaki özü, gerçeği aramaktır.

Yöntem sorununa bu perspektifle baktığımızda, önce, illegalitenin Kürtlere devlet tarafından dayatıldığını görürüz. Dolayısıyla da, sorumluluk Kürtler'de değil, devlettedir.

Silahlı şiddet konusunda da, devletin Kürtlere politik, demokratik, barışçıl yolları tıkadığını görmek için allame olmaya gerek yoktur. Bu yolların kapalı olduğu durumlarda, sosyolojik ve politik bir gerçeklik olarak, silahlı şiddete başvurulduğunu tarih de yazıyor, bugün hayat da gösteriyor. Şayet Türkiye'de devlet, Kürtlere demokratik ve barışçıl kanalları açar da önderlik buna rağmen silahlı şiddette ısrar ederse, o zaman sorumluluk da onun olur kuşkusuz. Ama bu yollar kapalıyken, ben kendi payıma, her kan aktığında derin bir üzüntünün yanı sıra tetikte kıyıcı Türk burjuvasının kanlı elini görüyorum. Üstelik, öncünün politik çözüm yollarını yeğlediğini ve bunun için gerekli esnekliğe sahip olduğunu görmek de mümkündür. Aksini kanıtlamak devlete düşer ve bunun yolu demokratik yolları açmaktır.

Tartışılması gereken son noktaysa, hareketin nihai amacına ilişkindir. Bu konuda asıl söz ve karar hakkının Kürt halkında olduğunu öncelikle kabul ediyorum. Ben bu aşamada sadece, Kürtler'in ayrılma hakkından üniter bir devlet içinde eşit olarak yaşama tercihine kadar uzanan geniş bir yelpazede kararını özgürce verebilme koşullarının yaratılmasının mücadelesine destek oluyorum. Günü geldiğinde ve bana sorulduğunda o günün koşullarına göre oluşmuş kendi görüşümü ve önerilerimi de tabii belirtirim. Şimdi ilk yapılması gereken, asıl söz sahibinin bu hakkına saygı göstermektir.

Bu uzun yazıyı, kimi zaman müstehzi bir biçimde, bazen de

aşırı bir saldırganlıkla beni bu konuda eleştiren ya da görüşlerimi öğrenmek isteyen, benimle hesap sorarcasına tartışan, haksızlıklarının rahatsızlığı ve maskelerinin düşme korkusunun hırçınlığıyla bana sataşan kimi "dostlar"a son bir yanıt olsun diye yazdım. Kimbilir, belki bazılarına doğru bir perspektifi göstermesi açısından bu çabam yararlı da olabilir. Umarım, artık benimle özel masalarda tartışma yerine onlar da saflarını açıkça belirler ve hepsinin eli kalem tuttuğuna göre, kendi görüşlerini kamuoyuna nedenleriyle birlikte açıklarlar.

Ben, safımı ve tavrımı çoktan belirledim, açıkladım.
Ve ruhumu kurtardım!

Gündem
15 Eylül 1992

Kürtçülük?...

Osmanlı'da oyun çok! Şimdilerde bir de "Kürtçülük" çıktı. Kürtlerle ilgili olarak kim ağzını bir parça olumlu yönde açarsa sağcısıyla, sahte solcusuyla koro feryada başlıyor: "Kürtçülük!"

Ne demek Kürtçülük? Kimse kullandığı bu kavramın tanımını yapmıyor. Dolayısıyla, bu da bize düşüyor. Gelin netliğe kavuşturalım bu sıkça kullanılan sözcüğü ve böylece de "kurdun dumanlı havayı sevmesi" ya da kimilerinin "bulanık sularda avlanması" gibi, kavramların da muğlaklıktan yararlanılarak kötüye kullanılmasını önleyelim.

"Kürtçülük" kavramının Kürtlerin ulusal mücadelelerini ifade ettiğini söylemek kuşkusuz mümkün değil; kavramı böyle kullanmak, onu kötüye kullanmakla eşanlamlı. Ben hiç Filistincilik, Angolacılık, Cezayircilik ya da Vietnamcılık diye bu halkların kuruluş-mücadelelerini ifade etmek anlamında bir söz duymadım.

Kürtlerin ulusal-demokratik meşru haklarının savunulmasını "Kürtçülük" olarak adlandırmak da pek anlamlı değil.

Bu durumda olsa olsa "Kürtçülük" sözcüğü ile, milliyetçi, hatta şöen, faşizan bir anlayış ifade edilmek isteniyor. Galiba "Türkçülük" kavramının olumsuz imajından yararlanılmak ve demokratik, sosyalist ve yurtsever Kürt oluşumlarıyla onlara destek veren Türk ilericileri karalanmak isteniyor.

"Kürtçülük" kavramı Türkiye'de o denli yaygın bir biçimde ve Kürtlerle ilgili her olumlu görüş sahibine ilişkin olarak kullanılıyor ki, sanki Kürtlerin haklarını savunan her kişi ve kurum, kaçınılmaz ve doğal olarak milliyetçi, şöen, faşizan, dolayısıyla da tabii anti-sosyalist, emperyalist işbirlikçisi vs.

Kürtlerin meşru, demokratik ve ulusal haklarını savunmak neden Kürtçülük olsun ki? Örneğin Bulgaristan'daki Türklerin haklarını savunmak Türkçülük, ya da Nahçıvan Azerilerinin haklarından yana çıkmak Azericilik midir ki bu da Kürtçülük olsun?

Üstelik Türkiye'de Kürtçülük, Kürtler arasında son derecede

marjinal bir konumdadır. Tabii ki Kürtler arasında Kürtçüler, yani ilkel milliyetçi ve şövenistler vardır. Tabii "Ezilen uluslar içinde şövenistler olamaz" diye bir yasa yok. Şöven-milliyetçi Kürtleri çevremizde görmek mümkün. Hiçbir halk bu menhus mikroba karşı bağışıklık kazanmış değil henüz.

Bununla birlikte, Türkiye'deki Kürtlerin ana politik oluşumları ve Kürt halkının çok büyük bir çoğunluğu ve onların meşru politik önderliği açık, kesin, net bir biçimde bu tür bir milliyetçiliği reddetmekte, onu mahkûm etmekte, onunla ciddi biçimde mücadele etmektedir. Bu durumda, halkların kardeşliğine inanan ve onun her türlü kışkırtmaya karşın zedelenmemesine özen gösteren, enternasyonalist, demokratik, devrimci ve yurtsever Kürt hareketi ve önderliğiyle Kürtlerin meşru haklarını savunan Türk devrimci ve demokratlarını "Kürtçülük" yaftası ile karalamaya kalkmak, tam bir saptırma, çarpıtma, kışkırtma olmakta ve giderek de psikolojik savaşa gönüllü bir katkıya dönüşmektedir.

İşin bir başka yönü daha vardır: Bugün asıl "Kürtçü" tanımlamasına layık Kürt burjuva milliyetçi ve şövenistleri, Türkiye ile, ABD ile, emperyalizm ile işbirliği yapmaktadır, en azından devrimci yurtsever Kürt hareketi ile kıyasıya mücadele etmektedir! Bu açıdan bakınca "Kürtçülük", Türk milliyetçileri açısından bir doğal müttefik durumundadır!

"Kürtçülük" karalamasıyla ilericilerin kafalarını karıştırmak isteyen ve Kürt halkının büyük çoğunluğuyla onun önderliğine ve Kürtlerle dayanışma içindeki Türk ilericilerine kara çalmaya yeltenenler, aslında psikolojik savaşta sisteme katkıda bulunmaktadırlar. Bir yanıla da Türkler açısından, Kürtlerle dayanışmayı sosyalist, ilerici, demokrat olmanın kaçınılmaz gereği olarak değil de Kürtçülüğün peşinde aldatılmanın bir sonucu olarak göstermek istiyorlar.

Bakın, barikatın bir yanında Kürtçülük yok, yurtseverlik var! Kürtçülük yok, devrimci dayanışma var! Kürtçülük yok, sosyalizm var! Kürtçülük yok, eşitlik, kardeşlik, özgürlük ve her şeyden önce de insan var!

Saflar artık belirlendi:

Düzenin ardında, Türkçülerle Kürtçüler bir arada, Çekiç Güç'le kol kola!

Karşılarındaysa Kürt yurtseverleriyle Türk devrimcisi omuz

omuza, ilericiler, demokratlar, halklar yan yana!
Gerisi iftira, mugalata, safсата!...

Gündem
28 Kasım 1992

Çözumsuzlük ve Çözüm

Kürt sorunu bütün yakıcılığıyla toplumsal gündemi belirlemeye devam ediyor. İnsanlar ölüyor, şiddet tırmanıyor, taraflar sertleştikçe çözümsüzlük ve karamsarlık duygusu egemen oluyor. Bu arada en kötü olasılık, bir Türk-Kürt düşmanlığı ve halklar arasında çatışma olasılığı da gittikçe güçleniyor. Her iki tarafta da gözü yaşlı analar, babalar ister istemez karşı tarafın insanını daha da suçlar hale geliyor.

Ne yapmalı? Ne yapmalı da bu kanı durdurmalı, bu şiddete bir son vermeli, halkları birbirine düşman edecek gelişmelere bir set çekmeli?

Biz hemen her gün bu sorunu yazıyor, barış arayışlarına bir katkıda bulunmaya çabalıyor, adil ve barışçıl bir çözüm için alternatifler bulmaya çalışıyoruz, gerçeği anlatmayı deniyoruz. Temel derdimiz barıştır, halkların birliği ve kardeşliğidir, adil bir çözümdür.

Bu açıdan ilk yapılması gereken, sorunun iyice anlaşılmasıdır.

Bakın, bugün 30 milyon kadar Kürt yaşamaktadır beş ülkede. Bunların çoğunluğu Türkiye'dedir. Bu halk birlikte yaşamakta, kendi kültür ve geleneklerini yaşatmakta, diline, tarihine sahip çıkmaktadır.

Kürt halkındaki ulusal uyanış artık yadsınamaz bir düzeye ulaşmıştır. Kürt ulusunun artık yetişmiş insanları, politik bilinci, uluslararası destekleri vardır. Bu halkın en doğal, en meşru ulusal demokratik haklarının gözardı edilmesi olanaksızdır.

Bakın, "Bu halk yoktur!" demek, çözümsüzlüktür. "Bu ülke, bu renkler, bu istemler yoktur!" diye öfkeyle gerçeği yadsımak, çıkmaz sokaklarda tıkanmaktır.

Kürtlerin kaçınılmaz doğal taleplerine şiddetle karşılık vermek ya da bu özlemler karşısında suskun kalmak, çözümsüzlük üretmekten başka işe yaramaz. Ulusal bir uyanışın bedelini bu kadar ağır hale getirmek, ona böylesine sert yaklaşmak, anlayış gös-

termemek, hoşgörüsüz davranmak, sorunları ağırlaştırmaktan başka sonuç vermez.

Hayatla inatlaşmak, gerçekleri inkâr etmek kime ne kazandıracak ki?

Artık uyanmış ve ayağa kalkmış bir halkın ulusal talepleri sonsuza dek yadsınabilir mi? Bir zamanlar kendi ulusal hakları için yedi düvele karşı ayaklanmış Türk halkı bu temel gerçeği nasıl olur da bilmezden, görmezden gelir, kuşaklar boyu birlikte çok şeyi paylaştığı bir kardeş halka haklarını çok görür? Artık Türk halkı aymaz politikacılardan barışı daha da gür bir sesle talep etmeli!

Bakın, her Kürt anası, yitirdiği kendi evlatları kadar bu savaşta ölen Türk gençleri için, her Türk anası da kendi yitirdiği evlatlarının yanı sıra bu savaşta ölen Kürt gençleri için yüreğinde sızı duymazsa, aksine, her biri doğal olarak acılı yüreğinde ötekine kin beslerse barış olmaz, kardeşlik olmaz, aksine ölenler çoğalır iki tarafta da.

Birbirimize karşı adil ve anlayışlı, hoşgörülü ve barışçıl olmalıyız. Şiddet ve halkların birbirini kırmasının ne Kürte, ne Türke, ne de ülkeye bir yararı vardır.

Çözüm, öncelikle silahların susmasındadır. Bunun için de Kürt halkının ve onun politik temsilcilerinin kendilerini yasal olarak ifade etme, her tür taleplerini özgürce dile getirme haklarına sahip olmaları gerekir. Bunun için bir genel af, örgütlenme ve düşünce özgürlüğü için gerekli yasal, politik, toplumsal düzenlemeler ilan edilmeli, hepimiz önce kendi kişiliğimizde ve düşüncelerimizde radikal bir değişikliğe gitmeliyiz.

Nihayet, içtenlikle kabul etmeliyiz ki, sorunun adil çözümü Kürt gerçekliği'nin tüm boyutlarıyla kabulüne bağlıdır, sonuçta bu kardeş halkın özgür iradesine başvurmak zorunludur. Barış ve kardeşlik bunu gerektirir.

Tarihte ve dünyanın her yerinde olduğu gibi, ulusal talepleri uğruna ayağa kalkmış her halk gibi Kürtler için de en temel hak, bu taleplerini demokratik ve barışçıl bir ortam içinde özgürce ifade edebilmeleridir. Böylece Türklər de kendi haklarına, tartışmada kendi perspektiflerini, kendi çıkarlarını gündeme getirme olanağına kavuşmuş olurlar. İki taraftan da gencecik insanlar ölmez, halklara yeni acılar gelmez, savaşın her konudaki ağır bedeli

ödenmez.

Kürtlerin bugün bir elinde silah var, ötekindeyse barışın güvercini ve halkların kardeşliği.

Gelin, o barışın zeytin dalına tutunalım, o kardeş eli kavrayalım!

Gelin, dursun artık bu kan!

Gelin, çözümün tek yoluna, barış yoluna girelim!

Barışı istemek, adil ve politik bir çözümde ısrar etmek, Türk insanına Kürt gerçekliğini anlatmaya çalışmak, yani bizim yaptığımız, ülkemize yapabileceğimiz en büyük iyiliktir. Unutmayın ki, ülkelerini gerçekten sevenler, onun esenliği için, güç günlerde de, her tür riske ve tehlikeye karşın susmayanlar, gerçeği dile getirmekte ısrar edenlerdir.

Gündem
10 Ekim 1992

Ayrı Dünyalar

Türkiye iki ayrı dünya; bir yanda Türkler, öte tarafta Kürtler! Özellikle Türkler, yanbaşılarında yaşayan bir halkı hiç bilmiyorlar, hiç tanımıyorlar. Türkiye'de iki ayrı gerçeklik yaşıyor; bir yanda Türkler, öte yanda milyonlarca Kürt.

Özellikle Türkler, aydınıyla, sokaktaki insanıyla ve emekçisiyle yanbaşındaki milyonlarca insanı, Kürtleri tanımıyor!

Şövenizm, devletin katıldığı, politikacıların aymazlığı, burjuvazinin kısıcılığı, emperyalizmin oyunları, tarihsel nedenler, tüm bunların etkisini tabii yadsımamakla birlikte, bana öyle geliyor ki, bugün Kürt sorununda çözümsüzlüğü, savaşı, adaletsizliği, bunca kanı ve ölümü getiren, Türk insanının Kürt gerçekliğini bilmemesi, yanbaşındaki bir dünyadan neredeyse tümüyle habersiz oluşu.

Duyarsızlık, önemli ölçüde, bilgisizlikten de kaynaklanıyor!

Türk devleti ve politikacısı bugün devekuşu gibi; gömmüş başını kumun içine, gerçeklerden habersiz, gerçeklere duyarsız, gerçeklerle inatlaşmakta.

Bizse, halk olarak, sokaktaki insan olarak, bilmiyoruz gerçeği, tanımıyoruz yambaşıımızdaki milyonları. Ayırında bile değiliz, kuşaklar boyu direnişleriyle, söylencesi, türküsü, kültürüyle koskoca ve bambaşka bir dünyanın varlığının, milyonlarca insanın beklentilerinin, yüzyıllarca birlikte yaşadığımız kardeş bir halkın özlemlerinin. Aslında bilmediğimiz, bize öğretilmeyen, bizden kaçırılan bizim de tarihimiz ve birlikteliğimiz, kardeşliğimiz bu halkla.

Türkiye, gözlerini yummuş, kulaklarını tıkamış, konuşanlarını susturmuş, gerçekleri yok sayıyor.

Yanı başımızda, ta içimizde bir toplum ve onun toplu belleği, yani tarihi var. Ve o tarihten, o toplumsal bellekten süzülüp günümüze gelen acılar, öfkeler, özlemler, talepler var. Bizimse, bırakın anlama, bunları öğrenme çabamız dahi yok!

Türkiye, tüm bu gerçekleri, bu halk gerçeğini, bu toplumsal

gerçekliği bütünüyle inkâra, yaşanmamış saymaya dayalı bir resmi ideoloji oluşturmuş, bir yalanlar imparatorluğu inşa etmiş, korkunç bir yanılısma içinde yaşıyor!

Ve biz kendimizi aldatmayı sürdürürken, acınası bir bilgisizliği kendimize dayatırken, hayat orada devam ediyor, gerçekler inatçı varlıklarıyla hükümlerini icra ediyorlar.

Şayet bugün Türkler, "Kürt gerçeği"ni öğrenme olanaklarına, özgürlüğüne ve tabii arzusuna sahip olsalar, kesinlikle inanıyorum ki, bu savaşa adil bir çözüm bulmanın olanakları da ortaya çıkacaktır. Türk insanı neden Kürt illerine savaşmaya gönderildiğini öğrendikçe, Kürt halkını tanıdikça, özlemlerini, haklarını anladıkça ve mücadelesinin haklılık temelini, meşruiyetini kavradıkça, bu kirli savaşa alet olmayacak, adil bir barışı kendisi de talep edecektir.

İşte esas olarak da bunun içindir egemen sınıfların resmi tarih dışındaki çabaları boğmaya çalışması, gerçeği yazan bilimcileri susturması, bunca sansür, bunca yasak. Kürt aydınlarının kendi gerçekliklerini barışçıl biçimde ve bilimsel olarak Türk halkına iletme çabaları da engelleniyor. Böylece de karanlıklar içinde bırakılan insanlarımız, gerçekleri tümüyle çarpıtan, Kürt halkına, haklarına, mücadelesine kara çalan, bir tarihi ve toplumsal gerçeği inkâr eden devlet propagandası ile zehirleniyor.

Bu durumda kaçınılmaz olarak ortaya çıkan, bilgisizliğin hoşgörüsüzlüğü, aymazlığı ve düşmanlığıdır. Sonuç, iç savaş, iki kardeş halkın birbirine kırdırılmasıdır. Sonuç, Türk halkının kardeş bir halkın en doğal, en meşru beklenti ve istemlerine silahla karşı çıkmasıdır. Sonuç, bağnazlık, şövenizm, halklar arasında düşmanlıktır!

Bugün Türkiye toplumu olarak en acil ihtiyacımızın barış olduğu kuşkusuzdur. Bu büyük kargaşada gencecik insanlarımız ölüyorlar, halklarımız acı çekiyor. Halklarımızın kardeşliği tehdit altındadır. Türkiye, ekonomik, mali, kültürel çok büyük bir bedel ödüyor.

Kürtleri, tarihleriyle, kültürleriyle, geleceğe ilişkin özlem ve talepleriyle, yürüttükleri mücadeleyle yok sayarsak, onları tanımamayı ve dolayısıyla da anlamamayı sürdürürsek, bu akan kanı durdurmak da mümkün olamaz! Oysa bugün esas olarak hoşgörü ve anlayış, tanıma gereksinimi ve barışçıl yaklaşım Türklere düş-

mektedir. Türkler bu kardeşlik elini mutlaka uzatmalı Kürtlere ve bu akan kanı durdurmanın kapıları açılmalıdır. Bunun için de hepimiz Kürt gerçekliğini öğrenmek için çaba harcamalıyız.

Bizi içiçeyken dahi ayrı dünyalara mahkûm eden ve sonuçta da acı, gözyaşı ve kan getiren bu inkârdan, bu tanımama, öğrenmeme, bilmeme inadından vazgeçmemiz gerekmektedir. Kürt gerçekliğini, "Canım, ayırımız gayrımız mı var? Hep kardeşiz. Dilimiz farklı da olsa ne fark eder? Onlar da türkülerini söylesinler" basitliğine indirger, haklılığımızın rehavetine ve giderek katılığına kapılırsak sanırım daha çok acı çekeriz.

Artık lütfen kabul edelim; yanı başımızda bir farklı halk gerçekliği var, kendini dayatıyor bu gerçeklik artık, gelin onu silahla yok etmek yerine barışla, bilimle, sevgiyle anlamaya çalışalım. Barışı da ancak böyle, Kürt halkının gerçeğini keşfederek bulabiliriz.

Gündem
10 Ekim 1992

Biat mı, Eşitlik mi?

Şimdilerde neredeyse herkes "Kürt sorunu" tartışırken halkların eşitliği ve kardeşliğinden söz ediyor. Bu tabii çok sevindirici. Bu noktaya, lafta olsun nasıl gelinebildiği ise, ayrı ve tehlikeli bir konu. Günü gelir işin o yanını da elbette tartışırız. Benim bugün değinmek istediğim bu "kardeşlik ve eşitlik" konusu.

En ilericilerimiz bile Kürtlerin Türkiye'deki kazanımlarından söz etmeyi pek severler. Söylem de artık bıkkınlık verecek haldedir: "İşte Kürtler isterse milletvekili de olurmuş, general de." Aslında ben daha ileri gideyim; Kürtler isterse Başbakan da olur, Cumhurbaşkanı da. Hatta olmuşlardır da.

Burada kilit sözcük "isterse". Evet, Kürtler "isterse". Bu açıkça şu demek: Şayet Kürt kimliğinden ve dolayısıyla kişiliğinden, geçmişinden, dilinden, kültüründen, insan hak ve onurundan vazgeçerse, ona bütün kapılar açılır! Dolayısıyla da artık o kapılar, o makamlar bir Kürt'e değil de bir Türk'e, hatta daha kötüsü, boyun eğmiş, teslim ve tutsak olmuş bir Kürt müsveddesine açılmış olur. Böyle makamlar için ulusal kimliğinden dahi vazgeçebilen birinden de tabii kimseye hayır gelmez.

Bu anlayış ise; hepimizin genlerine sinmiş Osmanlılıktan kaynaklanmaktadır. Söz konusu olan aslında "eşitlik, kardeşlik" falan değil düpedüz kimliksizleştirmedir, kişiliksizleştirmedir. Aynen işkencehanelerdeki terör gibi. Kişiliği yok etme amacı aynıdır ve işkence bir yerde kapalı kapılar ardında resmi görevlilerce, bir yerde ise tüm toplumca yurt sathında yapılmaktadır.

Bugün Kürtlerden istenen biat etmeleridir. Ancak biat edersen kimi insan haklarından yararlanabilecekleri kendilerine her vesileyle belirtilmektedir. Aynen Osmanlı'da olduğu gibi: Biat edersen can güvenliğinde vardır, mal ve namusun da garanti altındadır. Hatta biat edersen, sana en yüksek mevkiler de açıktır. İstenen tam bir biattır ve karşılığında verilen de tabii "kardeşlik ya da eşitlik" değil ama her tür hoşgörü ve korumadır.

Şimdi gelelim biat'a: Biat etmek de o kadar kolay değildir. Osmanlı'da biat, sadece Osmanlı olmayı, yani kimlik değiştirmeyi ve tutsaklığı kabullenmek değildir.

Osmanlı hoşgörüsüne hak kazanmak, insan yerine konmak, kelleyi kurtarmak ve icabında ölümlü dünyanını nimetlerinden yararlanabilmek için, dilini, ulusal kimliğini, kişiliğini, dinini, sü-laleni, geçmişini inkâr etmekle yetinmeyecek, Yeniçeriler gibi, tü-müne karşı Osmanlı'nın-kılıcım da sallayacaksın!

Şimdi de Korucular aynı şeyi yapmıyorlar mı?

Bunun adı tabii ne kardeşlik, ne de eşitlik. Bunun adı biattır.

İşte bugün Kürtlere önerilen de budur; Osmanlı biatı!

Hangi ilerici söylemi kullanırsak kullanalım, hangi insan hak-ları metnini referans gösterirsek gösterelim, hangi insani duyguyu öne çıkarırsak çıkaralım, Kürt'ten biat etmesini, kul köle olmasını, kimliğini, kişiliğini inkâr etmesini istiyoruz. Ve diyoruz ki, ancak o zaman bu devletin olanakları da, hoşgörümüz de, var olma hak-kın da sana sunulacaktır, ancak o zaman "Ben bir Türküm ne mutlu bana" derseni seni "kardeş ve eşit" belleyeceğiz.

Aksi halde yanıt da açıktır: O zaman ver kelleni!

Kürte sunulan "Kırk katır mı, kırk satır mı? seçeneği şudur: canın mı, kimliğin mi? Bedenin mi, ruhun mu?

İşte Kürtlerin seçimi: Eşitlik mi biat mı?

Bu seçimse çoktan yapıldı.

Biat yok, eşitlik var!

Gündem
24 Temmuz 1992

Kunta Kinte

Kunta Kinte'yi anımsıyor musunuz? Geçenlerde yitirdiğimiz Healey'in "Kökler" adlı romanını okumadıysanız bile, televizyondaki diziyi çoğunuz hatırlayacaksınız.

Kunta Kinte, yurdundan kaçırılıp Amerika'ya köle olarak getirilen bir Afrikalıdır. Köle yaşamında asla tutsak olmaz; yeni adını, dilini kabul etmez, özgür kişiliğini hiç yitirmez. Kaçar, işkence görür; direnir, işkence görür; geçmişine, onuruna sahip çıkar, işkence görür; başkaldırır işkence görür; tarifsiz acılarla boğuşur ama sonuna kadar asla teslim olmaz. O, yenildiğinde dahi haksızlığa, zulme, eşitsizliğe karşı sessiz ve kararlı bir direnişle soyluluğun simgesi olarak yaşamını sürdürür.

Roman, özelde yazarın kendi soyunun, Kunta Kinte'nin ailesinin, genelde de ABD'deki zencilerin kuşaklar boyu serüvenidir. Zaman içinde her kuşak, kendisine insanlık dışı baskılarla dayatılan hayat koşullarının birazını kabul etmek zorunda kalır; bir başka ifadeyle, her yeni gelen baskıya giderek daha az direnir, dayatılanı daha fazla kabullenmek zorunda kalır, nihayet kendine daha fazla yabancılaşıp Amerikalılaştır.

Sonuçta, yazarın ailesinde somutlaşan biçimiyle bütün bir ırk "evcilleştirilir", boyun eğdirilir, efendilerinin yaşam biçimine uyarlanır, kısaca, Amerikalılaştırılır. Artık, hepsi "özgür"dür, yaşam standartları yüksektir, vatandaşlık haklarına sahiptirler. Ne var ki, artık adları ve dilleri başkadır, bedenleri değil ama ruhları tutsaktır.

Maddi açıdan görece zengin, manevi bakımdan mutlak yoksuldurlar; artık yasal adları ve soyadları vardır ama gerçek kimliklerinden yoksundurlar; kanun önünde hukuki varlıkları tanınır ama kişilikleri yoktur; özgür ama köledirler; okullu ama cahildirler, günü yaşarlar ama tarihlerinden habersizdirler; tenleri kara ama ruhları beyaz bembeyazdır artık!

Yazarın, roman sonundaki mutlu tablosu, bende tarifsiz bir hüznü yaratmıştı. Yazarın nihayet "kurtuluş", ya da "eşitliğe ka-

vuşma" diye resmettiği tablo, aslında, bir nihai yenilgi, boyun eğiş, köleleşme serüveninin hazin öyküsüdür. Bütün bir ırk, kuşaklar boyu süren bir teslimiyet süreci sonunda manevi hiçliğe, giderek, bütüncül tutsaklığın korkunç çürümesine mahkûm olur.

Oysa, resmi köle Kunta Kinte hep özgürdü, çünkü hep direndi, efendilerince hiç tutsak alınmadı. Kuşaklar sonra soyundan gelenlerse artık köleleşmişlerdi, çünkü direnmeye, başkaldırıya yabancılaştırmış, efendileriyle bir ve aynı olmuş, onların dünyasıyla bütünleşmişlerdi. Kuşaklar boyu bir aile, belki de koca bir ırk, Kunta Kinte'lerin kahramanca direnişlerine karşın sonunda insanlığa düşman karanlık güçlerin zorbalığı karşısında yenilgiye uğramışlardı.

Şimdilerde ne zaman Kunta Kinte'yi hatırlasam, aklıma komünistler ve Kürtler geliyor.

Komünistler için, düzene boyun eğip değiştirme mücadelesinden vazgeçmek söz konusu. Onların bir bölümü düzenin "Tom Amca"sı olma yolunda. Varlık nedenlerini böylece yitirerek düzenin ilahlarının "entel soytarısı" oluyorlar.

Kürtlerse, manevi açıdan iğdiş olma karşılığında düzenin milletvekili, bakanı, başbakanı, cumhurbaşkanı oluyorlar. Kazandıkları en ufak şey karşılığında ruhlarından çok şeyleri diyet olarak ödüyorlar.

Neyse ki, onların da Kunta Kinte'leri var hâlâ.

İşçi sınıfının çağdaş Kunta Kinte'leri, insanlığın nihai kurtuluşu için, kapitalist köleliğe karşı çıkıyor, zincirlerini parçalıyorlar. Her yenilgi, yeni direnişlerin, yeni başkaldırıların destanlarının yazılmasına vesile oluyor.

Kürtlerin Kunta Kinte'leriye, halklarının kurtuluşu için tüm köle halklara örnek oluyor, ırkçılığa, inkârcılığa, zulme karşı çıkıyorlar. Onlar, özgürlüklerinin diyetini canlarıyla, kanlarıyla ödüyor ama ölü bedenlerinde de halklarının var olma hakkın, geleceğini, umutlarını yaşıyorlar.

Ne mutlu ki insanlığa, Kunta Kinte'ler tükenmiyor.

Gündem
14 Ağustos 1992

Barcelona-Diyarbakır

17 Temmuz tarihli International Herald Tribune gazetesinde de ilginç bir ilan var. Gazetenin 7. sayfası boydan boya bir çerçeveye çevrilmiş. Çerçevenin içi boş ve kenarları enlem ve boylamlarla çizilmiş; belli ki, boşluk dünyanın bir bölgesini gizliyor. Boş çerçevenin altlarına doğru olan alandaysa bir nokta var ve yanında da "Barcelona" yazıyor. Çerçevenin dışında, sayfanın en altında ise şöyle bir soru var: "Bu nokta hangi ülkededir?"

Sayfayı çeviriyorsunuz ve 9. sayfada yine boydan boya ikinci ilan ve önceki sorunun yanıtı karşınıza çıkıyor. Boş çerçevenin içi bir Avrupa haritası ile doldurulmuş, Barcelona ile onun ait olduğu bölge siyahla belirginleştirilmiş. Sayfanın altında da yanıt var: KATALONYA'DA TABİİ.

Onun altındaysa, Özerk Katalonya Hükümeti imzasıyla Katalonya hakkında bilgi var; "Barcelona, İspanya'da, kendi kültürü, dili ve kimliği ile bir ülke olan Katalonya'dadır" diyor. Katalonya ülkesi hakkında daha fazla bilgi verildikten sonra da ilan "Şimdi Barcelona'nın nerede olduğunu biliyorsunuz. Katalonya'da tabii." diye bitiyor.

Bunu görünce benim de aklıma muzır bir düşünce geldi.

Diyelim Diyarbakır'daki bir kültür, ya da spor etkinliği nedeniyle kent belediyesi bir ilan verse yabancı gazetelere, örneğin şu demin sözünü ettiğim ilanın yer aldığı Herald Tribune gazetesine.

Ve dese ki, "Bilin bakalım Diyarbakır nerededir?" Sonra yazsa ki, "Diyarbakır, Türkiye'de kendi kültürü, dili, kimliği olan Kürdistan ülkesindedir."

Acaba ne olur?

Bu uygarlık ve demokrasi sınavında İspanya'nın yanında biz nerede kalırız? Hani Avrupa Topluluğu içinde bir arada yer almak istediğimiz İspanya'nın yanında...

Evet ne olur dersiniz?

O belediye yerle bir mi edilir? O Belediye Başkanı asılır

mı?Söyleyin ne olur?

İspanya'da, 6 milyon Katalan olimpiyat yapıyor.

Ya Türkiye'deki milyonlarca Kürt?

Katalanlar olimpiyat yapıyorlar, duydunuz mu?

Ya Kürtler...?

Duydunuz mu? Ya Kürtler...?

Gündem

23 Temmuz 1992

"Body Count"

"Body count", Amerikalıların kullandıkları, Vietnam Savaşı'ndan kalma askeri bir kavram. "Ceset sayma" anlamına geliyor. Aynı zamanda, sivil-asker ABD yöneticilerinin kör ayımsızlığının da simgesi.

"Body count", Vietnam Savaşı sırasında Amerikan askerlerince öldürülen gerillaların sayısını belirleme yöntemi. Buna göre, her tim, girdiği çatışma sonrası, öldürdüğü gerilla sayısını saptayıp bağlı olduğu birliğe bildiriyor. Oradan daha üst kademelere her yerden gelen toplam ceset sayıları gönderiliyor. Sonuçta biraz da savaşın gidişatının bir göstergesi olarak bu sayılar Pentagon'a, oradan da sivil otoritelere ve nihayet Ulusal Güvenlik Konseyi'ne ve Başkan'a kadar ulaşıyor.

Tabii söylemeye gerek yok; "ceset sayısı" başlangıçtan başlayarak her kademedede abartıla abartıla "yukarı"ya gönderiliyor. En küçük tim komutanından başarısını kanıtlamak isteyen subaya, ondan da savaş tahsisatını artırmak ya da savaşı sürdürme kararlılığını pekiştirmek isteyen komutana kadar "ceset sayımı"na kendi "katkı"sım yapan, sonunda hep savaşın kazanılmakta olduğu yanılışına da katkıda bulunmuş oluyor.

"Body count"ın global sonuçlarına bakılacak olursa zaten Vietnam nüfusunun çok önceden bitmiş olduğuna kanaat getirmiş olmak gerekirdi. ABD, bilgisayarlara yüklenen "ceset sayıları" ile savaşı kazanmakta olduğunu sanıp durdu, ama sonunda da tarihinin en büyük yenilgisini aldı, bu arada 50 binden fazla, çoğu yoksul sınıf kökenli evladını yitirdi, yüz binlerce Vietnamlı özgürlük savaşçısını katletti, doğayı dahi tarihin yazmadığı ölçülerde tahrip etti. Tüm bunları da hep bir zafer yanılışması peşinde koşarken yaptı; bu, faturası çok ağır yanılışmanın sorumlularından bir tanesi de işte "body count" sistemiydi.

İnsana, onun o.ıurlu ve öz.gür yaşama iradesine saygıya değil de, bilgisayarlara depolanmış ceset sayılarına inanmaya dayanan

bir uygarlık sonunda insan, onun kahramanca özverisi ve destansı özgürlük savaşı karşısında yenilgiye uğradı tabii, ama hem kendine, hem hasmına kestiği fatura çok ağır oldu, olumsuz sonuçları kuşaklar boyu sürdü.

Gazetelerde öldürülen PKK'lı sayısının verilmiş biçimini gördükçe hep bu uğursuz "body count" gelir aklıma. Ve bir toplumsal yanılısma. Ve bu yanılısmanın acımasız tahribatı, korkunç bedeli.

İçinde yaşadığımız bu korkunç iç savaşın dahi yadsınmasına varan akıl almaz bir aymazlık içindeyiz. "Kürt sorunu" nun ulaşılmış olduğu boyutları, içerdiği toplumsal tabanı, bir halkın meşru özlmlerini hiçe sayıp, sorunu bir "ceset sayma" işleme indirgemenin ne korkunç bir toplu yanılığ olduğunu göremiyor muyuz?

Ve bunun sonuçlarının ağırlığına katlanılamayacağı belli değil mi?

Bu çözümsüzlük batağından çıkmak için çok fazla zamanın kalmadığı da belli değil mi?

Ortada günü gününe yaşayan, sorunları "body count" ile çözebileceğine inanan ya da inanmak isteyen bir politikacı grubu ve başkalarının kanı üzerinde "vur patlasın, çal oynasın" gününü gün etmek dışında perspektifi olmayan bir egemen sınıf var.

Onların dayattığı çözümsüzlük girdabının şiddet batağında boğulansa bizleriz.

Artık anlamalıyız ki, sırtımızdaki kamburdan, bu egemenlerin çürümüş sisteminden kurtulmadan esenliğe çıkmamız mümkün değil!

Devrimci bir silkiniş ve derleniş için "insanım" diyen herkese, en çok da işçilere, emekçilere, aydınlara çok iş düşüyor.

Gündem
7 Ağustos 1992

İç Harekât!...

Devlet topuyla tüfeğiyle ülkenin dört bir yanında gerçek muhalefeti sindirme operasyonunu açıkladı ve uygulamaya koymaya başladı. Gazete dağıtan insanlar yakılıyor. Yasal kurumlar, onları da ortadan kaldıracak saldırılara zemin hazırlayan kışkırtma tezgâhlarının hedefi oluyorlar. Devrimci saflarda yer alan aydınlarla, yazarlara ve yayınlara karşı, karanlık odaklarca işbirliği yapan kimi sahte solcu, sahte aydınlarca bir iftira kampanyası başlatılıyor. Psikolojik savaş bütün unsurlarıyla uygulamaya konuyor. Kontgerilla'nın şiddet uygulamaları bunlara eşlik ediyor.

İç harekât, ülke sathında gerçek muhalefete fiilen savaş açılmasının, yeni bir militarist saldırının adı. Uygulayıcıları, destekçileri ve hedefleri belli. İç harekât, iç savaşın bütün Türkiye'ye yaygınlaştırılması...

Devlet, çizdiği sınırların dışında muhalefet yapan herkesi ve her kurumu açıkça düşman ilan ediyor ve onlara karşı cepheden tarazuza geçiyor! Demirel-İnönü hükümetinin, muhalefeti askere ve cümle güvenlik güçlerine havale eden "sivil darbesi" hükmünü icra ediyor!

Genelkurmay Başkanı, görüntüde olsun "devlet memuru" imajını bırakmış, politikacılara saldırıyor, siyaset yapıyor, iç harekâtı ilan edip uygulamaya sokuyor. TBMM Başkanı da "Darbe yapıp bizi devireceğine siyaset yapsın!" diyor. Demirel, "Yeni bir Kenan Evren çıkıp beni devireceğine ben işleri orduya devrederim ve darbeye gerek kalmaz" mantığıyla davranıyor. Öteki "kafaları asker" sivillerden bir tıs bile yok.

İşte Türkiye'de demokrasi sefaleti!!

Ağır bir bunalım içindeki sistem, bir kez daha demokrasinin görüntüsünü dahi yaşatamıyor, sahtesine dahi tahammül edemiyor, aldatmacasını dahi sürdürüyor. Düzen dökülüyor, maddi, manevi iflasta, çırpındıkça batıyor.

Tehdit. kışkırtma. şiddet, saldırı, cinayet, yalan, iftira sistemin

politik araçları olmuş! Her şey, her sorun militarize ediliyor, şiddetten başka "çözüm" üretilmiyor.

Yüreklerle ve beyinlere korku salınıyor. Korku'ya tutsak olan yazarlar, profesörler, aydınlar kendilerini aklama peşinde hedef gösteriyorlar, ihbarcılık yapıyorlar, psikolojik savaşta yer alıyorlar.

Dışardan bakınca Türkiye'nin acıması çaresizliği ve sistemin içinde debelendiği şiddet ve çözümsüzlük daha iyi görünüyor. Türkiye, tarihinin en itibarsız dönemini yaşıyor. Bu tür politikayı kısa sürede çok iyi öğrenen İnönü, "Bütün dünya, itibarı artan Türkiye'den çok şey bekliyor" diye demeç verirken, dünyanın tüm saygın kurumlarınca Türkiye protesto ediliyor, dünya kamuoyunda mahkûm ediliyor.

Bugünlerde birçok yerde Türkiye'deki işkence, gözaltındaki ölümler, kaybolmalar, gazeteci cinayetleri dehşetle izleniyor. Tüm dünyadaki demokrat kamuoyu, Kürt halkına reva görülen şiddeti, İstanbul'un göbeğindeki yargısız infazları, muhaliflere yöneltilen karanlık suikastları tartışıyor.

Türkiye'de hukuk reformu yapıldığı iddiaları, kimi karanlık işlere soyunmuş aydınların emperyalist komplo teorileri ve "varlığını militarizme dayamayan demokratik hükümet" safsataları, sözde "sınıfsal" analizleri, sansür ve ihbar uygulamalarına kılıf bulma çabaları, psikolojik savaşın çarpıtma ve yalanları dünyada kimseyi kandıramıyor. Türkiye'ye destek veren emperyalist ülke hükümetleri bile bu politikalarını sadece "Türkiye'nin kendileri için stratejik değeri"ne bağlıyor, açığındaki militarizmi savunamıyor, hatta kamuoyunlarının baskısı sonucu kimi uygulamaları eleştirmek zorunda dahi kalıyorlar.

Uluslararası Af Örgütü'nden Helsinki Watch'a, neredeyse dünyadaki tüm gazetecilik örgütlerinden insan hakları kuruluşlarına, saygın aydınlardan ilerici politikacılara ve sendikacılara kadar her gün Türkiye'deki uygulamaları mahkûm eden, saldırıları kınayan, iç savaş vahşetini protesto eden raporlar yayınlanıyor, yürüyüşler yapılıyor, toplantılar düzenleniyor.

Ve iç harekât, askerinin topu, kimi sol görünüm veren profesörlerin sansür, iftira ve ihbarları, "Mehmetçik gazeteci"lerin yalanları, hükümetin saldırı ve baskıları ve Kontrgerilla'nın cinayetleriyle sürüyor!...

Resmi ideolojiyi reddeden, tercihini emekten yana yapan.

Kürt halkının haklarını savunan, özgürlük ve demokrasiden yana tavır alan herkes ve her kurum, tüm sosyalistler, yurtseverler, ilericiler ve demokratlar bugün ölümcül bir saldırıyla karşı karşıyalar!

Karşılarında bütün şiddet araçlarıyla, bütün baskı aygıtlarıyla, bütün propagandist ve ideologlarıyla, kışkırtıcı ajan profesörleriyle, bütün acımasızlığı, bütün bunalımı ve umarsızlığıyla, gözü dönmüş bir şiddete tutsak olmuş çırpınışıyla sistemin, Türkiye kapitalizminin ta kendisi var!

Barikatın bu yanındaysa, direniş, mücadele, kalem ve gerçek var! Bu yanda yürek, bilim, emek var. Özgürlük istemi, ahlaki ve tarihsel haklılık, adalet arayışı var.

Bir yanda sömürü ve militarizm, öte yanda da hayat ve insan, tutuşmuşlar bir kavgaya!...

İç harekât söker mi dersiniz?...

Gündem
2 Aralık 1992

İnsansızlaştırma

Devletin iç savaşa ilişkin stratejisi belli. Planları, koyduğu teşhise göre oluşturuluyor. Teşhis, özde politik, sosyal. Buna karşılık strateji, bütünüyle militer.

Başbakan da açıkça söyledi, devlete göre "PKK bölgeye kök saldı, ciddi bir toplumsal tabana sahip ve yöredeki temel politik güç." Teşhis bu.

Bu gerçeğe karşı egemenlerin oluşturduğu stratejiyse, artık savaşın karşı cephedeki tarafı olarak gördüğü Kürt halkını ezmek.

Pasifikasyon! Bu uğursuz sözcüğü anımsıyor musunuz? Viyetnam'da Amerikan emperyalizmine karşı yurtsever direnişçileri destekleyen halkı sindirmenin adı.

Hani, "Gerilla balık gibidir, halksa sudur; balığın yaşayabilmesi için suya, gerillanın da halkın desteğine ihtiyacı vardır" denir ya; şimdi su kurutulmaya çalışılıyor! "O halde, gerillaya destek veren halk cezalandırılmalı, ezilmeli, imha edilmeli; su kurutulmalı!" diyor devletin uzmanları ve bu politika, uygulamaya konuluyor.

Su nasıl kurutulacak?

Bölgeyi insansızlaştırarak!

Bu, bence, genel olarak kabul edildiğinin aksine, özellikle sınır hattında belirli bir kuşağı fizik olarak insandan, halktan arındırarak boş bir harekât alanı yaratmak biçiminde düşünülmüyor. Öyle olsaydı, örneğin bugün Şırnak halkı üstelik hazır göçmüşken kente geri dönüşe zorlanmazdı. Devlet, böylesi bir insansızlaştırmanın yaratacağı göçün görüntüsünün de, insani sorunlarının da, iâşe-ibate problemlerinin de, yeniden iskân yükünün de riskini alabilecek, yükünü taşıyabilecek güçte değil.

Ama bölge de insansızlaştırılacak, buna da karar verilmiş.

Bence, egemenler, Kürt halkının direnme gücünü kırarak, ona kimliğini, kişiliğini kazandıran bu özü yok ederek, bugün onu insanlaştıran cevheri ortadan kaldırarak Kürdistan'ı insansızlaştırma

stratejisini gerçekleştirmeyi planlıyorlar.

Yılgın, bezmiş, vazgeçmiş, işbirlikilemiş ya da korucu olmuş bir Kürt nüfusu; artık halk olma özelliğini yitirmiş demektir, su kurutulmuş demektir, bölge insansızlaştırılmış demektir.!

Bu stratejiyi gerçekleştirme yolundaki taktikler de bellidir ve pek öyle ince, gelişmiş yöntemler kullanılmasını da gerektirmiyorlar. Yapılacak iş onlara göre, halkı canından bezdirmektedir öncelikle. Halk, bir yandan can korkusuna düşecek, öte yandan malını, ırzını, Şerefini tehlikede görecek, bugünkü yaşam olanaklarının tahribatına ve geleceğinin elinden alındığına tanık olacak... Ve, yine plana göre, tüm bunların sorumlusu olarak "ulusal direniş"i belirleyecek... Ve, teslim olacak, direnişle bağlarını kesecek, devlete hiat edecek!

Bu durumda yapılması gereken belli: Yak, yık, yok et!

Şırnak'ta yapılanlar bu stratejiden kaynaklanıyor.

"Terristleri barındırıyor" diye bombalanan köyler bu stratejinin kurbanları.

"Terristleri besliyor" diye evleri yakılan köylüler bu hesabın hedefleri.

Devlet, halka, "ya canın ya insanlığın" diyor, "Ya malın, geleceğin, oluğun çocuğun ya vicdanın, ruhun, içindeki insan" diyor.

Durum "ora"da böyle. Kürt illeri, Kürt halkı, insansızlaştırılmak isteniyor!

Ya burada? Batıda?

Bizler de burada seyrediyoruz bu durumu. Hatta bunu bile yapmıyoruz; başımızı yana çeviriyoruz, gözlerimizi kaçırıyoruz!

Devlet, asıl, burayı insansızlaştırıyor! Biz kendimizi insansızlaştırıyoruz!

Dikkat! Türkiye insansızlaştırılıyor; Ankara, İstanbul, İzmir, her taraf insansızlaşlıyor!

Gelin insanı savunalım, gelin insanlığımızı koruyalım!

Gündem
9 Eylül 1992

Devlet Halkla Savaşıyor

Vietnam'da Amerikalı askerlerin, bebekleri dahi süngülediklerini ya da vurduklarını ilk duyduğumda inanmamıştım. Sonra, bir askerin şöyle dediğini bir yerlerde okudum: "Ya bebek ölümlerini bubi tuzağı gibi kullanıyorlarsa, onlara bomba bağlamışlarsa..." Sözde korumaya gittikleri yoksul Vietnamlı köylülerin evlerini yakmalarını da "Onlar da düşmana yardım ediyorlar ama..." diye izah ediyordu Amerikalılar.

Bu her zaman böyledir; böyle savaşlarda bebeler dahi ölüm tuzağı gibi görülür, kendi savaşan çocuklarına yardım eden halk, yabancılar tarafından "düşman"la işbirliği yapıyor diye hain bel-lenir! Bir de anlamadığı, inanmadığı bir savaşta yüreğine ölüm korkusu düşünce askerin, artık onun için her canlı, kıpırdayan her nesne ölümcül tehlikedir.

Moral, politik, tarihsel ve sosyal haklılıklardan yoksun olarak çarpışanlar, giderek, çatıştıkları silahlı öncünün ardındaki sivil halka karşı da savaşmaya başlarlar. Zaman öyle olur ki, onlar açısından, artık savaşçıları asıl "düşman", halktır.

Anlaşılmayan ve inanılmayan savaşın hıncı, "terörist"e ekmek verdiğinden şüphelenilen köylüden; geceleri basan ölüm korkusu ile yürek yakan hasretin acısı, düşmana sempati duyduğu var-sayılan yaşlı kadından; sahibini şiddete tutsak eden yolunu şaşır-mış öfke, düşmana kuryelik yapıyordur diye küçük çocuktan; ruhsal çöküntünün bireyi allak bullak eden duygu patlamasının da-yanılmaz acısı da torunu mutlaka dağlardadır hesabıyla ihtiyar de-deden çıkartılmaya başlanır.

Ve, silah bütün bir halka çevrilir.

Artık düşman bütün köylüler, bütün ilçe ve kentlerde ya-sayanlar, giderek, tüm yöre halkıdır.

Kendi çocuklarını düşman bellemesi istenen halkın kendisi düşman olur çıkar zamanla.

Artık savaşılan, halkın kendisidir.

Artık bu savaşın sonunun da başlangıcıdır.

Zaman, zamanların en kötüsüdür; yenilgiyi kabullenme vaktidir. Öfkeler kabırır, intikam duyguları bilenir, tatminsizlikler öne çıkar, korku ve panik egemen olur. Saldırının ve şiddetin dozu artar, giderek kontrolden çıkar, topyekûn bir halk, belki artık nedenleri dahi unutulmuş bir bireysel ve kurumsal krize kurban edilir.

Bazen öyle olur ki, politik karar mekanizmaları da cinnet geçirir ve felç olurlar.

Düşmana gizlice sempati duymaktan ona korkarak yardıma, onunla işbirliğine girmekten alenen "suç"una ortak olmaya yönelen halk, önce "kurtarılmak" istenen, ama bunu reddeden "nankörler" olur; giderek de düşmanın ta kendisi!

Düşman, halk; halk, düşman görülür.

Savaşçı, halk; halk savaşçı olur!

Bugün Türkiye'de yaşanan iç savaşı, Vietnam Savaşı ile özdeş tutmak tabii yanlıcıdır. Bununla birlikte, sivil halkın savaşın doğrudan bir tarafı olması açısından şaşırtıcı bir benzerlik de söz konusudur.

Bugün öyle kritik bir dönemde yaşıyoruz ki, gerçeği açıkça, getireceği tüm risklere karşın tam bir netlikle söylemekten kaçınmak, sadece aymazlık değil, barışa karşı bir suç da olur: Bugün Kürt illerinde devlet, dağda PKK militanlarıyla savaşmanın yanı sıra esas olarak onun toplumsal tabanı, esin ve güç kaynağı olarak gördüğü Kürt halkı ile de savaşmaktadır!

Tabii bunun tek taraflı bir savaş olduğu da ortadadır; bir yanda devletin muazzam savaş makinesi vardır ve onun karşısında da hedef olarak alınmış silahsız, yoksul, mazlum Kürt halkı!

Bence bugün iç savaşın temel gerçeklerinden biri de budur.

Gündem
8 Eylül 1992

Olağanüstü Yönetim

Hiç unutmam, Bükreş'te bir BM toplantısında tanışmıştık ve Portekiz'de 40 yıllık faşizm sonrasında kurulan ilk hükümette Enformasyon Bakanı olan Raul Rego bir sohbetimizde bana şöyle demişti: "İlk Bakanlar Kurulu toplantısında çevreme bakınca dehşetle fark ettim ki, içimizde demokratik bir seçimde oy kullanmış tek kişi yoktu ve biz şimdi ülkemizde demokrasiyi kuracaktık!"

Olağanüstü Hal Yasası TBMM'de bilmem kaçınıcı kez yeniden uzatılınca aklıma yine Portekiz'deki faşizm sonrası ilk demokratik Bakanlar Kurulu ve Raul Rego'nun söyledikleri geldi. Öyle ya, bugün 14 yaşında olan bir Kürt çocuğu da henüz hiç 'olağan' bir rejim altında yaşamamış. Aslına bakarsanız, Cumhuriyet'ten bu yana Misakı Milli'nin bu yanındaki sıkıyönetimli ve olağanüstü rejimler herhalde "normal" yönetimlerden daha uzun bir süre kapsamışlardır.

Demek ki, Türkiye Cumhuriyeti, Kürtleri olağan bir biçimde, insan hakları ve demokrasinin yasal kılıflarla tümüyle askıya alınmadığı bir rejimle yönetememiş.

Bugün de yönetemiyor!

Demek ki, Türkiye Cumhuriyeti, Kürtlerle gönüllü birliği gerçekleştirilememiş ki, Kürtleri hep baskı altında tutmak zorunda kalmış, süngüyle yönetmek durumunda bırakılmış!

Bugün de yönetemiyor!

Demek ki, Türkiye Cumhuriyeti, Misakı Milli'nin bu yanında hep Kürtlerin direnişiyile, başkaldırılarıyla, isyanları ve serhıldanlarıyla karşı karşıya kalmış ve onları hep bastırma çabası içinde olmuş, ancak baskı rejimleriyle hükmünü sürdürebilmiş!

Bugün de yönetemiyor!

Demek ki, yoksul Kürt köylüsü susmuş, çile çekip beklemiş ama için için hep direnmiş, hiç teslim ve tutsak olmamış, hiç biat etmemiş, ruhunu hiç satmamış!

Kürtler bugün de "normal" yollardan yönetilemiyor!

Kürtler bugün de ayaktalar!

Kürtler bugün de reddediyor!

Ve 14 yaşındaki Kürt delikanlısı olağanüstü hal dışında bir rejim bilmiyor!

Ve Kürt halkı 70 yılın çok önemli bir bölümünde "normal" bir rejimi bilmiyor; bildiği "normal" ne kadar anormal, o da ayrı bir konu.

Aslında Olağanüstü Hal'in her uzatılmasında Türkiye bir kez daha ele güne itiraf ediyor ki, Kürtleri yönetemiyor, onları kendi rızaları ile kendine bağlayabilmiş değil, Kürtler direniyor.

Olağanüstü Hal'in her uzatılmasıyla Türkiye Cumhuriyeti iç-savaşı itiraf ediyor ve o savaşın iç hukuki düzenlenmesini yapmış oluyor.

Evet, Olağanüstü Hal, yaşanan savaşa ilişkin olarak TBMM'nin savaş düzenlemesidir, savaşı yeniden ilan etmesinin, teyit etmesinin ve kendi mevzuatına göre hukuki gereklerinin bir bölümünü yerine getirmesidir.

Olağanüstü Hal, bölgenin içsavaşa göre yönetilmesinin mevzuattaki adıdır!

Olağanüstü Hal Yasası, ancak içsavaşa ilişkin yanı görülürse bir anlam ifade edebilir, ancak yaşanan savaşın bir parçası olarak kavranırsa anlaşılabilir!

İçsavaş ise, Kürtlerin direnişi, ulusal hakları ve onlara karşı girişilmiş inkâr ve baskı stratejisiyle birlikte düşünülmektedir.

TBMM, itiraf ediyor! Hükümet, itiraf ediyor! Devlet, itiraf ediyor! Bütün bir sistem, düzen itiraf ediyor!

İtiraflarını Olağanüstü Hal'i her uzatmalarıyla kanıtıyorlar!

Peki ya biz, biz sokaktaki insan, biz aydınlar, biz emekçiler, işçiler ne zaman anlayacağız ve gereğini yapacağız?

Biz ne zaman bu akan kana, bir kardeş halka baskıya, bir kirli savaşa "Dur" diyeceğiz? Bu olup bitene "Hayır" mı diyoruz, yoksa TBMM'nin itiraflarına ortak mı oluyoruz? Hepimiz bu soruya artık açıklıkla yanıt vermek durumundayız.

Raul Rego'lar Portekiz'de demokratik rejimi onu hiç yaşamadan kurdular. Gelin biz de demokrasiyi hiç yaşamamış Kürt çocuklarıyla savaşmak yerine onlarla birlikte demokrasiyi, özgürlüğü, barışı, kardeşliği kuralım!

Gündem
17 Kasım 1992

Olağanüstü Hal

Devlet "Olağanüstü Hal"i uzatıyor. Bu, hükümetin "baskı", "zor" ve "şiddet" politikasının çözümsüzlük kulvarındaki çaresiz yürüyüşünü sürdüreceğini gösteriyor.

O halde, bu gerçekliğin adı konmalı!

Gerçek şu: bugün "orada" fiilen bir "iç savaş" yaşanıyor! Yaşananlara hangi boyutundan bakarsanız bakın, ortaya çıkan tablo bir "iç savaş" görünüşüdür.

"Olağanüstü Hal", iç savaşı yürüten ama adını koymak istemeyen, bu temel gerçeği ülke ve dünya kamuoyundan gizlemek isteyen hükümetin bir kamufajı. "Psikolojik savaş"ın bir unsuru.

"Olağanüstü Hal", gerçeklerin üzerini örten bir demirden şal, toplumsal bir olguyu saklamaya yönelik bir hukuki kavram; bu anlamda hukukun da kötüye kullanılması. "Olağanüstü Hal", yüz kiloluk bir yetişkine beş yaşındaki bir çocuğun ceketinin giydirilmeye çalışılması gibi bir garabet örneği. "Güneşi balçıkla sıvama"ya çabalamak!

Ama gerçekler inatçı! Ama mızrak çuvala sığmıyor! Her şey gün gibi ortada; sorun, Özel Timi'yle, Kara ve Hava Kuvvetleri'yle, psikolojik savaş unsurlarıyla bir "iç güvenlik" sorununu çöktan aşmıştır. Sorunun boyutları, "olağanüstü hal" kavramını cüce bir anlamsızlığa indiriyor. Kuşkusuz ortada bir "olağanüstü"lük vardır. Olağanüstü olan bir "iç savaş"ın "iç güvenlik"le ilgili bir yasal düzenleme ile gizlenmeye çalışılmasıdır, böyle bir düzenlemenin ardına sığınarak iç savaş kararında ısrar edilmesidir.

"İç Savaş"ı bizlere neredeyse bir maç skorunu izler gibi sunmak istiyorlar. Her gün, trafik kazaları gibi, vakayı adiyeden bir biçimde "Şurada şu kadar kişi şu taraftan, şu kadarı şuradan öldü, şu kadar insan da yaralandı" diye haberler gizleniyor gazetelerin iç sayfalarında ve bu kan denizinde sıradan milyonlar sıradan yaşamlarını sürdürüyorlar! Milyonları bilgisiz ve habersiz bırakarak

bu korkunç duyarsızlık ortamını körükleyenler de iç savaşı tırmandırarak sürdürüyorlar.

"Olağanüstü Hal"ın uzatılması, iç savaşın sürdürülmesi kararıdır. "Olağanüstü Hal"ın uzatılması, devletin "Asarız, keseriz" kışkırtmasından "Barışırız, çözeriz" uygarlığına geçmek istemediğinin göstergesidir. "Olağanüstü Hal"ın uzatılması, Türk, Kürt gencecik fidanların infaz kararıdır. "Olağanüstü Hal"ın uzatılması, çözümsüzlük batağının içinde debelenmektedir.

Artık bu korkunç gidişin, bu pis savaşın maliyetini kaldırabilecek güç kalmamıştır insanlarımızda. Bu tahribat, içten içe çürütmektedir tüm siyaseti. Her geçen gün barıştan, halkların kardeşliğinden, demokratik çözüm olanaklarından, adaletten uzaklaşıyor, barbarlığa, dönüşü olmayan bir yol üzerinden uzanıyoruz.

"Olağanüstü Hal"ın uzatılması, yaşama karşı inatlaşmaktır, kine, inkarcılığa tutsak olmak, zulüm ve şiddetten medet ummaktır.

Yaşanılanın bir "iç savaş" olduğu gerçeğini, devlete karşı, halkımıza anlatmak ve ondan bu korkunç gidişe "dur" demesini istemek boynumuzun borcudur; insan olarak da, gazeteci olarak da görevimizdir. Bugün, Türkiye'ye, insanlarımıza, halklarımıza ya-
çabilecek en büyük iyilik budur.

Gündem
26 Haziran 1992

İtiraf

Devlet, "Ora"yı yönetemiyor. Hükümet, bu aczi "Olağanüstü Hal" ile yasallaştırıyor, artık kurumsallaştırıyor ve itiraf ediyor. Sistem kendini ancak demokratik hakları askıya alarak, giderek, zora ve şiddete dayanarak dayatabiliyor.

"Olağanüstü Hal", bir itirafnamedir!

"Olağanüstü Hal", sistemin çözüm üretmekten âciz olduğunun itirafı ve bunun hükümetçe ve TBMM'ce tescilidir.

"Olağanüstü Hal", iktidarın "Kürt realitesi"ne ilişkin politikasını, başka araçlarla yürüttüğünü gösteriyor. Bu "başka araçlar" şiddet ve militarizm içeriyorlar.

"Olağanüstü Hal", "iç savaş"ın itirafıdır!

"Olağanüstü Hal" ile Çekiç Güç birbirlerini tamamlıyor. Haksız bir zor'a başvuran, şiddete tutsak olan ve iç savaş batağına düşen sistem, tüm benzerleri gibi, emperyalizme de dayanmak zorunda kalıyor. Politikasını şiddete devreden hükümet, emperyalizmin silahlı gücüne de başvuruyor; umarsız kalan yönetim emperyalizmden medet umuyor.

"Olağanüstü Hal" ile Çekiç Güç'ün süresinin uzatılması, Kürt halkının yerli militarizm ile emperyalist şiddetin kısılcasına alındığının itirafıdır!

Demokratik ve adil çözüm üretmekten âciz sistem, çözümsüzlüğün çaresizliğinde debelenip şiddetin batağına saplanıyor; haksızlığı, uyguladığı şiddetten bile baskın çıkınca da ek şiddete ihtiyaç duyuyor, emperyalizmin gücüne sığıyor. Ve bilmiyor ki, haksızlığı arttıkça, uyguladığı şiddetin hükmü azalıyor.

Türkiye'de kamuoyu ise, boy boy, rengarenk yaratılan bir yapay gündem ile karanlıklar içinde bırakılıyor. Özal-Demirel inatlaşması ya da Semra hanım-Mesut Yılmaz çekişmesinden oluşan bu karanlık içinde içine girilen dipsiz kuyunun kör karanlığı saklanıyor. Gözler ve bilinçler kör ediliyor ki, karanlık egemen olsun.

Böylece medya da itiraf ediyor...

Gündem
30 Haziran 1992

Ağustos Sıcağında Yazma Vaktidir

"Ağustos sıcağı"nda 39'a çıkmış ateşim öfkemi de kabartıyor; haberler geliyor, "Şırnak'ta savaş!"

"Ağustos sıcağı"nda 39 derece ateşle ateş olup yandım Şırnak'ta.

Nereye gidiyoruz böyle doludizgin? Hasta yatağımda bedenim dingin, kafam karmakarışık ve ruhum tarifsiz acılarla yanıyor ateşler içinde. "İç savaş", habersiz ve duyarsız milyonlar adına da yakıyor içimi.

"İç savaş", toplum için karbon monoksit gibi; milyonlar, onu, ayırdma dahi varmadan soluyorlar; ve içlerine, yaşamsal organlarına, tüm dokularına nüfuz ediyor ölümcül etkileri. Yavaş yavaş öldürüyor hepimizi, en başta içimizdeki insanı, güzellikleri, sevgi ve şefkati.

Ve kavurucu haberler geliyor: "Şırnak topa tutulmuş."

Beni bir de "Ağustos sıcağı" vurmuş!

Gözlerimin önünden yiten dostluklar geçiyor terden sırlıklam ve örülen yeni dostluklar "Ağustos sıcağı"nda sımsıcak...

"Ağustos sıcağı"nda öfkeliyim! Hasta, yorgun, yiten dostluklardan bunalmış ve bir de nedense umutlu mu umutlu.

Kıyıcılar adına kâbuslar görüp hesaplar yapıyorum ateşli gecelerde; devlet, 10.000 savaşçıdan söz ediyor ya, ben de ateşler içinde şeytan oluyorum egemenler adına, 10.000 darağacı kuruyorum sıra sıra. Ateşte yanarken soruyor içimdeki melek, "Kaç yaşında savaşmaya başlar Ora'nın çocukları?" İçimdeki şeytan dürtüyor bu kez: "Kaç milyon o çocuklar Ora'da?" İçimdeki insan ağlıyor sessizce, yitip giden gencecik bedenlere, düşlere, umutlara...

"Ağustos sıcağı"nda öfkeliyim, Şırnak'ı düşünüyorum. "Ağustos sıcağı"nda umutluyum, çocukları düşünüyorum.

Ve "Ağustos sıcağı"nda hastayım, bezginim, ateşler içindeyim; "İç savaş"ı düşünüyorum. Yanıyorum. Trabzon'dan, Sivas'tan, Kayseri'den, Anadolu'nun dört bir yanından ateşe sürülen

Mehmetleri düşünüyorum.

Ve o ateşte yanan Kürtleri; çoluk, çocuk, yaşlı, kadın, savacı...

Ateşler içinde "barış cephesi"ni düşünüyorum.

Gözlerimin önünde Hafız, Yahya, Hüseyin; daha önce hiç görmemiştim yüzlerini; şimdi "güneşin sofrasında, dostların arasında" görüyorum onları...

"Barış Cephesi", öksüz kalmış, "barış cephesi" ateşler içinde, "barış cephesi" kan revan.

Ve Ankara'da yine yargısız infaz!

Artık, bırakın hastalığı, ölmek de lüks!

Barış'ı yetim komak olur mu?

Ya Şırnak tümden öksüz mü?

Ya Ankara?

Artık sırsızlık suç!

Artık "Ağustos sıcağı"nda yazmak zamanı!

Çünkü yazmak eylemdir!

Gündem
21 Ağustos 1992

Şırnak Gözlemleri

Gözlem Heyetindeki arkadaşlarla birlikte Şırnak'a giderken doğrusu kafam karmakarışıktı. Her kafadan bir ses çıktığı bir ortamda ve içinde yaşadığımız Yalanlar İmparatorluğu'nda insanın gerçeği kendi gözleriyle görüp kendi kulaklarıyla duyma olanağı bulması gerçekten büyük bir şanstı.

Bazen basit doğrular, temel gerçekler insanlardan pek kolay kaçırılabilir. Buna Şırnak'ta bir kez daha tanık oldum.

Şırnak'ı dolaşıyoruz; kent gerçekten bir savaştan çıkmış, yanıp yıkılmış. Neredeyse bütün yapılar tahrip olmuş durumda, her yanlarında ve hatta içlerinde kurşun izleri, koca koca top delikleri.

Buna karşılık, devlete ait ve bir gerilla saldırısının ilk hedefleri olmaları beklenebilecek yapılarda tek bir kurşun izi dahi yok! Ben kendi payıma Bayındırlık Bakanlığı'nın bir binasıyla Ziraat Bankası dışında kurşunlanmış devlete ait yer görmedim. Bir de eskiden kullanılan karakol binasının tavanı yanmıştı. Benim gördüğüm ötekilerse, sanki çatışmadan sonra inşa edilmişlerdi!

O zaman ortaya şu çıkıyor: Şayet Şırnak PKK gerillalarınca gerçekten basıldıysa, o zaman gerillalar ve devlet güvenlik güçleri birlikte Şırnak halkını ateşe tutmuşlardı, evlerini yıkmış, hayvanlarını birlikte vurmuş, halkı birlikte taramışlardı! Sonra da yüzlerce gerilla ağır silahlarıyla birlikte güvenlik güçlerinin nezaretinde kenti terk etmişlerdi!

Kesin olan bir şey bence şu: Şırnak'ta bir büyük çaplı çatışma söz konusu olmamıştı, en azından devlet böyle bir saldırının hedefi olmamıştı. Ama Şırnak'ta korkunç boyutlarda bir ateş açma olayı gerçekleşmiş ve tüm kent ağır silahlarla yakılıp yıkılmıştı!

Şırnak'tan kaçan insanlardan görüştüklerimizin ve hatta ANAP'lı Belediye Başkanı'nın anlattıkları da bu gözlemleri doğrular nitelikteydi.

Devlet yetkilileri ise, bizimle görüşmeyi reddediyorlardı. Şırnak Valisi görüşme talebimizi reddediyordu, çünkü söyleyecek bir

şeyi yoktu ve artık mızrağı çuvala sığdırmak olası değildi. Bu durumda bize ne diyebilecekti ki?

Bu gezi sırasında iki gece de Cizre'de kaldık. Bu sırada Cizre'nin kimi köyleri de bombalanıyor, askerlerce köylülerin evleri tek tek benzin dökülerek yakılıyordu. Bunun amacı, köylülerin PKK'lılara yardım ettikleri için cezalandırılmalarıydı!

Bombalanan yerlerden Cizre yakınındaki Çağlayan köyüne giderken yolda polislerce çevrildik ve geri dönmemiz istendi. O köyden gelen insanlarla, yaralılarla konuştuk Cizre'de arkadaşlarımız bomba dumanından zehirlenip ölen bir kadının bulunduğu evi ziyaret ettiler. Yani gerçeği öğrendik, ama köylere sokulmadık. Tabii temas kurmak istediğimiz Cizre Kaymakamı da sırra kadem bastı!

Sonuç olarak benim söyleyeceğim şu: Devlet, topyekûn Kürt halkına karşı savaş açmıştır, onu cezalandırmak, yıldırma peşindedir. Ne var ki, bu şiddet yolunun sonu da yoktur. Kürt halkı çok büyük acılar çekmektedir, ama ulusal uyanışından ve taleplerinden vazgeçeceğine dair bir işaret de kesinlikle mevcut değildir.

Sorunun şiddet yoluyla, askeri yöntemlerle, baskıyla ortadan kaldırılabileceğine ya da devletin istediği yönde çözülebileceğine inananlar gaflet içindedirler. Devlet, hükümet ve politikacılar bugün sadece çözümsüzlük üretmekte, sadece Türk ve Kürt halkının acılarını artıracak adımlar atmaktadırlar.

Bir gazeteci arkadaşım, otobüste, terhis belgesini almak üzere Diyarbakır'a gitmekte olan 20 yaşlarında bir gencin, kendisine "Bölgede geçirdiğim süre sonunda yeni askere giden gençlerin yanında şimdi kendimi bir dede gibi hissediyorum" dediğini anlattı. Sonra sözlerine şunu da eklemiş bu genç asker: "Bu iş böyle çözülmez, devlet masaya oturmalı."

Anlı şanlı, koskoca yöneticilerimizin sürekli "asarız, keseriz"den başka bir şey söyleyemediği, egemenlerden bir barış sesine hasret kaldığımız bu ortamda, savaşın korkunçluğunu, şiddetin çözümsüzlüğünü ve kimbilir, belki de konumunun tarihsel haksızlığını bizzat yaşamış bu genç insanın önerisine kulak vermemiz gerekir.

Oradaki kirli savaşta nice canlar yakıyor, nice ocaklar söndürüyor ve nice gençlerimizin ruhlarına, yüreklerine ak dü-

şürüyoruz! Gencecik çocuğumuzdaki bu korkunç tahribat ve ru-
hundaki fırtınalardan bizlere düşen sorumluluk, hepimizin, şayet
hâlâ kalmışsa, vicdanında ağır bir yük oluşturmalı, suçlarımızı yü-
zümüze vurmali.

Bu genç "dede"yi, onun gibi iç savaşta daha yaşamadan yaş-
lanan çocukları hiç unutmayın ve söylediklerine kulak verin.

Onlar ki, savaşların en zalimini yaşadılar, en kalleşinde vu-
ruştular. Çünkü kardeş bir halkın yoksul yığınlarıyla çatıştırıldılar,
gerçekleri gözleriyle gördüler. Öğrendiklerinin bedelini çok ağır
ödediler, ama öğrendi çoğu.

Dedeler bilge olur.

Bize çok bilmiş aydın, kurnaz politikacı, lafazan yönetici
değil, bilgiler gerekiyor.

Bize, yüreği nasırlaşmış gençler değil, yiten gençlere ve genç-
liğine yanan bilgiler gerekiyor.

Bizi bu kıyametten barışın esenliğine, halklarımızın bin yıl ya-
şındaki bilgeliği ile bin yıllık acıları yüreğinde duyan bilgilerimiz
çıkartacak.

Gündem
11 Eylül 1992

Ayaklarıyla Oy Veriyorlar

"Ayaklarıyla oy vermek" 1960 ve 70'li yılların iç savaşları ve uluslararası çatışmalarında kullanılmış bir kavram. Batı basını, daha çok tabii kendi tarafına yontarak, silahlı mücadele bölgelerini terk eden halkın resimlerini yayınlayarak politik tercihlerini bu tür göçlerle belirttiklerini yazar, "İşte, halk ayaklarıyla oy veriyor" derlerdi. Burada daha çok, halkın komünistlerden kaçtığı ve dolayısıyla da "oy"unu sözde "özgürlük"ten yana kullandığı ima edilirdi. Aslında tabii insanların büyük bölümü, Vietnam'dan Afrika'ya kadar tercihini ulusal kurtuluşçular ve Marksistler yönünde yaptığını sonradan kanıtladı; "ayaklarıyla verdikleri oylar" böyle çarpıtılınca, yürekleri ve giderek de canlarıyla verdikleri oylarla sömürgeciliği ve emperyalizmi alt ettiler.

İşte şimdi de Şırnaklılar "ayaklarıyla oy veriyorlar."

Şırnaklılar, çoluk çocuk, kadın, erkek, yaşlı, ata topraklarından göç ediyorlar, kendilerine karşı girişilmiş kıyımdan, zulümden, terörden kaçıyorlar. Sistemin acımasız politik hesaplarına kurban edildiklerini gören Şırnak halkı, artık tüm umudunu, umarını ve sisteme olan güvenini yitirerek bilinmezliklere doğru göç ediyor; canını, namusunu, onurunu Kürdistan yollarına emanet ediyor, Şırnak'ı terk ediyor.

Şırnaklı evini barkını terk ederken aslında orada devleti ve hükümeti tüm acımasızlığıyla, tüm kışkırtmasıyla, topuyla tüfeğiyle yalnız, çaresiz ve yenilmiş olarak, ayıplarıyla baş başa bırakıyor.

Şırnaklı "ayaklarıyla oy veriyor!"

Bu korkunç göç, aynı zamanda, politik tercihini özgürce belirleme olanağı verilmeyen Kürt'ün en demokratik eylemidir; "ayaklarıyla oy veriyorlar."

Bu korkunç göç ve onun ifade ettiği insanlık dramı, aynı zamanda, sistemin bir iflası, yenilgisi ve utancıdır da.

Sürgün ve göç. Baskı ve zulüm. İnkâr ve tenkil. Aşiretleri birbirine düşürme, kan davalarında boğma ve nihayet Kürt'ü Kürt'e kırdırma. Kimliksizleştirme, kişiliksizleştirme. 21. yüzyıla gi-

rerken kardeş bir halka reva gördüğümüz bu yaşam bizim de onurumuzdan, insanlığımızdan ne çok şeyleri alıp götürmektedir...

Artık bırakın, Kürt halkı da kendi politik tercihini, kendi öz örgütleri aracılığıyla demokratik ve barışçıl yollardan ifade edebilsin.

Bakın, yürekleriyle oy veriyorlar, olmuyor. Bakın, gencecik evlatları canlarıyla oy veriyor, olmuyor. Bakın, çoluk çocuk, hasta, kadın, yaşlı yollarda ayaklarıyla oy veriyorlar, olmuyor.

Bir kan gölüne çevirdik Ora'yı.

Bir terör ve zulüm yöresi yaptık Ora'yı.

Biz de gencecik çocuklarımızı, emekçi halkımızın evlatlarını bir "devlet inadı" adına kurban verdik Ora'ya.

Ve, değerler ne kadar çarpılmış. Şırnak'taki komutan "Şırnak'ta savaş kazandık" demiş! Tanklar, üzerlerinde Türk bayraklarıyla geziyorlar kent sokaklarında. Kime karşı hangi savaşı, nasıl kazandınız; tank ve bayraklarla nereyi işgal ettiniz? Adını koyun bari.

Bir ne kaldı biliyor musunuz yapmadığımız, daha doğrusu yapamadığımız? Türk ve Kürt halkları arasında, bunca kana, bunca kıskırtmaya karşın düşmanlık oluşmadı! Bugün Kürtler arasında Türk olduğu için kötü bir davranışla karşılaşan tek örnek yok. Ve, kimi münferit ve yapay olay dışında, Türk halkında Kürtlere karşı düşmanlık ortaya çıkmadı.

Şimdi kurban, bu en büyük nimet mi? Şimdi göz dikilen, halkların bu en güzel hasleti, Türk-Kürt kardeşliği mi?

Sıra en büyük kötülüğe mi geldi? Artık halklarımızın ruhlarını şeytana satmaları mı isteniyor? Ve Şırnaklılar bunu yapmadıkları için mi cezalandırılıyorlar?

Şırnaklılar "ayaklarıyla oy veriyorlar". Ulusal onur ve haklarına, halkların kardeşliğine oylarını verdi Şırnaklılar.

Ya biz? Biz ne yapacağız?

Şırnaklı'nın göçü, zulümden kaçış değil sadece; o bir arayış da aynı zamanda. Şırnaklı, kardeşliğe, özgürlüğe, eşitliğe doğru uzun bir yolda yolculuğa çıkıyor.

Gelin, Türk, Kürt, o yolda buluşup yürüyelim onlarla.

Gündem
28 Ağustos 1992

Referandum

Egemen sınıfın sözcüleri son günlerde iki Cumhuriyet "tabu"sunu daha sıkça telaffuz ediyorlar. Bunlar, "savaş" ve "referandum" sözcüklerinde ifadesini bulan olgular.

Bu sözcüler, kendi kişisel konumları, düzey ve etkinlikleri itibariyle çok da ciddiye alınmayabilirler. Ama bunların egemenlerin hiç olmazsa bir bölümünün görüşlerini sadakatle yansıttıkları, bu anlamda "sahiplerinin sesi" oldukları da kuşkusuzdur. İşin bu yanı sıra söz konusu "gazeteciler"in gündeme getirdikleri, ciddiye alınmalıdır.

Egemenlerin Kürt direnişi ve "iç savaş" konusunda sıkıştıkları açıktır. Bununla birlikte, silahlı çözüm ya da daha doğrusu, şiddetin çözümsüzlüğünden başka bir şey de üretmekten tümüyle acizdirler.

Bu durumda, aradıkları, iç savaşta yeni bir taktik kazanım, şiddeti daha da tırmandıracakları daha elverişli bir toplumsal iklim ve yeni bir meşruiyet temeli. Bu noktalarda tıkanıklarının, hatta iflas ettiklerinin ayırındadırlar ve yeni arayışlar içindedirler. Dolayısıyla da, örneğin referandum gibi aslında politik çözüm arayışlarının bir aracını da nihayet kirli planlarının bir payandasına dönüştürmektedirler. Tabii bunun için de onun gerçek özünü boşaltmakta, anlam ve işlevini çarpıtmaktadırlar.

Örneğin, onlar için referandum Kürt halkının politik temsilcilerini saptamanın bir aracı değil. aksine, bunları bir sis perdesi içine hapsedip iyice gözlerden kaçırmanın, hatta akıllarınca gayri meşru konuma düşürmenin yöntemi olarak ortaya çıkmaktadır.

Onlar tarafından referandum, Kürt halkının özgür iradesini belirleme yolu değil, aksine, onu çarpıtacak bir olupbitti olarak görülmektedir.

Yine onlar için referandum, iç savaştan, baskı, yıldırma ve inkâr politikasından vazgeçmenin değil, aksine, bunlara meşruiyet kazandırmanın bir yolu olmaktadır.

Öngördükleri ve halka satmayı planladıkları sahte referandumlarını, şiddet politikasından vazgeçmenin değil, aksine, ona yeni bir haklılık temeli kazandırmanın, yeni bir kan vermenin aracı olarak tezgâhlanmaktadır.

Samimiyetsiz, yalancı ve hilecidirler.

Hesap açıktır: örneğin egemenlerin has sözcülerinden, namı diğer Mabeyin Kâtibi Hürriyet "yazar"ınm dillendirdiği gibi, bir tarafa Türk, öte tarafa da Kürt bayrağı konacak, tabii ki, toplumsal korkuların asıl kaynağı olan ağır bir belirsizlik ortamında ve neyin seçim, referandum konusu olduğu bilinmeden "oy vermesi" istenecektir. Ondan sonra da, "İşte, halk gönüllü birliği seçti, artık her tür ulusal hak arayışı halkın iradesine terstir, dolayısıyla da gayri meşrudur" denerek herkes susturulacak, buradan da yitirilmiş meşruiyet yeniden üretilmiş olacaktır. Görüldüğü gibi yeni Osmanlı'da da oyun çoktur ve bunlar herkesi sersem, kendilerini de pek akıllı zannetmektedirler.

Bir kere, halka gerçek seçenekler sunulmamaktadır onların referandum oyununda. Söz konusu olan, bir tarafta Türk, öte tarafta da Kürt bayrağı değildir ki. Gerçek bir referandumda, halka; somut tüm anayasal, yasal, sosyal, politik sonuçlarıyla bezenmiş ve ortaya çıkacak yapının tartışılmasının tüm araçları hazırlanmış gerçek eşitlik içindeki gönüllü birlik ile barışçıl geçiş mekanizmaları belirlenmiş uygar ayrılma hakkı arasında bir tercih sunulmalıdır. Kürt halkı, belirsizliğin "kırk katır ile kırk satır" ikileminde değil, dünyanın tüm halklarının hak ettiği bir adil, demokratik çözüm çerçevesinde haklarını istediği yönde kazanma olanağına sahip kılınmalıdır.

Yine gerçek ve çağdaş özüne layık bir referandumda, görüşüne başvuranların kendi özgür iradeleriyle seçtikleri politik temsilcileri aracılığıyla görüşlerini yansıtmaya ve propagandada bulunma hakkıyla mücehhez kılınmaları gerekir. Bunun için de herhalde Türkiye'de toplumsal yaşamın her alanında köklü reformlar ve hazırlıklar yapılması zorunludur. Oysa egemenlerin böyle bir demokratikleşme konusunda en ufak bir hazırlıkları ya da niyetleri söz konusu değildir.

O halde bunlar kimi kandırdıklarını sanmaktadırlar? Aslında sadece ve sadece kendilerini kandırmakta, başlarını devekuşu gibi kuma gömüp hile ve desise ile şiddet kulvarında yol almaya ça-

balamaktadırlar. Bunun beyhude bir çarpınış olduğunu gormekten bile acizdirler.

Gelin, yaşananların bir "savaş" olduğunu itiraf etmek zorunda kaldığınıza gore, onu durdurmanın gereğini yapın.

Gelin, sorunun, bir halkın ozgur iradesini belirlemede dugumlendiğini itiraf etmek zorunda kaldığınıza gore, bırakın hileyi, oyunu, çarpıtma ve saptırma gayretlerini, gereğini yapın.

Gelin, topluma kok salanları tespit ettiğinize gore, halkın seçimine saygı gosterin ve halkın meşru temsilcilerini artık tanıyın, gereğini yapın.

Gelin, durdurun bu kanı!

Yapmayın artık, bırakın bu oyun içinde oyunu, kandırmacaları, şiddeti yeni bir yuzle surdurme numaralarını, olmesin insanlarımız, gencecik ocuklarımız!

Gelin, barışı çok gormeyin bize!

Gundem
29 Ağustos 1992

Ayşe İle Mustafa Ölmesin!

Ayşe'yi Avrupa'da tanıdım. Ayşe, onun "kod" adı. "Kod ad"ın anlamını tam olarak kavradığını sanmıyorum ama bana gerçek ismini hiç söylemedi. Onu, gri, soğuk ve hep yağışlı bir Avrupa kentinde tanıdım. Gözleri on beş, alnındaki çizgiler yüz yaşındaydı; bana gerçek yaşını da hiç söylemedi.

Bu Kürt kızının mavi gözlerinde hep gözyaşı vardı!

Ve dağa gitmek istiyordu. Ve, hep ağlıyordu...

Ayşe, TRT INT.'te acıklı bir Türk filmi seyrettiğinde ağlıyordu, 12 Eylül'de gördükleri işkenceyi anlatanları dinledikçe ağlıyordu... Ayşe, hep ağlıyordu...

Ayşe, dağlara gitmek istiyordu; memleketinin dağlarına ebedi bahar geldiğini biliyor ve oraları özliyordu.

Ama Ayşe erleri vurmak istemiyordu ve haberlerde ölen askerleri duydukça da ağlıyordu...

Ayşe, dağa çıkmak istiyordu ve askeri vurmak istemediği için de ağlıyordu!

Ayşe, ölmek de istemiyordu; yaşamı seviyordu, dağa çıkmak istiyordu, memleketinin baharını özliyordu ve ölümden korkuyordu ve ağlıyordu...

Ve Ayşe, soğuk sudan sıcak suya isterse artık hiç değmeyecek elinde Kalaşinkof tutmayı düşünüyor ve ondan korkuyor ve ağlıyordu...

Ama Ayşe en çok da Kürdistan için ağlıyordu...

Mustafa'yı otobüste tanıdım; askere çağrılmıştı ve "Ora"ya gitmeden, "belki bir daha kısmet olmaz" diye Ankara'ya, başkente "gezmeğe" gidiyordu.

Samsunlu Mustafa, öfkeliydi; Kürtlere kızılıyordu, anlamadığı savaşa gönderildiği için kızılıyordu, gece düşlerinde ölümü görüp korktuğu için kendine kızılıyordu...

Mustafa yoksuldu; aileden geliyordu fakaralığı. Babası, kalaycı ustasıydı, şimdi kundura tamirciliği yapıyordu. Gözleri değil ama yüreği yaşlıydı onun da...

Mustafa yaşamı seviyordu; acaba Ayşe'yi tamsa, onu da sever miydi? Onu tam vuracakken mavi gözlerine bakabilse, Ayşe'yi yine de öldürür müydü?

Ya Ayşe? Ayşe, onun yoksul ve ürkek gözlerine dayanabilir, ona kıyabilir miydi?

Mustafa, anasına "Askere giderken arkamdan ağlama" demiş, "Olur mu ağlamak abi, vatana can borcu" diyordu. Neden borçlu olduğunu sorduğumda, önce anlamadı, sonra güldü, "Boş ver abi" dedi.

"Tabii Kürtlerin de hakkı olmalı ama onlar da çok oldular" diyordu. Mustafa anlatıyor: "Aslında iyi insanlardır, eski mahallede komşumuz vardı." "Komşunun çocuğu gerilla olmuş olmasın" diyorum. Yine önce anlamıyor, susuyor, dalıyor. Kimbilir, tahta tüfeklerle oynadıkları oyunları anımsamıştı belki de.

Mustafa ağlamıyor, şimdilik sadece anası ağlıyor ve Mustafa buna çok kızıyor. Bir ara öfkeyle "Ağlayacaklarına çözsünler bu işi" diye hınçlanıyor zavallı anacığına, gücü ona yetiyor ya çözümlü de ondan bekliyor.

Ayrılırken, Mustafa elimi sıktı ve cin gibi gözlerle şöyle sevecen bir süzdü beni: "Sevdim seni abi" dedi "Galiba Kürtsün?" Ve ben daha bir şey diyemeden "Aslında sen de haklısın" diyerek hızla uzaklaştı yanımdan. Ağlıyor muydu, göremedim...

Ne yapsak da, Ayşe dağa çıkmasa? Ayşe, Mustafa'yı vurma...

Ne yapsak da, Mustafalar Ayşeleri öldürmese?...

Aslında, Ayşe "kod adı" kullanmasa, Zozan olsa, Berivan olsa, fidan gibi bir Kürt gelini olsa... Ve Mustafa halay tutsa damatla onun düğününde...

Ben ellerini silahına uzatmış Ayşe'nin gözlerinde zeytin dalını gördüm; savaşa giden Mustafa'nın geceleri yüreğinde "pır pır" eden güvercini de.

Biz yüreğimizi ve gözlerimizi kapalı tutmaya devam edersek, Ayşe dağa çıkacak, başka yolu yok; zeytin dalları kuruyacak. Mustafacık da askere alınacak savaşa sürülecek; güvercin ölecek.

O zaman bizim zeytin dallarımız da kırılmayacak, bizim içimizdeki güvercin de ölmeyecek mi?..

Gündem
5 Aralık 1992

Barış Yine Barış

Türkiye'deki "çok partili parlamenter yapı" içindeki korkunç tekseslilik, tüm resmi-gayri resmi baskı aygıtlarının acımasız terörü ve medyanın karanlık suskunluğu nedeniyle "derya içinde olup da denizi bilmeyen balık" misali Türkiye halkı, her dönem çağın temel gerçeklerinden ya tümüyle habersiz olmuştur ya da bunlar hakkında yalan yanlış, çarpıtılmış, yüzeysel bilgi kırıntılarına sahip olabilmıştır.

Bir başka ifadeyle, toplum olarak hep cehaletin şahane rahatlığı, vurdumduymazlığı ve çokbilmişliği ile iç içe yaşamak zorunda bırakılmışızdır. Tabii bedelini de hep ödeyerek. Ödenen bedelden de kandırılıp sömürülmeyi, bilgisiz, dolayısıyla da güçsüz ve çaresiz bırakılmayı kastetmiyorum sadece; ödediğimiz en büyük bedel bana göre insan duyarlılığımızın yitirilmesidir.

Bakın, olacak şey değil gibi görünüyor ama bugün Türkiye halklarının büyük bölümü korkunç bir iç savaşı habersiz yaşıyor! Hani bir zamanlar askerler vuruyor ama köylüler savaştan habersiz tarlalarını biçmeye, hasatlarını kaldırmaya devam eder, olup bitenden etkilenmezlerdi; aynen bunun gibi.

Ama bu birkaç yüzyıl önceydi, ta Napolyon'dan beri bu değişti; savaşlar topyekûnlaştı, cephe gerisindeki sivillerin savaş dışı durumu çoktan tarihe karıştı.

Artık iç savaş da sadece dağlarda yaşanmıyor, kentlere girdi, milyonlarca sivil de ateşi içine almaya başladı.

Ama halkımız habersiz. Tabii ilgisiz.

Dolayısıyla bilinçsiz!

Ve en kötüsü, duyarsız!

Üzerine tüm gürültüsü ve son hızıyla gelen bir kamyonu karşın çubuğunu tuttürüp uyuşuk uyuşuk kafasını kaşımayı sürdüren kişi gibiyiz toplumca.

Bu cehaletin eseri değil sadece, bilgisizliğin o insanı kahreden duyarsızlığı aynı zamanda.

Ve o duyarsızlığın korkunç aymazlığı, giderek ,kandondurucu umursamazlığı...

Ve bencillik... Ve hoyratlık... Ve acımasızlık...

En çok da sevgisizlik, sevgisizlik, sevgisizlik...

İşte egemenlerin ellerindeki en büyük silahı da bu! Hepimize doğrultulmuş ve zamanı geldikçe tümümüze sıkılan.

Bu bilgisizlik, ilgisizlik, bilinçsizlik ve duygusuzluktur toplumsal katılımı iradenin denetiminden egemenleri kurtaran. İşte budur bir avuç karanlık odağın uğursuz planlarını ve savaşlarını uygulamaya koymalarına ve sürdürmelerine olanak sağlayan.

O halde ne yapmalı?

İşte bu noktada aydınlara iş düşüyor. Çünkü onlar, herşeye rağmen, bilgiye ulaşma olanaklarına sahipler. Dolayısıyla da ilgisiz ve duyarsız olma hakları yok onların.

Ellerinin altındaki, gözlerinin önündeki gerçeğe sırt çevirmemeli onlar ve bilgilendirmeli kendileri kadar şanslı olmayan hemcinslerini.

Barışa bir şans vermeli onlar ve kamuoyu yaratmalı savaşa karşı. Onlar anlatmalı korkunç gerçeği, yalanları, oynanan oyunları, ihanetleri barışa ve halkların kardeşliğine karşı.

Şimdi bir ses gerekli; yürekli ve duyarlı.

Barış için bir ses; şimdi, hemen şimdi!

Gündem
18 Eylül 1992

Ruhlarımız Ölmeden

Şimdi adını anımsamıyorum, Amerikalı olacak, bir General'in şöyle bir yazısını okumuştum: "Şayet bana en güçlü silah hangisidir, diye sorarsanız, size dikenli tel derim. Çünkü dikenli tel, karşıdaki saldırgana, savunma iradesinin varlığını, bir tarafın kendi topraklarını, kimliğini, hakkını savunma kararlılığını simgeler ki, saldırgan üzerinde bundan daha etkili bir silah olamaz."

Vietnam'da savaşmış Davis H. Hackworth adı bir Amerikalı subay da, yıllar sonra karşılaştığı Vietkonglu düşmanı albay Mai'ye soruyor: "Biz bir süper güçtüğ. Nasıl oldu da, gökyüzünü uçaklarla dolduran ve bir defada sizin bir yıllık istihkakınız kadar fişek kullanabilen bir güce direnebildiniz?" Halk Ordusu'nun bilge subayının yanıtı ne kadar da öğretici: "İlk başta sizin uçak ve helikopterlerinize karşı savaşmak gerçekten zordu. Çok hızlıydılar. O kadar roket, bomba ve top mermisi savaşçılarımızı korkutmuştu. Ama öğrendik. Pusular kurduk. Biliyorduk ki, biz ruhumuzu yitirmeden önce sizin uçak ve bombalarınız bitecekti."

Birçok arkadaşını yitirdiği muharebe alanına yıllar sonra gitğinde, Amerikalı subay şöyle diyor: "Joe Holleman ile Dennis Richards'ın öldüğü, bombalarla parçalanmış toprakta şimdi pirinç yetiştiriliyor. Roger Koppel'in göğsünden vurulduğu siperin ağzı şimdi huzurlu bir muz bahçesi. Mayınlar, tuzaklar, siperler hep yok olmuş. Vitkonglular kaleşnikoflarını kaldırmışlar ve 100'den fazla Amerikan askerinin öldüğü yerde yeni bir mezra inşa etmişlerdi."

Albay Hackworth, Vietnam'a gezisinin ardından savaşta yitmiş askerlerini hüznüyle anarken, şöyle bir değerlendirme de yapıyor: "Savaş biz Amerikalılar için de hala kanayan bir yara... Anlamalıyız ki, Amerika savaş alanında, üniversitelerdeki protestolar ya da Parlamento'nun zayıflığı yüzünden değil, askeri önderliğimizin bir halkın bağımsızlık açlığını bombalarla yenebileceğimizi düşündüğü için yenildi. Askerler, politikacılara, bunun pis bir savaş olduğunu ve çarpık bir stratejiyle yürütüldüğünü söyleyecek medeni cesarettten yoksundular; bunun bedeli, binlerce Amerikalı genç için ölüm ve o yılların kamplaşmasının etkilerinden hala kurtulamamış bir ülke oldu. Vietnam'a

bu gidişimde, Saygon'da küçük bir dükkanda bir Zippo çakmak buldum. Şimdi çoktan ölmüş ya da buralardan ayrılmış Amerikalı bir askere ait olmalıydı. Üzerinde, bu savaşı anımsatacak ve onu çözecek olan şu sözler yazılıydı: 'Vietnam 1968. Sevginin gücü güç sevgisini yendiği gün Vietnam barışı bulacak'

Şimdi biz de bir savaş yaşıyoruz. Bu savaşın bir yanında, kardeş bir halkın, en doğal hakkı, ulusal kimliği ve eşitlik uğruna verdiği mücadele var. Karşısında ise, inkar ve imha var bizim adımıza, Türk halkı adına verilen. Kabul edildiğini açıkladığımız "Kürt Realitesi"nin içeri doldurmadıkça, bu kabulün gereklerini yerine getirmediğçe de savaş belli ki sürecek.

Binlerce genç, Türk ve Kürt ne farkeder ki, ölecek. Ocaklar, umutlar, özlemler sönecek. Kardeşlikler düşmanlığa dönüşecek, ölen her gençle kırılan her fidanla, yakılan her ocak, her tarla, her köyle, bizim de içimizdeki insan yitecek.

Türkle Kürdün arasına kurşun, top, bomba girdikçe ayrılıklar derinleşecek, kanın suladığı topraklarda ayrılık otları bitecek.

Bunca şovenizm, bunca militarizm varken, Kürdün yüreğinde bunca özlem, bunca acı varken, Kürt Türk ne farkeder ki, bunca genç ölmekteyken, yüreğimiz nasırlaşırken, barışı nasıl bulacağız? Önce içimizdeki barışı? Öldürürken önce içimizdeki insanı, yüreğimizdeki sevgi nasıl yaşayacak ki...

Yakılan her Kürt köyünde kuşkusuz yarın yine buğday biçilecek, bugün Vietnam'da olduğu gibi...

Ama ölen çocuklarımız artık hiç geri gelmeyecek ve bizi, önce kendimize, içimizdeki insana ve birbirimize düşman eden bu savaş lanetini hep üstümüzde tutacak, hala Amerika'da olduğu gibi...

Yüreğimize ekilen nefretin dışavurumu değil mi Sivas? Daha kaç Sivas'lara gebe bu kirli savaş? Beslerken içimizde bunca şovenizmi, bunca militarizmi, barışı, sevginin gücünü nasıl bulacağız?

Sadece çocuklarımız ölmüyor; iki halkın kardeşliği ölüyor, içimizdeki insan ölüyor, sevgi ölüyor.

Adil bir barış, hemen şimdi, ruhlarımız ölmeden, barış, şimdi, hemen şimdi...

Aydınlık
24 Aralık 1993

Ayıplar Nasıl Temizlenecek?

Ah şu Kürtler, ayıpları ne kadar da çok!

Ziya Gökalp Kürttü; Türkçülüğün Esasları'nı yazdı! Ayıbı, onun olduğu kadar, hatta daha fazla inkarcı kıyım ve asimilasyon politikalarınınndı.

Şeyh Sait'in damadı Kürttü, kayınpederinin dinsel temalarla süslenmiş ulusal başkaldırısında hain ihbarcı rolünü üstlendi. Ayıbı, onun olduğu kadar, hatta daha fazla, inkarcı kıyım ve asimilasyon politikalarınınndı.

Kamuran İnan'ın dedesi, şerefli biri olsa gerek, Kürt isyancısı diye idam edildi. Torunu, Türkçülüğün militanlarından oldu. Ayıbı o ve inkarcı kıyım ve asimilasyon politikaları eşitçe paylaşıyorlar ve her ikisine de kaldırılamayacak yükler biniyor.

Milyonlarca sıradan Kürt Kürtlüğünü bilemedi, bilense utandı, yadıdı. Ayıbı tümüyle inkarcı kıyım ve asimilasyon politikalarınınndı.

Binlerce Kürt Köy Korucu elde silah, cebinde TL, kursağında haram para ve alnında lekelerin en ayıbı hıyanet, damgaların en korkuncu halkına ihanet, Kürdü Kürde kırdırmanın aracı olmuş. Korkunç ayıbı devletle paylaşıyorlar ve her ikisi de kaldırılamaz yükler üstleniyorlar.

Bugün Ankara'da, İstanbul'da öteki metropollerde devletin döktüğü Kürt kanı üzerinde ikbal arayan pazarlamacı Kürtler var, kendilerine aydın diyorlar ve işbirlikçiliğin karanlıklarında akıllarınca politika yapıyorlar. Ayıbı, egemenler onlarla paylaşmıyor çünkü Kürt toplumunda buna değecek tabanları olmadığını biliyor, sefil ihanetlerinde bu zavallı fırsatçıları yalnız bırakıyor.

Hikmet Çetin Kürt, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne militarist Türkçülüğün pratiğini yapmaya çabalıyor. Ayıbı o denli fazla ki, sadece egemenler ve devletle değil, emperyalizmle de paylaşırsa, İnönü'nün aslan sosyal demokratlarına da sıçratsa, tarihin en kara sayfası az gelir.

Bunca ayıp nasıl temizlenir?

Kürtler, kendi içlerindeki bunca ayıbı yine kendi kanlarıyla temizliyorlar. Dağlarda en güzel evlatları kendilerini ihanet ilahına kurban ediyorlar ve halklarını içindeki tüm pisliklerden temizliyor, azad ediyorlar. Bunca ihanete bunca kan, bunca özveri, bunca savaşım, bunca devrimci bilinç. Fazlası, Kürt halkını uluslar ailesinin onurlu bir parçası yapmaya çoktan yetti de, öteki mazlum halklara örnek için arttı bile.

Ya Kürtlere karşı bu ayıpları ve çok daha fazlasını paylaşan bizler?... Ezen ulusun bireyleri, hele de sosyalistleri, devrimcileri? Biz ne yapmalıyız?..

Bize düşen görev belli: Kardeşlik, dayanışma ve adil barış bayrağını yükseltmek.

Üstelik bundan kazancımız sadece ayıplarımızı silmek değil, kendi kurtuluşumuza da en büyük katkıyı yapmış olacağız böylece.

Siz bakmayın, Sungur Savran'ın deyimiyle "marksizmin dilini çalan", sahte solcu, şöven Ken.alist bezirganların "sınıf içine yarılık sokmak" suçlamalarına. Aslında, tüm yaygaraları, ince ihbarcılıkları ve kullandıkları "sol söylem" bilinçli sabotajlarını kamufle etmek içindir.

Evet, gerçekte kandırmacacı "sınıfsal analizleri"yle sınıfın birliğini ve dayanışmasını asıl bozan, sendikalardaki, üniversitelerdeki, gazete köşelerindeki bu psikolojik savaş görevlileridir.

"Çünkü" diyor Lenin "ulusal adaletsizlik kadar başka hiçbir şey proleter sınıf dayanışmasının gelişmesini ve güçlenmesini engellemez..."

"Ulusal adalet"i kalemle ya da kendisine dayatılan her araçla sağlamaya, böylece de Kürt ve Türk emekçilerinin nihai kurtuluş yolunda birleştirenlere karşı Kontrgerilla ile "sol" görünümlü görevlilerden gelen saldırılar özünde aynıdır ve her ikisinin de kaynağında yerlisiyle yabancıyla egemenler vardır.

Ayıbımızı temizlemenin ilk koşulu da işte içimize sızmış bu en büyük ayıptan kurtulmaktır!

Gündem
4 Temmuz 1993

İlk Oy!...

20-21-22 Kasım 1992 tarihlerinde Kürdistan Ulusal Meclisi için Kürtler sandık başına gittiler. Seçimler tabii illegalite, gurbet ya da sürgün koşullarında, ama alabildiğince serbest yapıldı. Hür seçimler, Türkiye, İran, Irak, Suriye Kürdistamıyla Kafkasya'da, Avrupa'da ve Kürtlerin yoğun olarak buldukları kimi metropollerde, o yörenin özel koşulları gözönüne alınarak gerçekleştirildi. Örneğin Avrupa'da mahallelerde kurulan sandıklarda bir bayram havasında oylar kapalı bölümlerde kullanıldı, açık sayım yapıldı.

Bu seçimleri, yasaların ulusal egemenlik anlayışlarının, devlet kavramının ve kendi dar görüşlülüğümüzle hoşgörüsüzlüklerimizin yanıltıcı sınırları içinde ele almanın hiçbir geçerliliği ya da anlamı yok. Seçim olayını görmezden gelmenin ise başını devekuşu gibi kuma gömmekten farkı yok; gerçeklerden kaçmanın anlamsızlığı ortada.

Kürtlerin içinde yaşadıkları koşullarda yığınsal sayılabilecek bir katılım ve demokratik bir coşkuyla gerçekleştirebildikleri bu seçim olayını sosyolojik, tarihsel ve politik anlamlarıyla açık yüreklilikle ele almak gerek.

Seçimlerde Avrupa'da yüz bin civarında Kürt seçmen 350 aday arasından 153 delege seçmek üzere sandık başına gitti. Seçimlerde sadece 18 yaşını doldurmuş Kürtlerin değil, Kürt bölgelerinde doğmuş ya da Kürtlerle evli olan yabancıların da oy kullanma hakkı vardı. Seçilen delegelerse Aralık ayında kamuya açık bir celsede Ulusal Meclis'te Avrupa'yı temsil edecek 15 milletvekilini kendi aralarından seçecekler.

Avrupa'daki seçimlere yaklaşık yüzbin Kürdistanlı seçmen katıldı. Bu rakam, bütün Avrupa'da oy kullanma hakkına sahip nüfusun yüzde otuz kadarını oluşturuyor! ABD başkanlarının genel olarak Amerikan seçmenlerinin yüzde yirmibeş kadarının oyuyla seçildiğini düşünürsek bu katılımın çok önemli olduğunu hemen

anlayabiliriz.

Şimdi 30 milyonluk Kürt halkının politik açıdan en gelişmiş katmanlarının yığinsal katılımıyla gerçekleştirilmiş bir demokratik seçim süreci sonucunda onların özgür iradelerinin temsilcisi olmaya hak kazanmış bir odak, Kürdistan Ulusal Meclisi ortaya çıkıyor!

Bu olay, Kürt Ulusal Hareketi'nin son derecede yaratıcı bir biçimde "olgunlaşma / kurumsallaşma", "kiteselleşme / demokratikleşme" aşamalarını geçmekte olduğunun görkemli bir kanıtı.

Artık herkes ve ne her kurum ve her ülke için gözardı edilemez yeni bir muhatap, yeni bir yetki, yeni bir meşruiyet odağı oluşuyor. Kürt halkının politik iradesinin temel temsilci kurumu, Kürt Ulusal Hareketi'nin örgütleyici / düzenleyici otoritesi, Kürt gerçekliğinin bugünkü koşullardaki yasama / yürütme / temsil organı ortaya çıkıyor!...

Kürt direnişi, "ilk kurşun"dan "ilk oy"a geçti!

Peki buna bizim tepkimiz ne olacak?

Biz hala kaçınıcı yumrukta, kaçınıcı ezmekte, kaçınıcı inkar ve kaçınıcı imhada inat edeceğiz? "İlk oy"a top ve tüfekle, jetler ve helikopterler, "milli birlik ve beraberlik ve de bölünmez bütünlük" ideolojisiyle mi karşı duracağız?

Gelin, "ilk oy"un anlamını ve önemini kavramaya çalışalım. Gelin "ilk oy"u içimize sindirelim. Gelin "ilk oy"dan, barışçıl, adil ve demokratik bir çözüm için yararlanmaya çalışalım.

Gelin, bu demokratikleşmeyi özendirelim, cesaretlendirelim, kardeş bir halkın sevincini paylaşalım.

Gelin, "ilk oy"da bizim de bir oyumuz olsun!

Gündem
1 Aralık 1992

Tertemiz, Kürtler Misali...

Günlerdir yeniden azgınlaşan bir saldırıyla, dağları, taşları, ormanları, köyleri bombalanıyor, evleri, tarlaları yakılıyor, evlatları öldürülüyor mazlum Kürt halkının. Ateşkesi barbar bir umursamazlık, hatta vandal bir saldırganlıkla karşılayanlar, bu süre içinde kanlı saldırıları destekleyenler şimdi timsah gözyaşları döküp saklayamadıkları bir sevinçle yeni operasyonları alkışlıyorlar!

Hava Kuvvetleriyle, Kara Kuvvetleriyle, Özel Birlikleriyle, en gelişmiş silahlarla dağ taş demeden, köy orman demeden, yaşlı, genç, kadın, erkek demeden bombalanıyor, bir ülke ve bir halk.

Bu bir savaş değil mi?

Ve bizler, hepimiz, tanığı değil miyiz bu vahşetin... Suskunluğumuzla sanığı?.. Aymazlığımızla suç ortağı?.. Bunca şiddetin boynu bükük tutsağı değil miyiz hepimiz?..

Kapanan tüm yollar ve kapılar karşısında kendilerine dayatılan silaha sarılmak zorunda kalan ve öteki elinde barış ve kardeşliğin zeytin dalını hep uzatan Kürt halkına karşı kırının değil mi bu yapılanlar?

Bombalanan köyler, yakılan evler, tarlalar, ormanlarda ve dağlarda, kentlin kuytularında, ovalarda vurulan insanlarla bu bir savaş değil mi?

Ve bizler, hepimiz, tanığı değil miyiz bu korkunç gerçeğin?.. Gözlerimizi kaçırıp kafamızı öte yana çevirmekle de sanığı?.. Sessiz onayımızla suç ortağı?.. Bunca şiddetin tutsağı değil miyiz hepimiz?..

38 Bin köy korucusu var. Türkiye'nin en büyük KİT'i bu kurum şimdi. Maaşlar, silahlar trilyonları tutuyor. Kürtü Kürde kırdırmak, savaşların en kalleşi değil mi bu?.. Ve biz, hepimiz, tanığı, sanığı, suç ortağıyız bu imhanın ve tutsağı o inatçı inkarın...

Tek yanlı ateşkes sırasında ne yaptık?.. Şimdi sıra sıra yartarken emekçi halkımızın çocukları Bingöl'de ve ölüp öldürürken, iki kardeş halkın yoksul çocukları, biz, biz hepimiz, tanığı, sanığı, suç ortağı değil miyiz dökülen bunca kanın ve tutsağı onlara sun-

duğumuz şiddet dolu geleceğin?..

Bunca acıya, kendisine karşı girilmiş bunca kırıma ve bunca duyarsızlığa karşın Kürt halkı yıllardır sessiz çığlıklarının duyulmasını bekliyor, tek kelime etmeden sadece bakışlarıyla özgürlük bildirileri yayınlıyor, barış ve kardeşlik ellerini uzatmış bekliyor. Ve, canını, malını, gencecik evlatlarını militarizme kurban verdiği bu soylu direnişinin kan ve acı ortamında dahi bağrında düşmanlık, şovenizm, kıyıcılık yetiştirmiyor. Bunca sürede, tek bir Türk, Türk olduğu için Kürtlerce taciz bile edilmiş değil. Kürt halkında öteki halklara karşı düşmanlık duyguları oluşmuyor, aksine halkların kardeşliği ve dayanışması hep ön plana çıkıyor. Kürt halkı yenilgilerinden en büyük zaferi çıkarmış, başka uluslara karşı üstünlük, buyurganlık gibi duyguları kollektif ruhundan söküp atmış. Ayrıca, öteki halklarla eziyete külfetlerini paylaşa paylaşa onların da insanlık değerlerini kendi ruhuna nakşetmiş, ortak acıları kendi belleğine kazımış, değerlere sahip çıkarak dayanışmacı, paylaşmacı, eni konu enternasyonalist bir karakteristik kazanmış. Önderliğinin duyarlılığı ve Hareket'in proleter-devrimci özüyle de bölgemizde ulusal boğazlaşmalara karşı bir set oluşturmuş durumda Kürtler. İnsan Balkanlar'a, Kafkaslar'a bakınca daha bir hayranlık duyuyor Kürtlerin ulusal uyanışlarını barış, kardeşlik ve dayanışma duygularıyla taçlandırmasına.

B.R.Eyüpoğlu'nun dediği gibi,

"Marifet hiç ezilmemek bu dünyada

Ama biçimine getirip ezerlerse

Güzel kokmak

Kekik misali

Lavanta çiçeği misali

Fesleğen misali

Itır misali..."

Kürtler eziliyor ama bahar gelmiş dağları güzel kokuyor bu mazlum halkın. Akan kanı durdurmak, bu pis savaşa son vermek için bu insan kokusunu içimize çekelim, paylaşalım kardeşliği, bilelim temiz, tertemiz kalmasını Kürtler misali...

Aydınlık

10 Haziran 1993

Ulusal Hareketler, Şiddet ve Emperyalizm

Ulusal hareketlerde iki sorun ilericiler açısından sürekli sorun yaratmıştır. Bunlardan biri şiddet kullanılması, öteki de hareketin büyük güçlerle ilişkileridir.

Kendi ulusal sorunlarıyla yüklü Türkiye'de de bu iki konu ilericiler arasında yoğun biçimde tartışılmaktadır. Bu doğal tartışma sürecinin sağlıklı bir biçimde yürütülmesi ve sonuçlandırılması kuşkusuz alınacak politik tavırları belirlemede son derecede etkili olacaktır. Dolayısıyla da ilk yapılması gereken, sorunu önyargısız olarak özgürce tartışmaktır.

Bu sütunda iyiniyetle açmak istediğim bu tartışmada önce şiddet (bana doğru gelmemekle birlikte, isteyenler buna terör de diyebilirler tabii) konusuyla başlamak istiyorum. Ben Türkiye'de Filistin Kurtuluş Hareketi'ni desteklememiş ve FKÖ'yü de Filistin halkının meşru temsilcisi kabul etmemiş ilerici bilmiyorum. Dolayısıyla bu konuya bu noktadan örneklerle başlamak anlamlı olabilir.

Bilindiği gibi, önce El Fateh, sonra da FKÖ önderliğinde Filistin Hareketi haklı ve onurlu mücadelesinde sık sık siyasal şiddete, yani zora başvurmak zorunda kalmıştır. Aslında, tarihte, bünyesinde şiddete başvurmak, zoru kullanmak durumunda kalmamış bir ulusal hareket bulmak, benim bildiğim kadarıyla olanaksızdır. İstisna aramayı sevenlerin bunu Gandi'nin Hindistan'ında dahi bulabileceklerini sanmıyorum.

Filistin Kurtuluşçularının eylemleri sonucunda kaçırılan ve havada bombalanan uçakların, öldürülen okul çocuklarının ve sporcuların trajik sonları dünyanın her yerinden çok ve öncelikle ilericilerin, demokratların yüreğini sızlatmıştır. Aslında onların ve benzer masum kurbanların anısının acısı, ilericilerin barış ve özgürlük istemlerinin temel gerekçelerinden başlıcasını oluşturmaktadır. Bu talihsizliklerin ve acıların bir daha asla yaşanmaması ve bu tür risklerin insan yaşamından bütünüyle

silinmesi için de gereklidir özgürlük ve adalete dayalı bir barış ortamı.

Ne var ki, hiç bir zaman şiddet ve zoru onaylamadıkları ve bu eylemlerin sonuçlarını benimsemedikleri halde, ilericiler Filistin hareketini desteklemekten de vazgeçmemişlerdir. Hatta, bu olaylar çok haklı olarak birer terör eylemi olarak da görülmemiş, böyle adlandırılmamış ve yine çok haklı olarak sorumluluk doğrudan, hiçbir yanlış anlamaya imkan vermeyecek biçimde siyonist devlete ve onun saldırgan yöneticilerine çıkarılmıştır. İsrail'in bir terörist devlet ilan edilmiş olduğu bu bağlamda hiç unutulmamalıdır.

Ulusal hareketlerin bu noktada, ki genellikle güçlü oldukları dönemlere tekabül eder, diplomatik ilişkiler içine girmeleri de meşru ve kaçınılmaz bir gelişmedir. Tabii, siyasal şiddet ve zor ile terörü karıştırmamak gerekir. Bizim sözünü ettiğimiz tabii, ilk şıkta terör değil, siyasal şiddet, ikinci konuda da işbirlikçilik değil diplomatik ilişkidir.

Ulusal hareketleri dünyaya bakışlarındaki sağcı öz ve milliyetçi katkıları nedeniyle kötülemek ve bunu da ilericiliklerine gölge düşürmeden yapmak isteyen sözde solcuların sığındıkları en kolay karalama yöntemi, herşeyi, her şeye kadir metafizik bir emperyalizmin oyunu olarak göstermek ve kendileri dışında herkesi de emperyalizmin aleti olarak suçlamaktır. Bu kuşkusuz, ucuz ama Türkiye gibi geri yerlerde en azından kafaları karıştırıcı olabilmektedir.

Aslında ilginç olan en "sağ"dan en sözde "sol"a kadar bütün gericiler, Kürt Hareketi'ne karşı bu noktadabirleşmekte ve ittifak etmektedirler. Sadece bunların kullandıkları sözcüklerde kimi farklılıklar vardır, ama özde taktik suçlamaları da buluştukları nihai nokta da aynıdır. Bunların kimileri "Batı" der, kimileri sadece "Amerika" ya da "Almanya" der, kimileri "Türk düşmanı gavur", kimileri "Hristiyan alemi" der, kimi de dehşetengiz "sol" analizlerle "emperyalizm"den dem vurur; hepsinin de çıkış noktaları aynıdır, gerici şovenizmdir ve ulaşip buluştukları yer de aynıdır, burjuva devletin korucubaşılığıdır! Bu arada asıl emperyalizm işbirlikçisini, yani korudukları devletin bu suçunu da gözlerden kaçırlar.

Oysa, ulusal hareketler güçlenip olgunlaştıkça diplomatik ilişkilere girerler ve çok da iyi ederler. Uluslararası desteklerini ge-

liştirmek, görüşlerini dünya kamuoyuna anlatmak ve hatta diplomatik pazarlıklar onların meşru haklarıdır, mücadelelerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Onları "terörist" olmakla suçlayanlar da bu kez politik diplomatik ilişki ve yöntemlerini emperyalizmle işbirlikçilik olarak kararlar! Bunlar tam "ev sahibini bastıran yavuz hırsız"dırlar.

Ulusal hareketlerin dostu olan ilerilerse burada komplo teorileri aramaz, aksine anti emperyalist bilincin ve mücadelenin bu alana da taşınmasını ölçüt alırlar. Zaten olaylara böyle bakınca da ulusal ve sınıfsal ilerici hareketleri ezmek için, kimin emperyalizmden medet umduğunu, kimin onunla işbirliği yaptığını, kimin de gnl başka yerlerdeyken kafa karıştırmak için sözde ilerici bir söylemle gerici milliyetçiliğin bayraktarlığına gönüllü olarak soyunduğunu görür!

Bugün dünyadaki tüm radikal ulusal kurtuluş hareketleri, işçi sınıfının nihai kurtuluş mücadelesinin doğal mttefikidirler, anti emperyalist bir savaşımın bir parçasıdırlar. Emperyalizmin gerçek işbirlikçileri bir aynaya baksalar orada Kürtleri ya da sosyalistleri değil, sağcısı, sahte müslüman ve solcusuyla boy boy kendilerini greceklendir!

Gündem
14 Ekim 1992

Kürt Sorunu ve Emperyalizm

Türkiye'de her türden milliyetçi, Kürtlerin ulusal hakları için direnişini emperyalizmle bağlantılı göstermenin yarışı içindedir.

Sağcı milliyetçilere göre, "Türk düşmanı Batı", gelişen ve büyüyen Türkiye'yi zayıflatmak için Kürtleri emellerine alet etmektedir. Faşist milliyetçiler de benzer bir akıl yürütme ve söylemle bu tezi desteklemektedir.

Dinci milliyetçiler ise, Hristiyan Batı'nın İslam ümmetini ve onun en güçlü temsilcisi Türkiye'yi "milliyetçilik" illeti ile bölme oyununu görmektedir Kürt direnişinde.

"Sol" milliyetçiler de aynı şeyi farklı bir terminolojiyle yinelemekte, bu kez sorunu, "emperyalizmin Türkiye'yi bölerek güçsüz düşürme oyunu"na indirgemektedirler.

Tabii, bu milliyetçi ve devlet yandaşı cephenin her bir kesimi, sosyalistlerin Kürtlerin meşru haklarını desteklemesini de terminolojik nüanslara karşın benzer biçim ve öze değerlendirmektedir. Bunlara göre, artık sosyalizm bitmiştir ve hala akılları başlarına gelmeyen iflah olmaz devrimciler bu kez Kürt davasına sarılmışlardır. Böylece tabii bunlar da "emperyalizme alet olmaktadır!"

Bu çarpıtma kampanyasında kimse de on yıllardır Türkiye'yi bir bütün olarak denetleyip yönetmekte olan emperyalizmin, şimdi neden bu en sadık fedaisini önce bölüp sonra da ortaya çıkacak devletleri ayrı ayrı egemenliği altına almak ve yönetmek gibi garip bir stratejiyi izlediğini sormamaktadır! "Böl ve yönet" politikası bölmeden yönetilemeyen yerler için kullamlar, Türkiye gibi zaten yönetilen uydular için değil!

Bu arada bir noktaya daha dikkat çekmekte yarar vardır; tüm bu milliyetçiler, Kürt sorununu tartışırken dehşetli "enternasyonalist" kesilmekte, mevcut durumun nalıncı keseri gibi kendilerine göre zaten yontulduğunu, kendi milliyetçiliklerinin "de facto" ve "de jure", yani fiili ve hukuki onaylanmasına dayandığını

bildiklerinden, "Canım hepimiz kardeşiz, Türk-Kürt ne demek? Neredençikti şimdi bu etnik ayrımcılık? Ne güzel bin yıldır geçinip gidiyorduk, bırakın bu ulusal hakları filan" diyerek müşterisini ütmek isteyen kurnaz esnaf gibi davranmaktadırlar.

"Sol"cu milliyetçiler bu konuda en açığız davranmakta "cin olmadan adam çarpma"ya kalkarak arada "milliyetçilik yerine olaylara sınıfsal bakmak gerek" diye müthiş bir üçkağıda dahi başvurabilmektedirler. Biliyorlar ki, sevgili devletleri artık bu kadarık iyi niyetli "sınıfsallık"a karşı çıkmayacak, kendilerini cezalandırmayacak, belki ödüllendirecektir de.

Egemenler ve onların çeşitli politik kisveye bürünmüş destekçileri, bir ellerinde neredeyse enternasyonalist, halkların kardeşliğini öne çıkaran sahte "anti-milliyetçi" bir söylem, bir ellerinde de "Batılı güçler ya da emperyalizm" demagojisi, ideolojik bir saldırıya geçmiş durumdadırlar.

Amaçlarıysa tek ve ayındır. Bütün güçleri, politik atraksiyonları, teorik cambazlıkları ve kötü niyetli kurnazlıklarıyla devleti, düzeni ve egemen şoven milliyetçiliği savunmakta, akıllarınca Kürtleri ve sosyalist destekçilerini açmaza düşürmeye çabalamaktadırlar.

Tabii bu eski bir taktiktir; egemenlerin tarihi kadar eski ve hem düşünce, hem de moral açıdan gerçekler karşısında yenilenlerin hep başvurageldiği bayat bir yanıltma provokasyonudur.

Anımsayın bir kez; bir Alman treninde Rusya'ya gitti diye Lenin de Alman casusu diye damgalanmak istenmedi mi? Bu tezi bugün bile yeniden ısıtıp kamuoyuna sunanlar var hala.

Ya da Mustafa Kemal. O da "İngiliz" ya da "Bolşevik" ajanı diye karalanmadı mı? Onun da "emperyalizmin oyuncağı" olduğu tezi bugün de dile getirilmiyor mu?

Kuşkusuz, emperyalizm Kürt sorunuyla yakından ilgilidir.

Emperyalizmin Avrupa kanadı, kendi sömürgeci geçmişinin tüm zengin deneyimiyle Kürt halkının ulusal-demokratik isteklerinin gözardı edilemeyeceğini ve bu hakların süresiz reddinin mümkün olamayacağını bilmektedir. Ayrıca, bu ülkelerde ciddi bir kamuoyu da Kürtleri keşfetmekte ve desteklemektedir.

ABD ise, kendi icadı "Yeni Dünya Düzeni" kavramıyla bir yandan uluslararası sorunları sistemden çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda ve örneğin AGİK çerçevesinde "çözülmesi" stratejisine

kendini bağlamış, bir yandan da özellikle Ortadoğu'da istikrarsızlık yaratmaktan, uluslararası ilişkilerin militarizasyonundan medet ummaktadır. Dolayısıyla, o da kendi açısından Kürt sorununu kaşımaktadır ve bunun belirli ölçülerde Kürtlerin bazı haklarının asgari düzeyde tanınması temeline dayanması kaçınılmazdır. Bu emperyalist stratejilerin, kimi kültürel hakların tanınmasından, bir işbirlikçi Kürt devletinin kurulmasına kadar uzandığı bilinmektedir.

Bu açılardan, emperyalizmin kimi tavırları hem yandaşı çevrelerde hem de kimi iyi niyetli insanlarda rahatsızlık yaratmaktadır.

Bununla birlikte, tüm bu gerçekler kadar yadsınamaz bir başka temel doğru da emperyalistlerin bir bütün olarak Türkiye Kürdistanı kökenli radikal halk hareketini, sadece en sadık ve yakın müttefikleri Türkiye'nin değil, tüm bölgenin "emperyalist istikrar ve güvenlik"ini bozacak çok ciddi bir tehlike olarak gördükleri, onun bastırılması için her yolu mubah kabul ettikleri, ona karşı şiddeti, Kürtler dahil, her yandan özendirdikleridir.

Türkiye'deki radikal Kürt halk hareketi, burjuvazi ve emperyalizm karşısında devrimci bir konumlanıştır.

Tüm gerçekleri gözardı edip de bu hareketi ve onun devrimci dostlarını "emperyalizmin oyuncakları" olarak göstermeye çabalamak, devletin ve burjuvazinin ideolojik saldırısından, psikolojik savaşın uygulanmasından başka bir şey değildir.

Ne var ki, güneş balçıkla sıvanamamaktadır!

Gündem
15 Kasım 1992

Bir Sorun, Üç Ülke

Türkiye, İran ve Suriye ilginç bir üçleme oluşturuyorlar aralarında; binbir türlü çelişkiyle örülmüş ilişkilerinde Kürt sorunu hem birbirlerine bağlıyor bunları, hem de çelişkilerine yeni çelişkiler katıyor. Ortadoğu'nun bu üç deneyimli ülkesi bir tür "Kurtlar Sofrası"na oturmuşlar, birbirleriyle satranç oynuyorlar.

Bunlar arasında Türkiye'nin durumu farklı. O öylesine sıkışmış ki, panik içinde içindeki yangını söndürmek için bulabildiği her dala tutunmak zorunda. Derdi, şu ya da bu biçimde Kürtlere karşı uyguladığı şiddete müttelik bulmak. Ona komşularının gölge etmemesi de yetmiyor, sorunla başa çıkamadığı için yardıma muhtaç, bunun peşinde. Elindeki tek kozsa, İran'la Suriye'yi kendi Kürt sorunlarıyla korkutmak, ileriye yönelik bir riske dikkatlerini çekmek.

İran ile Suriye'de ise, kendi Kürt sorunlarıyla ilgili olarak ciddi kuşku bulduğu, bunun oraların bürokrasisinin genlerine, devletin iliklerine işlediği kuşkusuz. Buna karşılık, her ikisi açısından Kürt sorunu aynı zamanda bir diplomatik kart işlevi de görüyor. Bu diplomatik kartı kullanmak dayanılmaz bir cazibe oluşturuyor, ama aynı zamanda günün birinde aynı kartın, yani Kürt sorununun kendilerine de yönelebilecek bir silaha dönüşebileceğinin korkusunu da yaşıyorlar. Yardan da serden de vazgeçememenin ikileminde kıvranıyorlar.

Su sorunundan toprak emellerine, Kafkaslarda rekabetten ideolojik farklılıklara ve tarihin önyargı tortularına dek bu üç ülkeyi birbirlerine neredeyse gizli birer hasım yapan çok güçlü ve temel olgular mevcut. Kürt korkusu bunları bir yerde birleştiriyor belki, ama onun ötekine karşı bir diplomatik koz olma özelliği çelişkilerini ve karşılıklı güvensizliklerini de derinleştiriyor.

Bütün bu karmaşa içinde sadece Irak'ın toprak bütünlüğünde birleşebiliyorlar, bunun dışında birbirlerine karşı şah mat çecekleri satrancı sürdürüyorlar. Dolayısıyla da birbirlerini bil-

gilendirecekleri bir süreklilik kazansa da bu diplomatik manevralarından somut ve etkin sonuçların çıkması şimdilik söz konusu değil. Türkiye can havliyle bu tür toplantıları hep örgütleyecek ve her zaman karşısında soğukkanlı satranç oyuncuları bulacak, her üçü birbirlerini ütmenin yollarını arayacaklar.

Aslında üçü de, inkarcı inatları, büyük orduları, birikimli devlet ve diplomasi gelenekleri ve korkularıyla o kadar çaresiz, o kadar zordalar ki...

Bu arada işin en komik yanı da Türk basınının olayı bir tür bölgede ABD dışı pazarlıkların ortaya çıkması olarak değerlendirmesi. Tabii bu tam bir masa başı gazeteciliği, boş senaryolar üretmek, haber imal etmek. Bir kere olaydan ABD hariciyesinin habersiz kaldığını düşünmek tam bir safsata; görüşmelere Türkiye katılmıyor mu ki böyle bir durum ortaya çıksın? İnönü değil miydi "Başbakan olarak en son haber alan benim; üstelik haberleri kendi diplomatlarımdan değil de Amerikan ya da İngiliz elçilerinden alıyorum" diyen. Türkiye dış politika evreninde işlerin değişmediği, olsa olsa kötüleştiği düşünülürse, ABD'nin herşeyden anında (hatta belki de önceden) haberdar olduğu kesin. Bence doğrusu şu; ABD bu toplantılarda doğrudan yer almaktadır! Üstelik Türkiye bunun spekülasyonundan dahi rahatsız olmuş ve hemen bildiriye gerekli güvenceleri eklemiştir.

Üstelik bırakın böyle bir oluşumu örgütlemesini, Türkiye'nin ABD dışında bir oluşum içinde yer alabilmesi dahi tabii ki söz konusu değildir. Zaten Türkiye ile ABD iç içedir, Suriye de çoktan yeni dünya düzenine intibak sağlamıştır. İran'ınsa bu konuda partnerlerine yaptırabileceği bir şey yoktur.

Sorun Çekiç Güç ise, şu açıktır: Türkiye'nin ABD'nin gerçekten istediği bir şeye karşı çıkması mümkün değildir ve 45 yıllık Türk-Amerikan diplomasi tarihinde bunun örneği de zaten yoktur. Nitekim Dışişleri, Çekiç Güç'ün süresinin uzatılmasından yana olduğunu açıklamıştır bile. Başbakan'ın da böyle düşünmek zorunda olduğu ortadadır. Sorun olsa olsa yeni bahane bulmaktır, bu da Demirel-İnönü-Çetin üçlüsü için hiç dert değildir; siyasi ahlak konusunda bunların titizlikleri sicillerinden biliniyor. Bence bu kez de yeni Amerikan yönetimine ayak bağı oluşturmamak ve bir fırsat vermek gibi bir gerekçe üreteceklerdir. Hele Kıbrıs'a ilişkin baskı beklentileri varken Türkiye'nin bu cenahta teslim bayrağını çekili

tutmaması düşünülemez dahi.

Tabii bütün bunların dışında, Türkiye'nin emperyalizmin bu askeri varlığından müşteki olması için bir neden de yoktur, aksine bu güç Kürtlere karşı savaşında egemenlere çok yarar da sağlamaktadır. Radikal halk hareketlerinin ezilmesi yönünde aynı perspektifi paylaşıp aynı stratejiyi uygulamaya koyanlar arasında bir çelişki yoktur!

Kürt sorununu gerçekten adil ve barışçıl bir biçimde çözmeyi düşünmedikleri sürece bu üç ülke daha çok bir araya gelir, birbirlerine karşı satranç oynayıp diplomatik tuzaklar kurarlar. Ve sonunda hepsi emperyalizmin tuzağında birbirlerini yerler!

"Bir ipte üç cambaz, ellerindeki denge sopası 'Made in USA'; ipin bir ucunu Kürt halkı, ötekini ise Arap, Acem ve Türk halkı tutuyor. Bir bıraksalar tuttukları ucu, siz o zaman seyreyleyin gümbürtüyü!..."

Gündem
18 Kasım 1992

Gündem'de Yazmak

Sen hiç bir köyün yakılışını gördün mü?

Ben gördüm... Cizre'nin ötesinde...

Yanarken bir Kürt köyü, uzaklardan yükselen duman bir sızıdır yüreğine işleyen...

Ben gördüm...

Dumanı ardında uzaklaşan helikopter, pençesinde kanlı yüreğini çalıp uzaklara götürür...

Gökyüzünde demirden ölüm kuşu, orada dağların eteklerine sıkışmış belli belirsiz bir yeşillik üzerinde boz damlar ve is mi, duman mı, kara yağlı bulut mu belirsiz bir sistir gözlerindeki buğudan sızan...

Ben gördüm...

Sen hiç köyü yakılırken uzaklardan izleyen köylüyü gördün mü? Kuru gözyaşlarındaki ateşi, endişeyi, en çok da o kurban olunası öfkeyi gördün mü hiç?..

Ben gördüm...

Köyden yükselen duman, acı tütünde umarsızlığın acısı olur, yaşlı köylünün ta ciğerlerinden haykırışa dönüşür...

Onun uzaklarda tüten dumanından tanıdığı eviyle yanıp tutuştuğunu duyumsadığın ve kavruk ellerindeki yürek çarpıntısından içinde depremler patladığı oldu mu hiç?..

Yer ve gök ve dağlar ve bulutlar ve orman ve kuşlar ve böcekler ve tarlalar ve sarı rüzgar susunca, patlayan sessizliğin gümbürtüsünde, o uzaktaki duman inim inim bir çığlığı taşır; yankılanır beyninde - "Hawaaaar! Hawaaaar! Hawaar! Hawar!.."

Duman olur uçar...

Ben gördüm...

Sen hiç ceylan bakışlı kara Kürt çadırı gördün mü?..

Ben gördüm...

Şırmak'tan kaçıp kara Kürt çadırına sığınanları bilir misin? Kara Kürt çadırında bebekler vardır kara sineklerin oynaştığı sü-

müklü burunlarında. Bin yıl yaşamış dedeler, bin yıl daha yaşlanmış sığındığı kara Kürt çadırında. Parmak uçlarında seke seke hizmet eden Kürt kadınları hep ürkek bakar bir sana, bir jandarmaya ve arada mahcup kaçırır gözlerini karşı dağlara. Kara Kürt çadırında kıpır kıpırdır düşleri çocukların ve artık analar ağlamaz; kara Kürt çadırında felek utansın, erkeklerin gözünde büyür, büyür de büyür bir damla gözyaşı, gelir düğümlenir senin boğazında.

Ben gördüm...

Kara Kürt çadırının yoksul ana şefkatinde can bulmuş çocuğun işkencede örselenmiş ruhunun azabını sımsıcak bakışlarında gördün mü? Fakültenin son sınıfında doktor çıkmak için hazırlanan Kürt kızının sınav heyecanından değil, kara Kürt çadırına dönüşün coşkusundan pembeleşmiş yüzünü, kara Kürt çadırında değil, kara zindanların kör karanlığında sararmış bedenini kara yağız Kürt delikanlısının ve isyandaki anaların yürek çarpıntısını, kıyam eden dağın taşın gümbürtüsünü bilir misin?

Ben gördüm...

***

- **"Gündem'de yazıyorsun."**

- Ben gördüm.

- **"Sert yazıyorsun."**

- Ben gördüm.

- **"Çok öfkelisin."**

- Ben gördüm.

- **"Arada abarmıyor musun?"**

- Ben gördüm.

Beni duy! Hey, kulağı nasır, yüreği nasır, gözü nasır, duy beni...

Ben gördüm...

30 Aralık 1993
Özgür Gündem

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Türkiye'nin Düzeni	
Türk Burjuvası Kıyııcıdır!	11
Ulusal Güvenlik Devleti	13
Kutsal Devlet	16
Taşlaşmış Düzen	18
Teksesliliğin Terörü	21
Yırtılan Sessizlik	23
Şiddet	25
İnsan Hakları	28
500 Günün Bilançosu	30
Utanmıyor Musunuz?	32
Patronların İşi Zor	35
Politikanın İflası	38
Doğramacı ve YÖK'ün Zaferleri	41
Çürüme	43
Aşağılık Kompleksi	45
Küçük Amerika	48
Uluslararası İtibar	50
Emir Demiri Keser	52
Ayrı Yasalar	54
Türkün Hakkı	56
Devletin Malı	59
Yugoslavya,Emperyalizm ve Türkiye	62
Ağlama Türkiye	64
Anadolu	67
Demirel ve Darbe	69
Darbe ve Tehdit	72
Kafanın İçi	74
Sosyal Demokrat Söylem ve Tahribatı	77
Sosyal Demokratlar Nereye?	80
CHP ve Baykal	82
İnönü Giderken	84
Kim Korkar İnönü'den	86
Düyunu Umumiye Müdiresi	89
Emperyalizmin Fendi Babayı Yendi	91
Devlet Nerede?	93
Demokratikleşme	95

Aydınlar ve Dönekler

Döneklerin Anatomisi	99
Solda Ayrışma	103
Aydınlar, Kürt Sorunu ve Devlet Güvencesi	106
Yeni Devlet Görevlileri	109
Bir Dönek Taktiği	112
Psikolojik Savaşa Soldan Katkı	115
Her Gün Bir Şamar!	118
Açık Kapı Dönekleri Nerede?	120
Mega Sahtekarlık	123
Uşak	126
Medyadaki Yozlaşmanın Nedenleri	128
Kürt Sorunu	
Kürtleri Desteklemek, Neden ve Nasıl?	133
Kürtçülük	137
Çözumsuzlük ve Çözüm	140
Ayrı Dünyalar	143
Biat mı, Eşitlik mi?.....	146
Kunta Kinte	148
Barcelona - Diyarbakır	150
Body Count	152
İç Harekat	154
İnsansızlaştırma	157
Devlet Halkla Savaşıyor	159
Olağanüstü Yönetim	161
Olağanüstü Hal	163
İtiraf	165
Ağustos Sıcığında Yazma Vaktidir	166
Şırnak Gözlemleri	168
Ayaklarıyla Oy Veriyorlar	171
Referandum	173
Ayşe ile Mustafa Ölmesin	176
Barış Yine Barış.....	178
Ruhlarımız Ölmeden	180
Ayıplar Nasıl Temizlenecek	182
İlk Oy	184
Tertemiz, Kürtler Misali	186
Ulusal Hareketler, Şiddet ve Emperyalizm	188
Kürt Sorunu ve Emperyalizm.....	191
Bir Sorun, Üç Ülke.....	194
Gündem'de Yazmak	197

90'lı yılların başında hem uluslararası alanda, hem Türkiye'de etkileri kuşaklar boyu sürecek olaylar yaşandı. Dünyada Körfez Bunalımı ve Savaş ile başlayan, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki rejimlerin yıkılmasıyla süren, Yeni Dünya Düzeni ile doruğa çıkan gelişmeler gündemi belirledi. Beynelmillel sermayenin insanlık ve emek karşısındaki zaferleri, askeri müdahaleler, savaşlar, özelleştirme, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik harcamalarının kısılması, işsizlik, enflasyon, bunalım, medya terörü, yükselen değerler gibi olgularla sürdü. Sosyalizm düşüncesi, sosyalist örgütler ve genel olarak işçi sınıfı ve emek kuşkusuz dünyanın her yerinde bu gelişmelerden olumsuz etkilendi.

Türkiye'de ise, ekonomik bunalım, işsizlik, hayat pahalılığı, bunların toplumsal-ahlaki etkileri, 12 Eylül sonrası genel tahribata katlanarak eklendi. Kürt sorunu, inkar ve imha politikalarının cenderesinde korkunç bir savaşla boyutlandı. Demokrasi ve insan hakları alanında 21. yüzyıla girerken insanlık adına utanç verici bir tablo ortaya çıktı. Yaşamın her alanında emeğin ve insanlığın temel kazanım ve değerlerine çok boyutlu bir saldırı gerçekleştirildi.

İşte böylesi bir durumda, bu gelişme ve süreçleri esas olarak emekçilere aktarıp yorumlamak; onların sınıf çıkarlarını ve dolayısıyla da sosyalizmi savunmak; Kürtlerin ve mazlum insanlığın kavgasına destek olmak; barış ve temel insan haklarının elde edilmesi mücadelesine katılmak ve nihayet, ezilenlerin öfkesini paylaşıp yansıtmak benim temel amacım oldu. Öyle de yaptım. Bütün bir dünyaya ve egemenlere, günün gerçeğine ve geçerli olana, güç'e ve zor'a karşı durdum!..

Haluk Gerger

belge
yayınlari